

НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ **Крагујевачке**

Година IV, Број 172

Излазе четвртком

Цена **70** дин.

www.kragujevacke.rs

30. август 2012. године

ISSN 1821-1550

9 771821 155019

ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА

Нема решења без болног реза

ГРАДСКА ИМОВИНА

Отишла потезом пера,
враћа се тешком
муком

СТРАНА 5

„НИСКОГРАДЊА“ У
ГЕНЕРАЛНОМ ШТРАЈКУ
Много запослених,
мало пара

СТРАНА 8

РЕКОРДНА ГОДИНА
ПО БРОЈУ ПОЖАРА
Пламен на отвореном
- огроман ризик

СТРАНА 9

КРАГУЈЕВАЧКО
ВИНОГОРЈЕ
Грожђе Стевановића
стигло и до Медведева

СТРАНА 16

OLYMPIC TRAVEL
034/33 57 37
www.olympic.rs
CRNOGORSKO PRIMORJE
VAM JE NAJBLIŽE
10-15 % POPUSTA I DVOJE
ДЕЦЕ БОРАВИ БЕСПЛАТНО
ODЛОЖЕНО ПЛАЋАЊЕ СЕКОВИМА

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
ВАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

ВОДА ЈЕ ДРАГОЦЕНА
BK
Крагујевац
ТРОШИТЕ ЈЕ РАЦИОНАЛНО

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž mir u kući
Refilm
Karađorđeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 66

W H
WOBY HAUS
Dobrodošli majstori!
Kopaonička 1, Kragujevac
034/356-722

ДРУГА СТРАНА

Хендикејирани

Пише Драган Рајичић

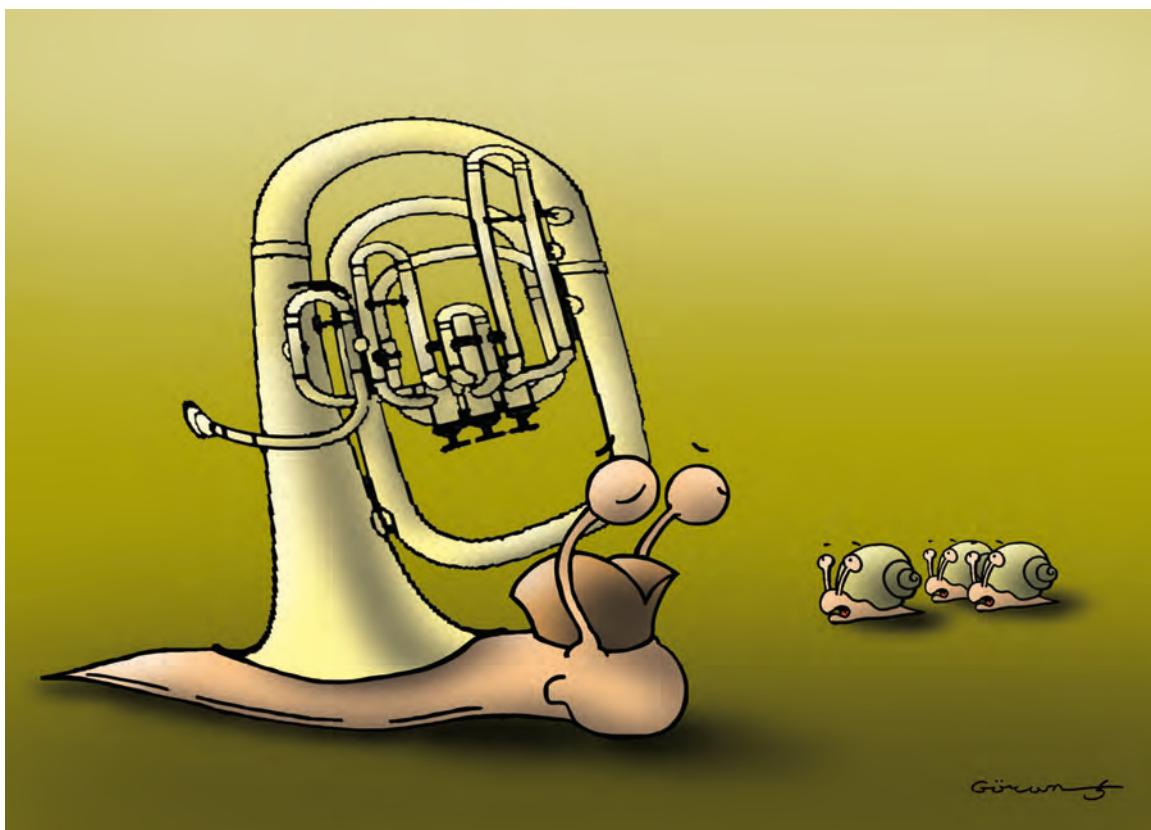
Роди ме мајко срећног, па ме баци у коалицију! Будући да се односи на нашу политичку елиту, ова мала парофраза захтева и додатно појашњење. Њихова мајка их је већ родила срећне, али са благим хендикепом. Једнима недостаје образ, другима карактер. Ту малу валинку они су одавно претворили у врхунску врлину која им омогућава да без стида и срама могу све. Да лажу, краду, варају, замајавају, претрчавају... Да су се, дакле, родили комплетни, а у то улази и образ, они би данас вероватно били бедници попут нас, њихових гласача, а о елитном месту на лествици друштвене хијерархије могли би само да сањају. Њима се, међутим, посрећило да их мајка, вероватно на порођају, благо деформише у пределу главе који регулише карактер и сад их ево на коњу, тј. на нашој грбачи где се весело ципитају у свим правцима.

Посебно им добро иде поменуто претрчавање из једне партије или коалиције у другу. Ту су се толико извештили да ни рођена и већ описана мајка не може више да их похвата гледе разумевања политичког дискурса који остављају за собом. Можда је сад прави тренутак и да се о Олимпијског комитета затражи увођење нове дисциплине за следеће игре - претрчавање с лева на десно, или са десна на лево, свеједино. Ако нам промотори ове дисциплине не донесу злато са Олимпијаде, онда то може да значи само једно: судије су нас покрале јер нас mrзе зато што смо Срби! Не могу још да се помири с чињеницом да смо најбољи, такорећи изабрани народ.

Уколико се ова иницијатива прогура код Олимпијског комитета, онда можемо обелоданити да су се она три одборника СПО-а која су у Новом Саду из свог тabora претрчали у онај против кога су се борили већ квалификовали за нове Игре. А са образложењем којим су покрили ову монументалну срамоту квалификовали су се и за орден части барона Минхаузена Лажљивог. Три месеца после избора они су, наиме, открили да је актуелни градоначелник Новог Сада, са којим су заједно били у кампањи и трчали на изборе, слабо радио свој посао у претходном мандату, те да им сада због тога ваља претрчати код напредњака који су, отако су се ономад одрекли себе, све радили како треба. На нама је сада, дабоме, само да поверијемо у то, а не у ноторну премису да иза овог бесрамног претрчавања не стоји њихов личним интересом незајажљиви тур. То ће им, међутим, мало теже проћи јер ако су они хендикепирани у образ ми нисмо углаву!

Трговина изборном вољом грађана наставља се, дакле, пост фестум, трговином посланичким и одборничким мандатима. Они су сада у власништву и хендикепираних који се држе само једног слогана: - Ко да више, тај је наш! Њихов програм данас нам је најближи, да извине досадашњи коалициони партнери.

Добра идеја доделе мандата у приватно власништво појединца коју је Европа гурала била је да тај појединач тиме заштити своје ја и право на своје мишљење од сопствене странке која му више не може узети мандат ако слепо не следи њене захтеве. Хендикепирани су, међутим, и ту добру идеју довели до апсурда јер они под тим „своје ја“ подразумевају искључиво своје незајажљиво... Знате већ шта. И сад, постизборна жмурка и јурка, која је већ увек у току, има све услове да потраје до следеће изборне преваре. Политичка елита која о нама брине је у доброј кондицији, може да тругује мандатима до бесвести, али се, то стално понавља, не плаши ни нових избора. А и што да се хендикепирани елитисти плаше избора када на њима народ ни о чему не одлучује!

Карикатура: Горан Миленковић

АНКЕТА НА ПРАГУ ЈЕ СЕПТЕМБАР, СТРЕПИТЕ ЛИ КАКО ЋЕТЕ ГА ПРЕЖИВЕТИ ЗБОГ ВЕЛИКИХ ИЗДАТАКА?

**Саша
Живадиновић,**
возач:
- Дишемо одавно
на сламку,
рошкови су нам
преко главе.

Данијела Денић,
професор
математике:
- Имам троје
дече, а за децу је
све прескупо.

Јелена Кутањаћа,
менаџер:
- Треба да се
удам, рошкови
су огромни.

**Мирјана
Конфијер,**
домаћица:
- Тешко, пара
нема - и ко ради
и ко не ради.

Мила Бараћ,
пензионер:
- Због скупе
струје не могу да
оставим зимницу.

Ратка Петровић,
трговац:
- Живим од
социјалне
помоћи и
народне кухиње,
а све нас је више.

**Невена
Стевановић,**
новинар:
- Дете ми полази
у школу, ранац је
седам хиљада, а
за остало не смеш
ни да питам.

**Тихомир
Швilićević,**
инжењер:
- Помрећемо,
сигурно...

Даница Ристић,
погонопривредник:
- Претекнуће
политичари, а нас
сељаке не види ни
бог ни народ.

M. Ићајовић

Житопродукт

Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по производничким ценама

Производничке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

prozori sa imenom
i prezimenom

 SUNCE

Nije sve u profilu ...
ima nešto i u staklu

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

Илустрација: Гођан Миленковић

ПРИВАТНИ ИЗВРШИТЕЉИ И ДУГОВАЊА ГРАЂАНА ЗА КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ

Угрожене заштитити од утеривача

Док Јавном стамбеном предузећу предстоји одређивање најнижег износа дуга за чију ће наплату бити ангажовани приватни извршитељи, у „Електрошумадији“ је већ прослеђено око 600 предмета, са дуговањима преко 40 хиљада динара. Главно социјално питање је како спречити да „утеривачи“ дугова својим „тарифама“ још више не ојаде већ ојадене грађане

Пише Гордана Божић

рађани који су се до сада бар надали да ће их због огромног броја тужби у Основном суду заобини судски извршитељи, а отплати дуга за комуналне бити одложена или застарела, сада више не могу бити сигурни да ће умаћи од плаћања обавеза. Извршитељи, које зову приватни, иако их закон тако не ословљава, већ су кренули да наплаћују, боље речено „утерују“ дугове за струју, а ускоро ће и за грејање, чистоту, грађевинско земљиште.

Истина, Креагујевчани спадају међу оне који релативно уредно измирују своје обавезе, али према неким проценама сваки пети не плаћа редовно рачуне за комуналне.

Према таквима, ако је судити по написима у медијима, али и на основу добијених овлашћења, нови

извршитељи неће имати милости. Осим што свака опомена коју пошаљу већава основни дуг за четири до 10 хиљада динара, у случајевима када оне не помогну приступа се другим методама, као што су административне забране на плату или пензију, па и пленидба имовине.

Поставља се питање да ли је основан страх грађана да ће им пленити имовину због, рецимо, хиљаду динара дуга за неплаћене комуналне услуге или ће локалне самоуправе, које су оснивачи ових предузећа, ипак, одредити лимит испод којег предмети неће бити упућени извршитељима?

■ Мора се одредити најнижи износ

Иако су многи сагласни да овај концепт наплате потраживања није лош и омогућава држави да буде ефикаснија, ипак се чини да је

закон превидео реалну ситуацију и сиромашно друштво, односно грађане.

Да је криза све већа и платежна способност грађана све мања сведочи и пример да је у Јавном стамбеном предузећу први пут ове године готово хиљаду грађана потписало уговор о препрограмирању дугова, за разлику од претходних година када се 600 или 700 одлучивало за одложену плаћање. Стамбено предузеће упозорило је у јулу 35.000 Крагујевчана, који дугују укупно 280 милиона динара, да до краја августа истичу последњи дани за измирење дуга. Већ од септембра уследиће тужбе и извршења.

Вера Стојадиновић, руководилац објединење наплате, потврдила је да је до сада склопљено око хиљаду препрограма и да осим што је томе допринео нов начин наплате потраживања, и криза је учинила своје, па многи који су раније редовно намиривали своја потраживања сада то нису у могућности. Ипак, неки ће, лимитирањем износа, избегти принудну наплату.

- Утужијање је неминовно како не би дошло до застарелости потраживања, али се до лимита за утужијање долази тек пошто се сагласе сви учесници у систему обједињене наплате. Такође, ради се и опсежна анализа која подразумева процену висине дуговања, износ трошкова, односно таксе коју треба платити извршитељима, а важан фактор је и број грађана који би требало да буду утужењи. Тек након тога одређује се лимит који ће бити познат непосредно пред утужијање. Сада још увек не могу рећи који је најмањи износ, али сигурно је да се неће наћи на списку они који дугују до хиљаду динара, јер је то и за нас економски неиспитиво, а грађанима вишеструк увећава износ дуга, објашњава Вера Стојадиновић.

Са друге стране, међутим, корисници накнада за изношење смећа и градско грађевинско земљиште нису увек сагласни са одлуком о лимиту, јер су на уплатницама обједињене наплате ово најниже ставке и не прелазе износ предвиђен за утужење.

За сада се поуздано зна да ће сви предмети, а процењује се да ћи их бити око 7.000 хиљада, подједнако бити распоређени свим извршитељима, а у наредном периоду доби-

јаће их они који се буду показали као најефикаснији. Почетком октобра сви који буду утужењи могу очекивати да им извршитељи закујају на врата.

У сваком случају, пре подношења тужби биће консултована и градска управа, односно оснивач, како би се коначно утврдили лимити. Члан Градског већа задужен за област команалних делатности Зоран Јовановић каже да је град увек на страни потрошача, чак и у ситуацијама када нису надлежни, као што је то био случај када је „Електрошумадија“, у једном периоду, почела без пардона да искуљује струју дужницима.

- Увек смо реаговали и то ћемо учинити и овом приликом. Очигледно је да извршитељи неће имати милости и ми ћемо у најкраћем року да дефинишишемо који је то ниво дуга за који ће бити ангажован и судски извршитељи. Нормално је да дугови морају да се плате, али истовремено треба водити рачуна о неким угроженим категоријама становништва, објашњава Јовановић.

■ Тужени за дуг преко 40 хиљада динара

За разлику од Јавног стамбеног предузећа, коме утужијање тек предстоји, у „Електрошумадији“ су још у јулу предали 598 предмета судском извршитељу Даници Чоловић. Руководилац службе за правне послове у овом предузећу Светлана Крстевски каже да су се руководили критеријумом по коме су на извршење проследили сва дуговања која нису застарела, а износе више од

40 хиљада динара. Међу њима је и око 200 предмета са дуговањима која премашују цифру од 100 хиљада динара.

Како кажу у овом јавном предузећу, први резултати ангажовања судског извршитеља већ су видљиви, пошто грађани долазе по опомени извршитеља и, у зависности од могућности, плаћају или склапају уговоре о одложеном плаћању.

Планирано је да убудуће ангажују и остале овлашћене извршитеље уколико буде више предмета, што ће се знати већ наредног месеца.

Према речима портпарола Николе Павићевића, више неће бити судског поступка у недоглед, нити дужник може да се нада да га извршитељ неће наћи јер је истекло радно време. Приватни извршитељи раде до 22 сата, сваким радним даном, и суботом и недељом, а обрачун дуга може да стигне и на електронску адресу.

Иначе, Крагујевчани и домаћинства у Лапову, Книћу, Баточини и Рачи за потрошну струју тренутно дугују чак 3,6 милијарди динара.

Извесно је да ће увођење приватних судских извршитеља бар за трећину скратити судски поступак и трошкове, са крајњим циљем да се смањи администрација у правосуђу. Приватни извршитељи додатно су и мотивисани, јер се њихова накнада креће од 4.200 до 10.000 динара, док волонтери у извршном одељењу Основног суда примају фиксну накнаду од 600 динара, и то по окончаном предмету. А шта може снаћи обичног грађанина који дугује за телефон, струју, или грејање када им на врата закуја приватни извршитељ, већ се може претпоставити.

ПЕТИЦИЈА НА ФЕЈСБУКУ

Грађани против приватних извршитеља

Група грађана покренула је петицију на друштвеној мрежи фејсбук против приватних извршитеља истичући да је од ове године држава омогућила да јавна предузећа аганизују приватне извршитеље, који су добили овлашћења која до сада нису у пракси била позната. Наме, поред тога што ће сами вршити процену вредности имаће и извршући власт и то све уз пратњу полиције. На овај начин, наводи се у објашњењу, држава је у незавидан положај довела већ и онако угрожене категорије - незапослене, којима ће се због не-могућности другачије наплате вршити попис ствари и некретнина и продаји вршити уз бесцење тј. почетна цена биће 60 одсто стварне вредности а да притом неће дозволити да дужник евентуално сам прода своју имовину.

Ова петиција није позив за неплаћање обавеза, већ позив држави да у складу са општом друштвеном и материјалном ситуацијом нађе нове моделе наплате. Неоспорно право човека је да живи и ради, да би живео мора да привређује а да би привређивао обавеза државе је да му то обезбеди. Ако држава преписује европске законе онда би требало и њихову социјалну политику а то је да појединачно има право да прогласи банкрот, услед губитка после, и да док нови не пронађе држава му даје социјалну помоћ и смањује или замрзава комуналне и остале обавезе.

Недавна најава првог потпредседника Владе Србије и министра одбране Александра Вучића да ће до краја године, у сарадњи са руском одбрамбеном индустријом, бити отворена фабрика сложених одбрамбених система изазвала је многе, па и опречне коментаре. Вучићева изјава да ће нова фабрика бити попут фабрике „Буро Ђаковић“ у Славонској Пожеги отворила је врате нагађањима шта ће се у новим погонима у Србији производити. То ће, према проценама војних аналитичара, највероватније бити оклопна возила, јер су се управо таква возила и тенкови правили у фабрици у Пожеги.

Војни аналитичар Александар Радић оцењује да би у новој фабрици у Србији могла да се производе оклопна возила са точковима и самоходне хаубице. Он је истакао да су се до сада крупнија средства технике као што је самоходна хаубица „нора“ производила кроз читаву мрежу уговора произвођача и прикупљање елемената, али наглашава да је ту било дosta проблема око склапања. Радић није против отварања нове фабрике, иако наша одбрамбена индустрија не ради пуним капацитетом, јер, како каже, амбиција да се прави до маће оклопно возило точкаш и наставак рада на пројекту „нора“ или сличним пројектима траже посебну фабрику.

С друге стране његов колега Божан Димитријевић каже да српска одбрамбена индустрија већ сада има довољно фабрика и да у некима нису упослени сви капацитети и радници.

Било би адекватније решење да се нека од тих фабрика програмски усмери на неку нову производњу, рекао је Димитријевић, оцењујући да домаћа војна индустрија има капацитет за већу производњу и извоз, као и да је у последњих двадесетак година у драстичном заостајању са европским и светским трендовима.

■ Руска технологија

Према речима новинара Политике Мирослава Лазанског добро је да сада обновимо војну сарадњу са Русијом. Према његовом мишљењу уравнотежени војни односи Београда са Вашингтоном и Москвом доприноће бољем међународном третману Србије. Када се ради о оклопним возилима Лазански подсећа да је крушевачки „14. октобар“, десетак година прошлог века,

НАЈАВА ГРАДЊЕ ВОЈНЕ ФАБРИКЕ УЗ ПОМОЋ РУСИЈЕ

Нови Ђуро Ђаковић

У новој фабрици, за коју се још не зна где ће бити изграђена, према проценама војних аналитичара могла би да се производе оклопна возила са точковима и самоходне хаубице, а било би добро када би она ангажовала постојећу војну индустрију за производњу делова и склопова. Има и оних који би, пре свечаног пресецања врпце, хтели да знају политичку цену ове сарадње

САМОХОДНЕ ХАУБИЦЕ
РУСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ

требало да настави оно што је некада радио „Буро Ђаковић“ у СФРЈ. Он каже да је у Крушевцу произведено седам тенкова за извлачење, за Кувант, али да они нису испоручени крајњем купцу јер су уследиле санкције, а 1999. године и НАТО бомбардовање.

цијети за таква возила у Русији заузети, па је због евентуалних нових поруџбина најбоље запослiti српску одбрамбену индустрију, написао је Лазански у свом коментару у Политици.

Одбрамбена индустрија Србије, коју чине фабрике „Слобода“ из Чачка, ваљевски „Крушик“, „Младост“ из Лучана, „Прва искра“ из Барича, ужики „Први партизан“ и „Застава оружје“ имају велике ин-

весте и да им је зато неопходна помоћ државе.

Најаву министра одбране да ће руска страна помоћи српским фабрикама око пласмана производа на трећа тржишта, која нам до сада нису била доступна, међутим, нико није желео да коментарише. У свим овим фабрикама једини коментар је да ништа званично нису добили, као и да су о тим најавама сазнали из медија.

Иначе, зна се да је у неким ранијим временима било дosta проблема око издавања извозних дозвола управо са руске стране, која није доzvoљавала извоз наоружања и војне опреме у неке земље које је су потпадале под ру-

- Могуће је да Руси имају економски интерес да се у Србији уз њихову технолошку помоћ производе нека оклопна возила интересантна за трећа тржишта на којима је војна индустрија Србије одавно присутна. Могуће је да су производни капа-

ЈЕДАН ОД САВРЕМЕНИХ МОДЕЛА РУСКИХ ТЕНКОВА

Извоз

Зарадили 12 милијарди долара

Упркос финансијској кризи извоз оружја у свету у 2011. години достигао је историјски максимум и прешао 71 милијарду долара. Русија је по извозу на другом месту, одмах после САД. Лане су Руси продали оружја и војне технике за више од 12 милијарди долара. Највише паре Руси су зарадили од продаје војне авијације. Најтраженији је ловац „СУ-30“, а тражене су и подморнице класе „кило“, разне фрегате и ракетни чамци. Постоји велико интересовање и за много хвљене системе „С-300“. Ове године Русија очекује да ће извести оружја и војне технике за 13,5 милијарди долара.

Иначе, најскупље оружје и технику продају Американци, Немци, Британци и остale најразвијеније земље, које и саме купују најскупље. У другом кругу је Русија и земље које нису ни богате ни сиромашне, и наоружање могу да плате новцем, кредитом или робом. Трећи круг чине државе које купују кинеско оружје, које је најефтиније и најлошије.

сталиране капаците, али недовољно новца за набавку нових савремених нумеричких машина и модерне опреме. Према неким проценама овог тренутка за модернизацију машина и опреме шест фабрика наменске индустрије у Србији потребно је око 100 милиона евра. Војни аналитичари наглашавају да би тек после те финансијске ињекције ове фабрике могле да уђу у озбиљнију утакмицу производње оружја и муниције са страним фабрикама.

Према речима директора крагујевачке Војне фабрике Радета Громовића ефекти те инвестиције осетили би се веома брзо, јер је реч о фабрикама које 95 одсто производа извозе, а неупоредиво мање увозе сировине. Он наглашава да је просечна старост машина у овој фабрици 39 година и да је зато тешко пратити конкуренцију која ради на најсавременијој опреми. Ситуација није ништа боља ни у другим фабрикама одбрамбене индустрије. У „Застави оружје“ кажу да фабрике не могу саме да о-

ску интересну сверу. Познато је да се војна технологија старе Југославије, а тиме и Србије, ослањала на руска борбена возила, системе ратног ваздухопловства и противваздушне одбране. Има аналитичара који сматрају да је најава нове сарадње са руском одбрамбеном индустријом са-мо наставак традиције.

Они тврде да не мали број борбених возила труне по касарнама широм Србије, па у новим односима са Русијом виде шансу да се та возила репарирају и осавремене најновијим достигнућима руске војне индустрије.

■ Која је цена

Да ли ће изградња нове војне фабрике донети више послу и за српску одбрамбену индустрију, односно шест фабрика које су под директном ингеренцијом Министарства одбране, још се не зна. Плано-

РУСИЈА И СРБИЈА

Стратешко партнерство

Још 2010. године Русија и Србија су се договориле да потпишу споразум о стратешком партнерству. Тај споразум, међутим, ни до данас није потписан. Првобитно је било планирано да га у првој половини 2011. године потпишу тадашњи председници Србије и Русије Борис Тадић и Дмитриј Медведев, али то је одложено за средину прошле године. Цела ствар је тада објашњено, кризе на северу Косова. Сада се најављује да ће Николић и Путин разговарати и о том документу.

Суспет два председника у Сочију могао би да буде искоришћен за усаглашавање неких тачака тог споразума, чиме ће бити отворен пут за његово потписивање. Иначе, нова власт у Србији ће радити на томе да се озбиљније унапреди економска сарадња и то тако да се руски капитал у већој мери привуче.

ви о томе где ће се изградити ова фабрика и шта ће производити тек треба да се разраде. За пуковника у пензији и бившег заменика директора крагујевачке Војне фабрике Драгислава Росића основно питање је да ли ће фабрике у Крагујевцу, Ваљеву, Ужици, Чачку... дласком нове фабрике добити нови посао и упослiti капацитете.

- Ако се то деси сви ће бити на добитку. Уверен сам да „Застава оружје“ може успешно да се укључи у производњу неких склопова и делова за самоходну хаубицу, али и продукцију новог оклопног возила. Питање је да ли се ради о новој технологији, која би могла да подигне технолошки ниво и осталим нашим одбрамбеним фабрикама. Има још много питања, али оставио бих то да касније, када буде јасно где ће нова фабрика бити лоцирана и шта ће производити. Искрено мислим да би било боље да се овај посао распореди по свим фабрикама одбрамбене индустрије и тако упсле и капацитети и радници. Уверен сам да за то има доста простора, објашњава-

НАЈТРАЖЕНИЈИ
РУСКИ
ЛОВАЦ „СУ-30“

ва Росић.

Председник Савеза самосталних синдиката Крагујевца, ранији председник Самосталног синдиката „Заставе оружје“ и један од иницијатора формирања Синдиката одбрамбене индустрије Србије Југослав Ристић, каже да поздравља отварање сваке нове фабрике и свако ново радно место.

- Колико сам успео да сазnam у овом случају се ради о новим технологијама и то је добро. Када је реч о оклопним возилима многи мисле да, после производње два прототипа неборбених возила, то могу да ради и „Заставе оружје“, али се варају. Мене пре свега интересује која је цена те нове сарадње са руском одбрамбеном индустријом, и финансиска, али пре свега политичка цена коју ће Србија морати да плати. Не бих ништа да прајудицирам, али мислим да она неће бити мала, закључује Ристић.

Милутин ЂЕВИЋ

Пише Милош Пантић

Када је 26. септембра прошле године донет Закон о јавној својини то је означен као велики датум за општине и градове у Србији. Овим законом створени су услови да се исправи петнаестогодишња неправда и локалним самоуправама врати њихова имовина која је 1995. године, такозваним Милошевићевим законом, пренета у власништво државе. Међутим, после овог „освајања сопствене имовине“ завладало је затије јер се показало да општинама следи дуг и тежак пут да власништво формално поврате.

Тако, на пример, град Крагујевац за скоро годину дана од када је закон на снази још није вратио од државе ни један објекат, а покренуо је поступак за враћање само једне некретнине. Разлог за ову спорост је што је држава 1995. године врло брзо себи узела имовину градова, текрећи једним потезом пера, а сада им је наметнула дугу и тешку процедуру да своје поврате.

Мирјана Вулић, начелница Управе за имовину града Крагујевца, објашњава да је пре 17 година све ишло по законском аутоматизму када је имовина пренета на државу. Једноставно, у земљишним књигама уз све непокретности општина уз које је као власник стајала локална управа потезом пера уписано да је нови власник држава.

■ Трагање по катастру

Новим законом из прошле године, међутим, за враћање имовине градовима предвиђена је обимна процедура.

- За сваку некретнину појединачно сада мора да се упути захтев за упис Служби за катастар непокретности, али претходно мора да се прибави потврда од Републичке дирекције за имовину да објекат не подлежи враћању ранијим власницима по закону о реституцији. Такође, од ове дирекције из Београда мора да се добије потврда да је локална управа редовно водила годишњу евиденцију о непокретностима које су постале државне, али су јој дате на коришћење, тако-

ЗА ЗРАДУ СТАРЕ СКУПШТИНЕ, САГРАЂЕНУ 1859. ГОДИНЕ, ДРЖАВА ТРАЖИЛА ГРАЂЕВИНСКУ ДОЗВОЛУ

ДРАГУТИН РАДОСАВЉЕВИЋ ПОНОВО У ДИРЕКЦИЈИ ЗА УРБАНИЗАМ

Чекало га место - по закону

Доскорашњи директор Републичке пореске управе и кадар ДС-а Драгутин Гута Радосављевић поднео је захтев да се врати на посао у крагујевачку Дирекцију за урбанизам, где је од 2005. до 2007. године радио као правник у служби општих послова. Он је захтев упутио 23. августа, 14 дана након што је разрешен функције директора Репреске управе.

Мирјана Ђирић, директорка Дирекције за урбанизам, каже да је ово предузеће дужно по закону да врати Радосављевића на посао и да ће са њим, када се лично појави у фирмама, бити склопљен уговор о раду. Наime, за Радосављевића је Дирекција два пута доносила решење да ће га по истеку функција на којима је био вратити на раније радно место, како и предвиђа члан 79. Закона о раду. Први пут је такво решење донето 2007.

године, када је именован за државног секретара Министарства за локалну самоуправу, а други пут у децембру 2008. године, када је постављен за директора Репеске управе. Он је у Дирекцији провео две године, од 2005. до 2007., након што се ова институција осамосталила од Фонда за уређење грађевинског земљишта, у коме је пре тога као радна јединица имала статус стручне службе. Јначе, Радосављевић је претходно у једном мандату био директор овог Фонда.

- Ми смо по закону дужни да га вратимо на радно место које је имао у предузећу или друго радно место које одговара његовој стручној квалификацији. Како је претходно имао радно место правника у служби општих послова, на тај посао ће бити и враћен. Можда нам у овом тренутку и не одговара да добијемо још једног правника, али

морамо да поштујемо закон и решење на које се Радосављевић позива, каже Мирјана Ђирић.

Она напомиње да у овом случају чињеница што је он у међувремену докторирао на Правном факултету у Крагујевцу није од значаја, јер предузеће не добија од Скупштине града, која је оснивач, средства за исплату додатка за запослене који имају докторско звање, пошто оно није научна установа. Тако ће Радосављевић на основу платног уговора имати само додатак на основу положног правосудног испита.

Захтев функционера ДС-а да се врати на свој претходни посао изазвао је велико интересовање медија, па је директорка Дирекције за урбанизам 27. августа скоро цео дан

РАДОСАВЉЕВИЋ ПОНОВО У СТАРОМ ДРУШТВУ

одговарала на питања новинара разнихредакција везана за овај повратак. Она сматра да је ово интересовање јавности било очекивано, с обзиром да је Радосављевић пре тога обављао високу државну функцију, а сада се враћа у локално предузеће. М.П.

СТИЦАЊЕ ПРАВА ГРАДА НА СВОЈУ ИМОВИНУ

Отишла потезом пера, враћа се тешком муком

НИ ЗРАДА ГРАДСКЕ
СКУПШТИНЕ ЈОШ
НИЈЕ ИМОВИНА ГРАДА

Град Крагујевац за скоро годину дана важења новог закона још није вратио у своје власништво ни један објекат од државе, а разлог је компликована и дуготрајна законска процедура, јер се за сваку некретнину мора поднети посебан захтев и прикупити обимна документација

звани НЕП образац, каже Мирјана Вулић.

Све то тражи доста времена, али процес највише компликује процедура за упис у Катастру непокретности, пошто мора да се приложи лист непокретности за сваку некретнину. Ово највише загорчава живот надлежним службама, јер су земљишне књиге раније биле у надлежности судова, па су пребачене у Службу за катастар непокретности. Сада мора да се идентификује сваки објекат, али то иде тешко јер је долазило до промене броја парцела и ознака зграда.

У овом тренутку градска управа је поднела само један захтев за упис некретнине као власништва града, а то су два спрата у згради познатој као „Вартекс“ у Улици Николе Пашића. Овај простор град је стекао куповином и нема дилеме да би он могао да буде предмет враћања ранијим власницима.

Поред те некретнине град ће, када прибави сву документацију, покренuti поступак за враћање и других зграда, као што су објекат Скупштине града, зграда Јавног

стамбеног предузећа, два спрата у згради „Центротекстила“ у којима је смештена Дирекција за урбанизам, пословног простора у Улици Краља Петра у коме је био Фонд за уређење земљишта. Град ће ући и у процедуру за враћање других објеката који су изграђени средствима из буџета града или их је град стекао куповином, али је за то потребно прибављање грађевинских дозвола којима се доказује ко је био инвеститор.

■ Нема хипотека

Тако ће предмет враћања из државног власништва бити зграда Градског сајмишта, изграђена у новије време, као и објекат Шарене пијаце на Аеродрому, док, на пример, новосаграђени затворени базен „Парк“ ће бити предмет овог поступка, јер је изграђен након ступања на снагу новог закона.

За њега предстоји само поступак укњижења као градске имовине, који је покренут након техничког пријема зграде.

Нови закон је предвидео да се са државе врати локалним управама и власништво над улицама, трговима, парковима, општинским и локалним и некатегорисаним путевима. У градској управи за имовину још нису разматрали да ли ће и за сваку градску улицу, трг или парк морати да подносе захтеве за враћање. Такође, ова управа тек треба да се позабави питањем да ли ће предмет враћања бити и некретнине установе културе чији је оснивач град.

Када је пре пар година од Републичке дирекције за имовину затражена сагласност да се овај објекат реновира, уследио је апсурдан одговор да се дозвола не може издати пошто је

зграда изграђена без дозволе. Зато је од Градског већа морала да се тражи потврда да је зграда подигнута пре него што су у Србији донети закони да се мора добити грађевинска дозвола за изградњу.

Зато је извесно да ће се тражити да се граду врати власништво зграда изграђена без дозволе. Зато је од Градског већа морала да се тражи потврда да је зграда подигнута пре него што су у Србији донети закони да се мора добити грађевинска дозвола за изградњу.

Зато је извесно да ће се тражити да се граду врати власништво

над спортском халом „Језеро“, која је изграђена средствима самодоприноса, као што је случај и са градским базенима, или стадионом „Чика Дача“.

Граду би по новом закону требало да припадне и власништво над имовином јавних комуналних предузећа, али ће се такав захтев поднети када се идентификује непокретна и покретна имовина ових фирм, од које је део стицан улагањем самих тих предузећа. Међутим, њихова имовина по закону треба да се врати граду, а фирмама ће потом бити дата на коришћење.

Једно велико очекивање, међутим, које су градови гајили поводом враћања своје имовине, неће бити испуњено. Захтевајући да им се врате њихови објекти локалне управе су истицале да је ово веома битно не само што су за сваку адаптацију или уговор о издавању морале да траже одобрење од Дирекције за имовину из Београда, већ и што враћањем објекта они могу њима да располажу самостално. Тако, на пример, очекивали су да могу на њих да стављају хипотеке како би се задуживали кредитима. По речима Мирјане Вулић, то неће бити могуће по новом закону.

Ипак, закон је од изузетне важности јер ће градови и општине моћи слободно да располажу својим некретнинама, односно да их продају по тржишној вредности ако се за то укаже потреба.

- Град стиче изворне приходе продајом или давањем узакуп својих непокретности и то је значајно, гледано из угла прихода градског буџета. Такође, град ће моћи своје некретнине да улаже у заједничке послове кроз партнериство са приватним инвеститорима. Ту је изузетно значајан ресурс неизграђено градско грађевинско земљиште, као највреднија непокретност града. Ми смо да сада успели да вратимо у власништво града највећи део градског грађевинског земљишта, али не по Закону о јавној својини из прошле године, већ по Закону о изградњи од пре неколико година, који је предвидео конверзију из корисничког у власнички однос, каже Мирјана Вулић.

Локалне самоуправе по новом закону имају рок од три године да своју имовину врате из државног у сопствено власништво. Како је процедура веома захтевна и тешка и много тога још мора да се разјасни, питање је да ли ће и колико у томе успети и да ли ће морати да се тражи продужетак овог рока.

ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА ПРЕД РАСПЛЕТОМ ИЛИ РАСПАДОМ

Нема доброг решења без болног реза

Пише Слободан Цупарич

Криза у редовима демократа из дана у дан добија на интензитету. Штампа готово сваког јутра доносе нове „бомбасте“ наслове типа: „Тадић бежи од Ђиласа“, „Ђилас је једнако крив за стање у ДС колико и Тадић“, „Не назире се расплет у врху ДС“, „Пајтић ближи Ђиласу, али не жели да сменјује Тадића“, „Ако Тадић не да оставку, Ђилас напушта странку“, „ДС спасавају само избори“...

После периода међусобних оптужби и препуцавања кроз медије и прекида комуникација међу чланицима странке, демократе би 8. септембра могле да се нађу очи у очи на седници Главног одбора. Унутрашња драма која дрма ДС, као најачу опозициону странку у Србији, ускоро ће добити епилог. Тако се бар очекује.

Колико су у праву они који тврде да не постоји могућност да се „ђиласовци“ и „тадићевци“ нађу на окупу 8. септембра, а да се направе само козметичке промене?

- Демократска странка није успела да задржи ни председничку ни парламентарну власт, па је сада у кризи и мора да претпријми озбиљне потресе и промене, каже за „Крагујевачке“ Бора Кузмановић,

Чедомир Антић:
Бојим се да Ђилас не само да нема никакав политички програм, већ да он и није суштински демократ

социјални психолог и некадашњи њен угледни члан. - Први проблем са ДС је да схвата шта јој се дододило. Они су још увек шокирани и један број њих, чини ми се, не схвата да су губитничка странка и да им је једини начин опстанка да се организују као опозициона странка. Ако промене буду козметичке, без озбиљних радикалних резова, онда ће се додати кривац за ово што се додгаја у ДС, јер је својим одуговлачењем подстицао распљањање страсти и уносио нервозу у редове „плаво-жутих“.

- ДС је велика странка која је постојала и пре доласка Тадића на њено чело, каже Чедомир Антић, председник Напредног клуба. - Она је по многочима важна установа наше политике, а с друге стране, свој велики успех постигла је баш захваљујући Тадићу. Иначе, бојим се да Ђилас не само да нема никакав политички програм, већ да он и није суштински демократ.

Подсећање на Ђинђића
„Млађи“ лидер Драган Ђилас, који у јавности слови за политичког технократу, „брзог и енергичног“ решаваоца проблема, све јаче и отвореније лобира да је дошло време да се „старији“ Тадић замени на врху странке – пошто је својим погрешним потезима и неодлучношћу довео ДС у тежак положај. Отуда Ђилас и Пајтић траже од Тадића да са формално остане председник и препусти им вођење странке или ће

У психологији постоји парола: Мењати се, а остати исти. У случају Демократске странке то неће ићи, јер партија која изгуби на изборима мора да прође кроз озбиљну реорганизацију. Ако покуша да то само козметички замаже - биће јој све теже, тврди некадашњи угледни члан ДС, универзитетски професор Бора Кузмановић

у супротном основати своје странке. Обрачун као да је заказан – и све је извеснији. Не би ли компромис био бољи за интерес странке?

- У овој ситуацији, са толико тензија које су нарасле у ДС и са толиком бременом губитка избора, компромис не би био најбоље решење, оцењује Боривоје Радић. - Овде се у глобалном смислу може ићи у некакав компромис, али се пре тога морaju рашчистити многе ствари и утврдити одговорност због изборног пораза, а да

ли ће се после тога наћи компромис и између оних, да кажем, који претекну – то ће се видети.

Радић даље подсећа да је Ђилас најавио неке радикалније ставове, чак се чује да би и оснивао странку, али и он наступа доста несигурно у свему томе, направи корак напред, па два назад...

- Мислим да је Ђиласов успон био доста брз, каже Чедомир Антић. - Пре осам година био је богати пријатељ председника ДС, а онда је у међувремену постигао све ово што је постигао: био је министар, градоначелник, заменик председника странке, била је чак и опција да буде кандидат за председника владе... Чини ми се да је мало пожурио.

Борко Кузмановића садашње стање у ДС подсећа на оно из 1993. када су Ђинђић и Мићуновић били у сукобу. Мићуновићу је нуђено да буде почасни председник странке, а он је рекао: „Са овог места се иде у политичку пензију или се остаје председник“

седник“. Епилог је познат: Мићуновић је искључен из странке пошто није прихватио реалност.

- Мислим да се и сада додаја нешто слично, тврди Бора Кузмановић. - Можда се Ђилас још увек пре испитује да ли је доволно јак да отворено крене у напад. Како ја до сада видим његову борбу, то је више нека фортификација, како би се рекло у Војсци, осигуравање терена, обезбеђивање за неку борбу... Он се нуди као алтернатива, а има и неке аргументе. Једно је сигурно: ако Тадић остане председник, странка ће ући у још дубљу кризу, каже Кузмановић.

■ (Не)окрњење демократе

Расцеп у ДС сигурно ће бити велики удар за „плаво-жује“, али Драган Ђилас и они који га подржавају вероватно пријељкују „радикалско-напредњачки сценарио“ – оно што је личило на одвајање Томислава Николића и Александра Вучића од радикала. Да ли се Ђилас, који је јак играч, има новац, власт и медијски утицај, (не)оправдано прибјојава ЛДП-овог сценарија?

- Мислим да прво може да се деси да онај ко се одвоји буде слабији, а построфира Чедомир Антић. - Јер, ДС се до сада много пута цепала, а увек је била слабија она струја која се одвајала. Примера ради, ДС је у тренутку када се одвојио од ДС чак и окупило више људи, добио више по-

сланика у парламенту и био кудика-мо популарнији од ДС, али је ипак остао ту где је.

Бора Кузмановић верује да би Ђилас највише одговарао када би добио неокрњењи ДС – што сматра да није немогуће. Јер, много је тешко основати нову странку.

- Ђилас би могао да заврши тај посао пошто има технократске способности и утемељен је у Београду, али Србија га још није доволно осетила као свог човека – јер до сада није био у прилици да прича о проблемима Србије као целине. Више би му одговарало, ако буде вешт, а та могућност постоји, да на неки начин натера Тадића да се повуче, каже Кузмановић.

Боривоје Радић сматра да Драган Ђилас крчи терен и покушава да сагледа шта га на том путу чека. Сигурно је да он има у виду и један и други сценарио, и радикалско-напредњачки, који пријељкује, и овај Чедомира Јовановића, у који не жели да упадне. Он је прагматик и док не види јасно да ће успети, неће повлачити конкретне потезе

Боривоје Радић:
Ђилас има у виду и радикалско-напредњачки сценарио, који пријељкује, и онај Чедомира Јовановића, у који не жели да упадне. Он је прагматик и док не види јасно да ће успети, неће повлачити конкретне потезе

Броз на време обрачуна са Ђиласом. Не указује ли добрим делом овaj опори виц на проблем и питање да ли ће Тадић успети да сачува ДС од цепања?

Тражене су минулих дана, и нађене, неке додирне тачке између предстојеће седнице Главног одбора ДС и оне комунистичке Осме седнице. Подсетимо, на њој је Ивана Стамболића, вишегодишњег лидера српских комуниста, развластио његов „друг“ и пријатељ Слободан Милошевић – који је наговестио „нову“ политику – брзу, жустрту и одлучну.. Овакве аналогије, по речима аналитичара, нису пожељне у овим ситуацијама, подсећају на властодржачке промашаје, али баш због тога не треба да буду прећута-не.

■ Без козметике

Исказан је оптимизам Бојана Пајтића, потпредседника ДС, да ће ова странка после седнице Главног одбора и изборне скупштине остати јединствена. Може ли се веровати да ће Ђиласовом обећању да ће учинити све да спречи њено цепање –

пошто је као таква и најпотребнија Србији?

- Ако мисли да се ништа не додједи – то не може, експлицитан је Бора Кузмановић. - Ако хоће да каже да неће бити цепања, али са новим руководством, онда то можда некако и може да се прихвати. Сећам се да у психологији постоји једна парола: Мењати се, а остати исти. Сви би то хтели – да остану исти, а да се ко-бајаги мењају. То неће ићи. Странка која изгуби мора да прође кроз реорганизацију, мора да је озбиљно сквати. Ако покуша да то омаловажи, да козметички нешто замрља, премаже – само ће бити још теже.

Боривоје Радић упозорава да Пајтићев оптимизам није баш заснован на реалним чињеницама, јер оно што се догађа у ДС пре говори да је потребно направити неки дубљи рез – по цену да дође до неких не-пријатних ствари, да поједини људи и оду из странке, да дође чак и до њеног цепања. Али, то је у овом тренутку и здравија варијанта, јер би се на тај начин многе ствари решиле и могло би да се крене из почетка. Нема ту добrog решења без болног реза.

- У интересу свих њих је да се странка не подели, али да победи њихова струја, тврди Чедомир Антић. - То је увек тако – као што је у интересу деоничара једне фирме да друге деоничаре отерају из ње, да они воде фирму, а не да се она подели на суду и да свако оде у свом правцу. Оно што видим као невољу ДС то је сазнање да колико Милошевић може да се крви као Косово и проблеме које смо имали у деведесетим годинама, толико ДС може да се крви за Војводину.

Приближава се 8. септембар, по многима „дан Д“ за србијанске демократе, који ће на седници Главног одбора, овако подељени по струјама и пуни свајаљачког набоја покушати са „санирају“ нездраво стање у странци или да досоде постојеће „замештањство“ и пролонгирају излазак из кризе. Близак овог проблематици био је минулих дана и један виц који се прича по Србији. У њему се каже да је разлика између Тадића и Броза у томе што се

Броз на време обрачуна са Ђиласом. Не указује ли добрим делом овaj опори виц на проблем и питање да ли ће Тадић успети да сачува ДС од цепања?

Тражене су минулих дана, и нађене, неке додирне тачке између предстојеће седнице Главног одбора ДС и оне комунистичке Осме седнице. Подсетимо, на њој је Ивана Стамболића, вишегодишњег лидера српских комуниста, развластио његов „друг“ и пријатељ Слободан Милошевић – који је наговестио „нову“ политику – брзу, жустрту и одлучну.. Овакве аналогије, по речима аналитичара, нису пожељне у овим ситуацијама, подсећају на властодржачке промашаје, али баш због тога не треба да буду прећута-не.

RAOOSTAN DAN

**1. SEPTEMBRA SLAVIMO 4. ROĐENDAN
RODA CENTAR KRAGUJEVAC**

PROGRAM PROSLAVE:

- od 14h Krenimo bezbedno u prvi razred
- od 15h Kvizi poznavanje saobraćaja
- od 16h Jedinstvena & Bubble žurka sa vodenim balonima
- od 17h Klovni šou & Duskoteka
- od 18h Dečiji hor Amadeus
- od 18.30h Plesni klub Fiesta
- u 19h Rodendanska torta
- od 19h Lutkarska predstava Piratska pustolovina
- od 20h Šljokice tattoo & fotografisanje

Za đake prvake pripremamo mnogo poklona i iznenađenja!

RODA MEGAMARKET - 10% popusta na svaki račun u iznosu većem od 2.000 dinara

Tehnika - 10%

Srebrni nakit - 15% popusta;
Replay nakit i satovi - 30%

SO SPORT - 20% na kompletan assortiman sem na nakit Six

URBAN shop - 20%

- 20% na sve zenske pantalone

- 20%

- 20%

- 15% POPUSTA NA SVE DIOPTRIJSKE NAOCARE;
- 20% na sve naočare za sunce

- 15%

- 15%

- 10% na novu kolekciju

- 10%

- 5% popusta na Nokia smart telefone

Kupovinom bilo kog DORMEO dušeka kupac ostvaruje pravo na kupovinu BEDDING SET COSTUME POSTELJINE u visini 1 rsd

RODACENTAR

„НИСКОГРАДЊА“ У ГЕНЕРАЛНОМ ШТРАЈКУ

Много радника, мало паре

Првог радног дана ове седмице запослени у производном погону „Нискоградња“ ступили су у штрајк, тражећи заосталу једну и по зараду, редовност исплате и консолидовање предузећа. Фирма је дugo у блокади, из градске касе потражује 200 милиона динара, а очигледно је да 150 радника у производњи не могу зарадити за још око 100 колега у „режији“

Написане пароле на огромним вратима гараже: „Имамо седам директора, а радници су вишак?“, и „Имамо осам економиста, а 168 дана smo у блокади“. „Генерални штрајк“. У њему је око 150 од укупно 250 запослених, углавном радника из производње, а траже једну и по заосталу зараду, редовност исплате на 15 дана и консолидовање предузећа. У управној згради на Малој Ваги, где је смештена „администрација“ предузећа, мирно је и сви раде.

Председник Самосталног синдиката Миодраг Грујићић првог дана штрајка каже да их директор Драгутин Миловановић није посетио, али да је тражио састанак са председником синдиката, на коме би се разговарало о броју запослених који би испунили минимум процеса рада. Синдикат је предлагао да то буду 42 радника, директор трајио 103, а поподне су обе стране „ретерирале“ – Штрајкачки одбор „попео“ број људи на 65, а директор „спустио“ на 81 человека. Колико их год буде у минимуму да се одржи процес рада, Грујићић каже да од штрајка, до испуњења захтева, неће одустати и показује на ис-

писане пароле на огромним вратима гараже: „Имамо седам директора, а радници су вишак?“, и „Имамо осам економиста, а 168 дана smo у блокади“.

Иако признају да 150 производних радника не могу зарадити дољно за плате свих 243 запослених, у синдикату сматрају да кључни проблем није вишак запослених – већ мањак посланаца, јер из градске касе чекају чак 200 милиона динара, које су зарадили.

Председник Штрајкачког одбора Небојша Андрић подсећа да су претходних десет дана, као знак упозорења, рад обустављали на по један сат, или никакве реакције надлежних, ни из руководства, ни из градске управе, није било:

– Радили смо од јануара до краја јуна пуном паром, за првих шест месеци имамо 140 радника са 15.000 прековремених сати, добијамо похвале, што нам служи на част, али шта то вреди када је предузеће „на нули“, кад нема паре ни за редовне плате, а камоли прековремене сате. Увек када питамо када ће плата добијамо одговор да је фирма у блокади.

И Драгани Милетић, председници синдиката „Независност“, до злогрдило је да радницима понавља да се не зна када ће и

да ли ће се плате уопште примити.

– Блокада значи и да не можемо да набавимо робу од добављача, да функционише као предузеће. Повериоци нас туже, 14 милиона је отишло на судске трошкове и камате. То је више од месечне бруто зараде за све запослене. Дакле, није битно да сада само исплате заостатак, битно нам је да намиримо све добављаче, да имамо посланаца, да нормално радимо и примамо плате, каже Драгана Милетић.

За сада, намера је да штрајкачи своје нездовољство показују у кругу предузећа, где никоме нису „трн у оку“, а на питање хоће ли, уколико не буде помака у преговорима, изаћи и на градске улице следи одговор да је радикализација протesta врло могућа. Док о то-

ме разговарамо са штрајкачима у Индустриској зони неко добавује: „Изашли бисмо, али је булдожер покварен!“ Кроз салве смеха чујемо и да то није далеко од истине. Ни механизација „Нискоградње“ није на видном нивоу.

Очигледан вишак непроизводних радника

Директор Драгутин Миловановић најпре подсећа да је „Нискоградња“ предузеће која обавља и послове од општег интереса тако да је неопходно обезбедити минимум процеса рада, пресудна је служба одржавања градских улица, саобраћајне сигнализације и семафора, где је на снази сменски рад, а ти послови не смеју штрајком бити угрожени.

– До сада сам обезбедио посао и зарађене су плате, али се касни са исплатом, на то ја не могу у потпуности да утичем. То сам и рекао радницима, а у овом моменту нијам сигуран да ли ће бити довољно посланаца за све раднике до краја године. Треба да радимо улице Лазара Пантелића, Радована Мићовића, тротоар у Српских добровољаца, има их још, то су старе уговорне обавезе које морамо испunitи да не бисмо трпели штету, а штета

је новчана. Стали смо са новим пословима, на њима неће бити ни минимум процеса рада, али сматрам да није време за штрајк. Направили смо корак напред, а сада нас неко враћа уназад. Штрајкује се сада када треба да радимо и зарадимо, каже Миловановић.

Он подсећа да су од почетка године у заостатку били три и по плате, две су надокнађене, крајем месеца исплатиће се још једна половина, дакле – остаће само једна заостала зарада. Миловановић је, иначе, на чело ове фирме дошао у новембру прошле године, а „Нискоградња“ је и тада била у велиkim проблемима и са великим бројем радника:

– Затекао сам осам магационера, 18 људи у комерцијали, ево ја питам, зашто толико, нису потребни. Па трговинске фирме, које имају хиљаде артикала, имају двоје у продаји и једног запосленог у наставци. Данас нам је у комерцијали осморо, мада и то је превише, радимо програм рационализације који ће највероватније до петка бити готов, биће их само троје. Имамо сагласност града, прекобрежнима ће се понудити „распоред“ у другим комуналним предузећима, отпремнине, нека и уследи оснивање новог предузећа са прерасподелом радника, па ако су способни - зарадиће.

На констатацију да радници „бо-

ПРЕДСЕДНИК ШТРАЈКАЧКОГ ОДБОРА НЕБОЈША АНДРИЋ

Прошле недеље је у Регионалној привредној комори Крагујевац промовисан и регионални Грађевински кластер Шумадије и Поморавља. Ово удружење тренутно окупља 23 фирме и више самосталних занатских радњи из области пројектовања, извођења грађевинских радова, грејања, производње и продаје грађевинске опреме и материјала. Међу члановима кластера су пројектни бирој и извођачке фирме из Крагујевца, Београда, Краљева, Јагодине, Параћина...

Овај кластер је један од три у Шумадији и Поморављу који је, кроз програм подршке развоју иновативних кластера, добио финансијску подршку Националне агенције за регионални развој. Поред њега подржани су новчано Регионални аутомобилски кластер централне Србије и кластер Шумадијски цвет. Иначе, Национална агенција за регионални развој у 2012. години подржала је 15 кластера, у укупном износу од 12 милиона динара, од којих су три из Шумадије и Поморавља којима су одобрена средства од 2,28 милиона динара.

ГРАЂЕВИНСКИ КЛАСТЕР ШУМАДИЈЕ И ПОМОРАВЉА

Велики нестали, мали се окупили

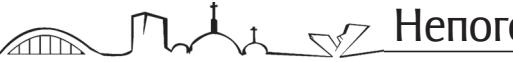
МАЛЕ ГРАЂЕВИНСКЕ ФИРМЕ ПОКУШАЈЕ ДОБИЈУ ВЕЋЕ ПОСЛОВЕ

Кластерима са овог подручја подршку пружа и Регионална агенција за економски развој Шумадије и

Поморавља. Према речима директорке Регионалне агенције Јасминке Луковић Јагличић, циљ овог про-

грама је допринос повећању конкурентности домаћих предузећа и предузетника, отварању нових радних места и расту извоза кроз умрежавање предузећа, истраживачко-развојних институција и пословних удружења у кластеру.

Кластери представљају географску концентрацију међусобно повезаних предузећа, сродних и различитих делатности, специјализованих добављача, пружаоца услуга и, са њима повезаних организација које се на одговарајућем подручју делатности надметују, али и сарађују.

ли" и што „Нискоградња" броји седам директора, Миловановић наглашава да звали се они руководиоци или директори сектора и служби, једноставно, морају да постоје.

- Више од 60 људи запослено је током 2011. године. Радници се буње да је то вишак, да их је неко довео у предузеће. Примљени су са средњом стручном спремом, као на пример, поменути магационери, не могу их преместити на улицу да раде као помоћни радници, који су нам иначе потребни, па их ангажујемо преко омладинских задруга. Пошто су нам производни радници потребни тих 18 људи који су сада ангажовани привремено, када прогласимо вишак, сигурно ћу запослити, обећава Миловановић.

Директор „Нискоградње". Међутим, „гласно размишља" и на тему

ДРАГУТИН МИЛОВАНОВИЋ,
ДИРЕКТОР „НИСКОГРАДЊЕ"

да ли је граду више потребно овакво предузеће, када већ на разним градилиштима Крагујевца ради пет приватних фирм које се баве нискоградњом и високоградњом, па није обавезно да ЈКП „Нискоградња" изводи инвестиционе радове. Можда јој остане само одржавање.

- Тога се највише и бојим. Ја ћу бранити став да треба да постојимо, али како и зашто ако неко ради квалитетније и јефтиније од нас? Зашто би град обезбеђивао средства, бринуо о толиком броју људи, ако то није рационално, пита Миловановић.

Питање је, очигледно, на месту, а одговор на њега требало би да да оснивач - Скупштина града. Дотле, а верујемо да ће то потрајати, радници „Нискоградње", и они који су „мањак" и они који су „вишак", са пуним правом траже зараде, а права адреса којој се захтеви испостављају опет је иста - Скупштина града, односно њена каса.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

- Области које ће кластер обухватати су пројектовање, надзор и технички пријем објекта, извођење радова, консталтинг и инжењеринг, а приоритети су обезбеђивање неопходних лиценци за рад у грађевини, стручно усавршавање, обука нових кадрова унутар секторско и међусекторско повезивање, правно информисање и консалтинг. Циљ је да повежемо наше чланове унутар кластера ради заједничког конкурисања за послове веће вредности, рекла је Јелена Бојовић.

Потреба да пројектанти и грађевинци формирају кластер јавила се после одлaska у стечај и ликвидацију великих, посебно крагујевачких грађевинских предузећа, попут „Рада", „Казимира Вељковића" и „Ратка Митровића", која су имала не само лиценце за високоградњу, него и неопходне машине и опрему. Последњи велики објекат који је, од темеља до крова, изградило једно крагујевачко предузеће је „Рада центар". После тога на изградњи „Плазе", затворених базена и вишеспратница ангажована је грађевинска оператива из Београда, Осијека и других градова.

М. ЂЕВИЋ

КРАГУЈЕВАЧКИ ВАТРОГАСЦИ НЕМАЈУ ПРЕДАХА

Пламен на отвореном - огроман ризик

У граду и околини овог лета није било већих пожара, али је посла за ватрогасце било на претек - 1.600 интервенција у региону који покривају, а помогали су и колегама на другим теренима.

Свуда су били успешни, а да би стали на пут опасној навици људи да на отвореном пале оно што им не треба у контроле иду са инспекторима који су већ написали 60 прекрајних пријава

Ова година ће тешко бити заборављена - сибирска зима, незапамћена суша и рекордно високе летње температуре несумњиво ће 2012. сврстati међу године са најекстремнијим временским приликама. Осим тропских врућина, на које још нисмо успели да се привикнемо, ово лето памтиће се по бројним пожарима који су букали широм Србије, гутајући хиљаде хектара шума и доводећи у опасност животе и имовину мештана и ватрогасца.

Како изгледа кад горе и небо и земља Крагујевчани су, на срећу, посматрали само на телевизијским екранима, јер у граду на Лепеници и околини, до сада, није било већих пожара. Ово, међутим, не значи да су припадници Ватрогасне бригаде Крагујевац седели беспослени. Посла је било више него што ико од 186 припадника бригаде памти, јер је на подручју региона који покривају, од почетка године, угаšено преко 1.600 пожара. Ако се зна да је током читаве, по злу чувене, 2007. године бригада имала 1.916 интервенција нису прете-

БОЈАН ТОМИЋ,
НАЧЕЛНИК УПРАВЕ ЗА
ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ

НЕДАВНИ ШУМСКИ ПОЖАР У ДРАГУШИЦИ

ране прогнозе да ће 2012. преузети место неславног рекордера.

■ Узалудна упозорења

Бојан Томић, начелник Управе за ванредне ситуације у Крагујевцу, каже да је најтеже било у другој половини августа, када је због високих температура и дугог периода без падавина дошло до потпуног исушења траве и растиња који, у оваквим условима, лако планују. Последице су видљиве у податку да су, од почетка године, ватрогасци успели да угасе чак хиљаду пожара на отвореном простору! Само протеклог викенда имали су 59 интервенција, а у недељу увече, када је почeo да дува ветар, у истом тренутку су морали да гасе на десет различитих локација у околини. Ако се зна да су припадници крагујевачке бригаде, у исто време,

помагали колегама у околини Чачка, на Златибору и Тари, чињеница да се ниједан пожар није отео контроли, равна је подвигу. Начелник Управе за ванредне ситуације сматра да управо овакво ефикасност његових људи, који налазе снагу да се изборе са најтежим искушењима, Крагујевчани и житељи околних шумадијских општина морају да захвале што

ни ове, као и протеклих кризних година, нису били жртве ватрене катастрофе. Како да, уз добру обуку и организацију, ефикасност бригаде повећавају и међусобна солидарност и спремност на велике напоре и одрицања која тражи овај посао.

- Ових дана за наше људе нема предаха. Сви су у припремности и спремни да одмах реагују. У недељу нико ће завршио смешну није отишао кући, дошли су и колеге које су на годишњем одмору, али и они који су управо пристигли са пожара на Златибору. Дали смо све од себе и опет спречили могуће катастрофалне последице. На жалост, имам утисак да мештани околних села нису извукли никакве поуке, јер и даље настављају да пале врзине, ћубре и коров како су навики, каже Томић.

Према његовим речима паљења, којима наши људи традиционално чисте њиве од корова, дворишта и куће од непотребних ствари и међе од растиња, која се у званичној терминологији подводе под људски фактор, најчешћи су узроци пожара у читавој земљи, па и у нашем региону.

- Ми стално апелујемо да се ништа не спаљује на отвореном простору, али то је просто једна навика која је јако дубоко укорењена у нашем народу. Наш човек је навико да пали врзину и нема силе која ће га у томе спречити, јер он не види ништа лоше да ради оно што су пре њега радили његов отац и деда. Ти људи апсолутно немају свест о могућим последицама, нити знају да на тај начин и себе доводе у велику опасност. Колико је то опасно говори подatak да је ове године троје људи изгубило живот у таквим паљевинама. Да бисмо овој појави бар донекле стали на пут обилазимо терен заједно са инспекторима који пишу прекрајне пријаве свакома кога затекну да било шта спаљује на отвореном. Од почетка године написано је више од 60 пријава по којима

ГАШЕЊЕ МАЊЕГ ПОЖАРА У „ЗЕЛЕНГОРИ"

ИЗДАТАК КОЈИ СВИ ПЛАЋАМО

Немар много кошта

Бојан Томић подсећа да, упркос податку да пожари на подручју Шумадије ове године нису проузроковали већу материјалну штету, бројне интервенције на које припадници ватрогасне бригаде свакодневно излазе много коштају државу и грађане. Те суме, према његовим речима, далеко превазилазе штете настале досадашњим мањим пожарима, јер се при изласку на не-приступачне терене ломе и оштећују возила вредна између 200 и 300 хиљада евра, као и специјалне ватрогасне униформе које коштају по пет хиљада евра, а нису занемарљиви ни трошкови за гориво и средства за гашење.

ВАТРА НА ГРАЂЕВИНАМА

Проблем инсталације

На подручју које покрива Управа за ванредне ситуације у Крагујевцу, осим појара на отвореном којих је било убедљиво највише, варогасци су најчешће интервенисали на грађевинским објектима на којима је, од почетка године, избило 510 појара.

Према речима Бојана Томића, најчешћи узрок су импровизације на електроинсталацијама. Пожари у кућама и становима, до којих долази услед немара, непажње, или незгоде, ретки су и главном су пролазили без тежих последица. Нешто чешће горе сеници и економски објекти у сеоским домаћинствима због спаљивања ћубрета у њиховој близини. Ватрогасци су успешно угасили кухиње студенческе мензе и ресторана „Зеленгора". Забележено је и неколико случајева паљења траве у Шумарицама и на пољани код Грудног одељења, изаваних највероватније баченим опушком, који су, због близине, брзо локализовани.

Би прекризиоци требало да плате од десет до педесет хиљада динара. У пракси се, на жалост, дешава да се изричу казне испод законског минимума, што додатно осуђује наше напоре да искоренимо опасне навике мештана околних села, каже наш саговорник.

■ Едукација од малих ногу

Овај дугогодишњи руководилац службе која се, између остalog, ставља на заштиту од пожара сматра да нам предстоји обилан посао едукације становништва, јер је очигледно да ни апели, ни огромне штете које пожари доносе, па ни казне за малобројне који бивају ухваћени у прекрају, не дају жељене ефекте. Сматра да едукација мора почети од најранијег узраста. Најбољи начин би, према његовом мишљењу, био да се кроз неки од предмета који би се бавио безбедношћу и заштитом околине ова област уведе у школски систем.

Док нешто не научимо о последицама немарног понашања којим угрожавамо себе и друге остаје нам да се уздамо у ватрогасну бригаду која није дозволила да се више од

УПАЛИЛО СЕ И ПАЛИЛУЛСКО ГРОБЉЕ

1.600 паљевина које су од почетка године гасили претвори у катастрофалне стихије. Ови људи, које обично гледамо као раднике који само радију посао остављају их да, без помоћи, угасе туђим немаром запаљено, поред тога што годинама ефикасно бране свој атар, стижу да помогну колегама на свим критичним локацијама. Протекле недеље гасили су упаљена чачанска села, Тару, Златибор. Пролетос су се борили са поплавама у тимочком крају. Међу првима су притељи у помоћ земљотресом погођеним Краљевчанима. Уз све то нађу времена за дружење и заједничке излете, јер у овој служби, у којој свако зависи од колеге поред себе, дуж припадности заједници се мора неговати. Крагујевачки ватрогасци су у овоме веома успешни, па и њиховој колегијалности и међусобној повезаности Шумадија може да захвали што ни овог лета није била попритеље ватрених катастрофа.

Јаворка СТАНОЈЕВИЋ

ПРЕБРОЈАВАЊЕ У ПРОСВЕТИ

Вишку кумује и лоша кадровска политика

Пише Марија Обреновић

Ућачке клупе основци и средњошколци се сеће 3. септембра, али у крагујевачким школама већ двадесетак дана је опсадно стање, а телефонске линије у Школској управи већ су се добрано усикале. Није, додуше, у питању нека велика новост, већ оно што се у исто време дешавало и лани, али и пре две године – «пребројавање» учитеља и наставника.

Према најновијим, али још увек не и коначним, подацима из Школске управе, на списку шумадијских просветара који су делимично или потпуно остали без норме је 227 имена, а међу њима 137 је запослено у крагујевачким основним и средњим школама. Листа „прекобројних“ нешто је

први разред основне школе тек за мало мање, то није права слика. Пре 15 година, када сам почела да радим у школи у Маршићу, у сваком разреду је било по два одељења, сада имамо само по једно. Деце је мање свуда у граду, приграду, селу. Мислим да у овом моменту само школа „Мирко Јовановић“ на Аеродрому нема проблем са бројем ученика.

У проблему са фондом часова, а самим тим и вишком наставника, школе је довело и упутство Министарства просвете о формирању одељења, тачније наредба да се законски нормативи (који су и раније постојали) стриктно поштују. Наме, да учитељи и наставници који су већ запослени не би остали без норме, али и да би се створио простор за пријем нових кадрова, у неким школама су без преке потребе била формирана одељења са по петнаестак ћака. Тако, уколико би се, на пример, у први разред уписало 32 ћака, школа је правила два одељења од по 16. Министарство је пре неколико година ову праксу забранило. У упутству школама стриктно се наводи да уколико се у први разред упише 34 ученика они морају седе-

краћа него претходних година, али то није велика утеха за 18 крагујевачких учитеља и професора који су постали технолошки вишак, односно без могућности да у школи у којој су до сада радили од септембра и надаље држе и један једини час.

■ Без после највише учитеља

Међу онима који су у потпуности остали без норме највише је наставника разредне наставе. У питању је троје учитеља из школе „Светозар Марковић“ и један из школе „Бура Јакшић“. Без после је практично, барем за сада, остало и троје наставника математике, међу којима је и доскорашња директорка школе „Живадинка Дивац“. На листи оних који су остали без могућности да предају су и професори српског и енглеског језика, музичког, али и предавачи стручних предмета. По речима начелника Школске управе Радојка Дамјановића, ове године је без часова остало 15 запослених у просвети, док је троје на овај списак доспело још прошле године.

Још близу две стотине шумадијских наставника и учитеља у овом моменту далеко су испод норме коју су имали претходне године. Има случајева и да наставник који је лани радио пуно

радно време, сада има тек половину часова.

- Број запослених за чијим је радом делимично или у потпуности престала потреба ове године мањи је него лани. Списак ће свакако бити додатно скраћен већ половином септембра, распоређивањем људи са листе на неко од радних места која су остале слободна и допуњавањем фонда часова изборним предметима. Листе ће бити коначне тек када се ученици у септембру буду опредељивали за изборне предмете, каже Дамјановић.

Тако је, усталом, било и прошле године. Тада се при првом пребројавању на листи технолошких вишкова нашло 288 имена, али је већ петнаестак дана након почетка школске године тај број пре-половљен. За 149 учитеља и наставника, распоређивањем на места предавача изборних предмета, на функцију помоћника директора или библиотекара, «напарицен» је пун фонд часова. Осталим је норма била мања од стопроцентне, а само 11 је остало без после, а већина њих се, уз пристојну отпремнину, обрела у пензији.

Ове године је, међутим, проблем што није било добровољног изјашњавања па ће без после, уместо наставника и учитеља са вишедеценијским стажом који би једва дочекали да остану који месец нераспоређени и уз отпремнину и од неколико хиљада евра оду у пензију, остати млади кадрови. Њима отпремнина неће много помоћи пошто се дodeljuje по години стажа. Истина, и за њих се по школама, али и у Школској управи, ових дана увеклико тражи решење.

ЗАПОШЉАВАНИ И БЕЗ РЕАЛНЕ ПОТРЕБЕ:
ТАТЈАНА МАРИНКОВИЋ,
ДИРЕКТОРКА ОШ „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“

За наставнике разредне наставе има места у школама „Наталија Нана Недељковић“ у Грошница, али и Тополи, Белосавцима, Доњој Шаторњи и Раниловићу. Посла

има и за наставнике математике и језика, али углавном у школама у околини Крагујевца. У самом граду потребе школа за кадровима су мале. Највише нових колега од септембра ће бити у колективу Друге техничке школе где се тражи шест професора, углавном стручних предмета. Политехничка тражи четврто пре-давача стручних предмета, а „Тоза Драговић“ професоре италијанског и филозофије, али за непуну радно време. На ова радна места, обећавају у Школској управи, дођи ће људи који се налазе на листи технолошких вишкова. У Унији синдиката просветних радника, међутим, кажу да је таквих обећања било и ранијих година, али нису одржана.

■ Мање ћака

Многи се питају како је могуће да сваке године у септембру на списку технолошких вишкова буде преко две стотине људи. По речима Снежане Рајевач, директорке школе „19. октобар“ и председнице активе директора основних школа, основни разлог за овакву ситуацију је смањивање броја деце:

- Иако је, гледајући бројке, из године у годину деце која уписују

ти у истој ученици. Тек уписивањем једног више добија се могућност за формирање два одељења. Посла за три учитељице биће тек у случају да у школу крене 69 ћака.

По речима директорке Татјане Маринковић, лоша кадровска политика, али нешто другачије врсте, довела је у проблем лани, а делимично и ове године, школу „Светозар Марковић“.

- Прошле године вишак је било шест учитеља и они су отишли из школе. Ове године у првом моменту смо на списку имали осам наставника разредне наставе, али је након коначне расподеле без часова остало троје. Мањак ћака није узроковао оволики вишак професора, већ политика једног од претходних директора школе да у сваком одељењу запосли по два учитеља, иако за то није постојала реална потреба. При том је, мимо тада важећих прописа, целодневна настава била организована у сва четири разреда, објашњава Татјана Маринковић.

У Унији синдиката просветних радника као један од разлога за постојање вишкова наводе и непрекидно ново запошљавање. По речима Милана Јевтића, без обзира на обећање Министарства и школских управа да ће се потребе школа за кадровима решавати «убацивањем» искључиво људи са листе технолошких вишкова, новог запошљавања је ипак било и претпрошле и прошле године, чак и када за тим није постојала реална потреба, пошто је фонд часова могао да преузме неко од наставника са списка.

OVLAŠĆENE AGENCIJE ZA NEKRETNINE ZA PRODAJU STANOVA U SMALLVILLE:

BROKER
+381 34 300 414

NEKRETNINE
VELJKOVIĆ
+381 34 302 7205

ДОМ
СА ПРОМЕТ НЕКРЕТНИНА
ПТЦ РАДНИЧКИ И спрат Крагујевац
034 330 469

• SMALLVILLE •
KRAGUJEVAC
Vaša nova adresa

PRODAJA I INFORMACIJE:
BULEVAR KRALJICE MARIJE 54
KRAGUJEVAC
TEL: +381 34 635-641
E MAIL: INFO@SMALLVILLE.RS
WEB: WWW.SMALLVILLE.RS

SOCIETE GENERALE SRBIJA

VOLKSBANK SRBIJA

FORMA IDEALE

ТехноМаркет

HYP ALPE ADRIA
SA VAMA. UZ VAS. ZA VAS.

За публикацију коју су осмислиле већ постоји интересовање и ван граница Србије. „Мој портфолио“ има функцију да мотивише ћаке да уче, научи их да сагледају своје способности и сами поставе своје циљеве у школи и активности ван ње, али је концептиран тако да деца у свему и уживају

Даниела Вранић и Љиљана Павловић су учитељице, обе ће од септембра учити трећаке, Даниела у школи „Милутин и Драгиња Тодоровић“, а Љиљана у „Мирку Јовановићу“. Оне су и комшињице, дугогодишње пријатељице, имају по троје деце која су сличног узраста, а од недавно и једно заједничко „чедо“ - својеврстан приручник за основце, њихове родитеље и учитеље под називом „Мој портфолио“.

На први подглед „Мој портфолио“ личи на нешто дебљу сковорницу, бојанку осмишљену за ћаке нижих разреда, али је ова књижница далеко од тога. У питању је врло садржајна публикација у којој ћаци сами бележе своје школске и ваншколске активности и успехе, из које, такође, могу да науче и како да уче, али и да организују своје обавезе, проценеју себе и свет око себе, похвале и подрже успех других и у моментима када сами нису успешни.

Подједнако је драгоцен и за родитеље и учитеље. Родитељи могу на адекватан начин да прате рад и интересовања свог детета, а наставници из њега прикупе драгоцене информације које ће им помоћи да све што се ради у ученици прилагоди сваком ученику, како би са задовољством и занимањем савладавао градиво.

■ Седам интересантних секција

- Ученички портфолио је новина у нашем образовном систему, иако га и закон помиње. Међутим, обично се сматра да је то тек фасцила у коју се прикупљају ученички радови. Оно што смо направиле је, на неки начин, шаблон за праћење напредовања ученика, каже Љиљана Павловић.

Публикација од 90 страна коју су осмислиле Љиљана и Даниела плод

изум крагујевачких учитељица

Не мотивише ћаке само петица

је њиховог дугогодишњег искуства у раду са ученицима - Даниела је у просвети 17, а Љиљана пуних 29 година. Дугогодишњи стаж им, међутим, није сметао да прихвате новине и ради са „својом децом“ са подједнаким ентузијазмом као што су то чиниле и првог дана када су ушли у учоницу.

- „Мој протфолио“ се састоји из седам секција. Први део највише подсећа на радосницу коју мајке испуњавају за своје дете, само је прилагођена ћацима оних разреда. У овом делу дете представља себе, лепи своје фотографије, слике своје породице, пише шта воли, на који начин учи, да ли ради иде у школу, како се носи са успехом и неуспехом. „Плави део“, намењен је школ-

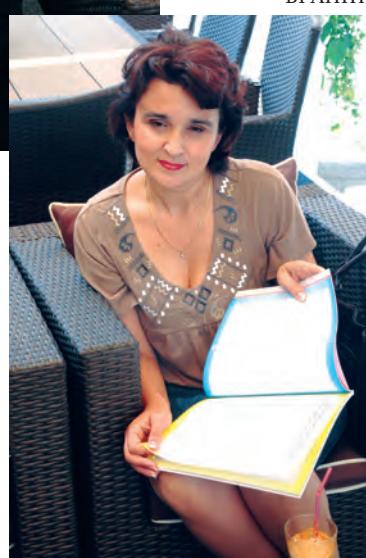

ПУБЛИКАЦИЈЕ ЗА ЂАКЕ И НАСТАВНИКЕ

„МОЈ ПОРТФОЛИО“
ДЕЦА
РАДО
ПОПУЊАВАЈУ:
ЉИЉАНА
ПАВЛОВИЋ

ЗАНИМЉИВО И
РОДИТЕЉИМА И
НАСТАВНИЦАМА:
ДАНИЕЛА
ВРАНИЋ

ском животу, схватању школе, другова, учитеља. Деци се посебно свиђа уговор који потписују са учитељем, а који се тиче поштовања школских правила.

За сам ученички рад можда најважнији је трећи, жуто обојен сегмент у коме се, између остalog, налази распоред дневних активности, али и део који смо насловиле као „Постоје мојих успеха“, у коме ћаци сами бирају у којим су предметима најуспешнији. Сваки школски предмет има посебну страну са табелом у коју ученици сами пишу шта су научили, објашњава Даниела Вранић.

„Зелени“ сегмент портфолија намењен је ваншколским активос-

таришу прочитане књиге, али и да пишу песме и приче.

- У последњем поглављу додале смо неколико малих савета за добар ћака. Ту се налазе сугестије за лакше учење, како написати састав или са лакоћом памтити стихове. Деци се посебно свиђа могућност да сами себе вреднују, а можда најинтересантнији им је додатак у који смо убацили дипломе које они доје, укравашавају и додељују коме год желе, било да су у питању њихови другови, тренери, родитељи, учитељи... Ту су и дипломе које ће добити на крају школске године, оне које ће од учитеља добијати за успех у одређеном предмету, али и за то што су добри другови или креативни, марљиви, уважавају различитост.

■ Велико интересовање

Сваки сегмент у портфолију има функцију да мотивише ћаке да уче, науче их да сагледају своје способности, сами поставе своје циљеве било да су везани за школу или активности ван ње, каже Љиљана Павловић.

Иако је „Мој потрфолио“ као јединствена књижница изашао из штампе тек пре неколико недеља, свако његово поглавље већ је провеreno у пракси. Ове креативне учитељице су, наиме, претходних година током рада са ученицима у свакодневну праксу увеле да доделом диплома, стикера са похвалама, шаблонима за праћење постигнућа, мотивишу децу да са вољом и посвећеношћу уче.

- Није само петица начин да се дете мотивише и не могу сви да ређају само одличне оцене, али је врло битно дете мотивисати да искористи све своје способности. То је један од разлога што се у овој публикацији даје могућност ћацима да представе и своје школске, али и активности ван школе, јер није дете једна личност у школи, а нека друга ван ње. На последњој корици налази се фасцила у коју деца стављају своје радове, цртеже, ствари које сматрају важним и које их, по њиховом мишљењу, најбоље представљају. Деци се то посебно допада, јер свако воли да буде у нечemu успешан.

Трудиле смо се и да им у што већој мери оставимо могућност да покажу своју креативност и у њему бележе оно што сами желе на начин који желе. То је својеврсна лична карта ћака и свака се на крају школске године разликује од других, објашњава Љиљана.

Са попуњавањем портфолија ћаци треба да крену месец-два након почетка школске године. Првачићи ће, наравно, то чинити уз помоћ родитеља, али никако само родитељи не би требало да чине.

- У овај, који је индивидуалан за сваког ученика, направили смо и портфолиј за читава одељења намењен учитељима. То је публикација од 16 страна, такође подељена по сегментима, у коју учитељи бележе њима битне информације из ћачких портфолија. На пример, записаће на који начин свако од деце најлакше учи, па ће, делећи их у групе, прилагођавати начин рада, каже Даниела.

Занимљив начин рада две учитељице већ је годинама „хит“ у њиховим школама. Обе су покренуле блогове на интернету који су драгоцени ћацима, родитељима и колегама. Већ им се јављају колеге из других школа, али и учитељи широм Србије. Стижу им писма из других земаља бивше Југославије. „Мој потрфолио“ је, наиме, публикација која до сада није постojала на нашем тржишту, али мало је тога сличног и у развијеним западним земљама.

М. ОБРЕНОВИЋ

**ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ**

ЦЕНТАР до Крагујевац

Радно време од 7 – 15 сати

Благајна у центру:
7 – 18 сати – радним данима
7 – 13 сати – суботом

ПОСЛОВНИЦЕ:
Кнић 510 – 197
Рача 751 – 262
Баточина 842 – 311
Лапово 853 – 710

**ЕД Електрошумадија
Крагујевац**

Центrala 307 – 200
Дежурна служба 335 – 195
Приклучци 307 – 368
Пријава стања и рекламије
307 – 233 и 307 – 234

**Бесплатан телефонски број
за пријаву крађе струје 0800/360-330**

STANOVNI U IZGRADNJI
MALA VAGA Ugao Starine Novaka i Dušana Sretenovića
(bijela Hilandarska)

Obaveštavamo cenjene kupce da smo počeli sa ugovaranjem prodaje stanova u izgradnji

VISOKI STANDARD GRADNJE:
Šestokomorna PVC, treslojno staklo, roletne, koef. UW <1 W/m², podzemna garaža, sigurnosna vrata, video nadzor, klima, savremeni bešumni lift do 8 osoba, gradsko centralno grejanje. Investitor: Radivoje Todorović

STRUKTURA STANOVA:
Dvosobni: 40m², 42m²
Trosobni:
50m², 52m², 67m²
Četvorosobni:
70m², 105m²

ZAVRSETAK RADOVA
21.9.2013

PRODAJA STANOVA: 034/332-441, 063/626-602

ПИСМА

Подржавамо враћање бисте Милоја Павловића

(Повратак - ваљда заувек", „Крагујевачке" број 171)

Градски одбор Покрета социјалиста Крагујевца изражава своје задовољство одлуком СУБНОР-а и градске управе, као и подршком наших новина, да се поново актуелизује и најзад истргне од заборава лик и дело Милоја Павловића и да се његова биста врати на своје место. Посебно смо задовољни и поносни, и на то желимо да подсетимо, Покрет социјалиста је у неколико наврата иницирао да се биста народног хероја Милоја Павловића врати Крагујевчанима.

Наиме, сматрајући да питање враћања бисте Милоја Павловића на њено место није питање само СУБНОР-а, Соколског друштва и Удружења пензионисаних учитеља, већ да је то питање свих грађана Крагујевца, Покрет социјалиста је 20. октобра 2011. године извео перформанс под називом „Ја и даље држим час" на месту где је некада била биста Милоја Павловића, испред бивше Учитељске школе. Том приликом је постављен импровизовани постамент са сликама народног хероја Милоја Павловића и положен венац. Омладина ПС је извела „Час поштења, храбrosti и хуманosti" по угледу на Милоја Павловића. Тада медији нису сматрали да је то питање важно за Крагујевчане, па се нису ни одазвали нашем позиву да ту тему актуелизујемо.

Такође, желимо да подсетимо ГрО Покрет социјалиста током 2010. и 2011. године у више наврата покретао је иницијативе за враћање биста народних хероја, као и бисте Трише Кацлеревића, првог синдикалног трибуна који је цео живот провео у Крагујевцу борећи се за радничка права. ПС сматра да знаменити људи који су део историје Крагујевца не смеју бити заборављени, без обзира на „демократске промене" и да историју, каква год да је, нико нема право да мења.

Искрено се надамо да је ово почетак и да ће крагујевачки медији, по угледу на вас, дати још већи допринос памћењу историје и људи који су својим делима задужили овај град.

Будимо потомци да би били преци!

Градски одбор Покрета социјалиста
Крагујевац

Тражимо заштиту наших живота и имовине

(Министру унутрашњих послова Ивици Дачићу, директору полиције Милораду Вељовићу и начелнику Полицијске управе Крагујевац, Ивану Ђоровићу)

Готово десет месеци ми становници викенд насеља у селу Ресник, општина Крагујевац, изложени смо бесомучном терору дрских и безобзирних лопова. До скоро лопови су се усуђивали да нашу имовину нападну само кад ми нисмо били присутни. Имајући у виду да је Полицијска управа у Крагујевцу остала нема на све наше вапаје и мобле, да ништа није предузето како би се лопови идентификовали и привели правди, они су се сада толико осилили да нам у куће упадају и када смо у њима.

Да ли Полицијска управа не жели, не може, не сме, или не уме да заштити грађане у складу са Уставом и законима - не знамо. Да ли се чека прва људска жртва да би се предузеле одређене законске активности? Да ли је више од 30 провала у наше објекте податак који није интересантан за МУП? Да ли је физички напад лопова на нашег комшију Лаловића податак који није интересантан за МУП? С обзиром на досадашњу неактивност полиције, многи од нас су давно престали да пријављују крађе из двора и провале у наше објекте.

Дана 17. августа 2012. године дрски крадљивци су отишли и корак даље. У раним јутарњим сатима упали су у кућу Олге Филиповић, старице од 85 година, која у овом насељу живи сама, док је она спавала. Полицијска управа у Крагујевцу, коју је телефоном обавестио комшија Милинко Лаловић, ни на увиђај није упутила своју екипу. С обзиром на Полицијска управа очигледно не предузима ништа, лопови су постали толико безобзирни да следеће што можемо очекивати је да почну да нас везују, или, још горе, убијају.

С правом упуњујемо питање господину министру и његовим сарадницима: Хоћете ли коначно почети да се бавите Уставом и законима поверили пословима? Ако нисте то у могућности, тражимо да нас људски о томе обавестите, како би се сами организовали и на одговарајући начин заштитили своје животе, слободу и имовину. Да ли у 21. веку заштита живота, личне и имовинске сигурности грађана треба да се одвија кроз „сеоске страже", спавајући са пиштолjem под јастуком, пушком поред узглavlja?

Захтевамо да нам се у најкраћем могућем року (до 30. августа) одговори:

Јесмо ли ми равноправни са осталим грађанима који могу мирно да спавају и да не брину за своје животе и имовину приликом сваког поплaska на починак? Може ли и хоће ли МУП коначно предузети нешто и шта, како би нас, из села Ресник, заштитио? Ко је одговоран за то што до сада ништа није предузето и нико није изведен пред лице правде? Какве консеквенце ће бити предузете према одговорним?

Следи 94 поштова мештана села Ресник

ЗАШТО ЈЕ ЗАТВОРЕНА ЦЕНТРАЛНА АПТЕКАРСКА ЛАБОРАТОРИЈА

Профитирале фармацеутске куће

Централним лабораторијама забрањено је да производе галенске лекове, а на списку су се, између остalog, нашле и Павловићева и грожђана масти, Дорословчев лосион, алкохол, хидроген и борна киселина. Оваквом одлуком задовољне су једино велике фармацеутске куће, које сада по вишим ценама снабдевају тржиште и овим производима

M ноги Крагујевчани били су не мало изненађени када од неколико месеци више нису могли да у државним апотекама купе Павловићеву масти, направљену у овдашњој централној лабораторији, или рецимо, Дорословчев лосион, па чак ни раствор алкохола или хидрогена. Уз објашњење да је лабораторија затворена, апотекари су најчешће нудили истоветни производ, под другим називом, сачињен у некој другој фармацеутској кући. По правилу, ови препараци су и нешто скuplji od оних на које смо навики.

По чијем налогу и због чега је затворена лабораторија у којој су се правили многи лекови, али и разни препараци, питање је на које смо одговор потражили у овој установи.

■ Дозвола само за галенске лабораторије

Треба подсетити да је Централна лабораторија апотеке Крагујевац основана средином деведесетих година и налазила се у насељу Пивара, у Улици Цара Душана поред амбуланте број 3. Тада су овакве лабораторије постојале само у Београду и Нишу и у њима су се производили лекови једноставнијег састава, почев од различних сусpenзија и раствора, преко крема, гелова и масти.

Борис Милошевић, начелник некадашње централне лабораторије Апотеке Крагујевац, а сада Апотеке „Здравље“ у Пивари, објашњава да је било планирано да се израда лекова доведе на виши ниво, а да све лабораторије прерасту у галенске, чији је рад, иначе, усклашен са важећим законским прописима. Догодило се, међутим, да је овај процес напредовања био успорен, тако да планирани ниво није остварен, а централне лабораторије наставиле су са радом, иако законом нису биле дефинисане.

- Централне лабораторије омогућавале су да се изврши боља организација рада, уштеде значајна материјална средства и скрати време потребно за прављење лекова. Пре отварања оваквих лабораторија фармацеути су правили само такозване магистралне лекове, односно оне за које су пацијенти доносили рецепте од својих лекара. Са друге стране, галенски лекови су прављени у већим серијама на основу рецептура из постојеће литературе. Све оне су претходно биле стандардизоване и проверене у смислу стабилности, ефикасности и безбедности, тако да је сваком фармацеуту посао био знатно олакшан, јер у супротном, за сваки рецепт требало је

АПОТЕКАРИ СЕ ПОНОСЕ СВОЈИМ КВАЛИТЕТНИМ, А ЈЕФТИНИМ ПРОИЗВОДИМА

прво све испроверавати, па тек онда приступити прављењу лека, објашњава Милошевић.

Пре две године, усвајањем новог Закона о лековима и медицинским средствима, дефинисани су услови које мора да испуњава галенска лабораторија. Захтеви су подигнути на веома висок ниво, а правилницима је накнадно прописан начин израде и утврђен списак галенских лекова. Према новим прописима је једна централна лабораторија у Србији, па ни крагујевачка, нису добиле дозволу да праве лекове. Све до почетка ове године, међутим, оне су неometано радиле, шта више, пре годину и по дана овдашња лабораторија потпуно је реновирана и осавремењена, а грађани су били задовољни квалитетом, као и ценом производа.

Средином марта инспекција је, ипак, забранила апотекарима да праве лекове у лабораторијама, уз образложене да нису кадровски опремљени јер немају фармацеутског технолога нити специјалисту за испитивање контроле квалитета лекова.

- Ми смо након тога у четири најfrekventnije апотеке у граду, „Први мај“, „Аvala“, „Шумадија“ и „Здравље“, организовали лабораторије које се баве израдом лекова, али само уз рецепт. Дакле, уместо србијски и даље правимо лекове, али за сваког пацијента појединачно, каже наш саговорник.

Фармацеути не оспоравају да прописи у овој области треба да буду ригорозни, али сматрају да када је реч о једноставним препаратима, као што су разблажени алкохол, тро процентни хидроген или раствор борне киселине који су једноставни за израду, не треба да подлежу овим прописима, тим пре што су идентификовани улазне сировине и урађена контрола квалитета готовог производа. Потребно је само

да се размере препарати, али по закону и за тај посао је потребно ангажовати специјалисту. Овдашњи фармацеути посебно желе што им је забрањено да праве чврну Павловићеву масти, обогаћену витаминима, која је из којих разлога сврстана на листу галенских лекова, мада се продаје као козметички производ, а била је заштитни знак овдашње апотекарске установе. Још драстичнији пример је такозвана грожђана масти за уста, која је на листи галенских лекова, што је за многе фармацеуте необјашњиво.

■ (Не)оправдани строги прописи

- Нови прописи у потпуности дефинишу како треба да изгледа израда лекова и то је добро, али с обзиром да неки од наведених производа не носе апсолутно никакав ризик примене мислим да у њиховом

случају толико строги законски прописи можда и нису оправданi. Требало би наћи неко компромисно решење, у смислу прављења нове листе лекова које апотеке могу да израђују, а да ипак не поседују дозволу за израду галенских лекова, тврди Милошевић, констатујући да прописи нису увек усклађени са реалношћу.

По затварању лабораторије апотекари су били принуђени све оне препарate које су сами правили сада набављају од других фармацеутских кућа, чиме су остали ускраћени за одређену добит, а грађани за препознатљиве производе на које су навики и чије су цене биле знатно ниже. Зато и не чуди сумња упућених у ову област да су велике фармацеутске куће можда и биле иницијатор изненадног затварања централних лабораторија, како би продале своје производе и увећале и онако позамашне профите.

Упркос томе, овдашња апотека и даље серијски производи козметику, а део асортиману су већ познате креме за лице, руке, затим тоник за скидање шминке и чишћење лица, млеко за лице, а најновији производ је млеко за сунчанje са заштитним фактором 30, који се може купити по ценама од свега 480 динара.

- Наше производе грађани веома и навики су за њих. Ово и не чуди ако се зна да су све сировине највишег захтеваног квалитета, а праве се по традиционалној рецептури. Хит наше апотеке је чувена хидрантна крема за лице са витамином Е, као и ноћна витаминска и антирид крема. У козметолошкој литератури стоји да су традиционално израђене креме по свом саставу најприхватљивије и најближе људској кожи. Њих не користе као некада само старије гостопре, већ их ради купује и млађа популација јер су добро подношљиве. Цене ових веома квалитетних крема су од 200 до 250 динара, а доказ да су заиста добре је и то што годинама опстају на тржишту и што се радо купују.

У плану је осавремењавање визуелног идентитета ових производа, а и квалитет ће бити унапређен. Може се очекивати линије производа за млађу кожу са савременијим супстанцима, а по веома приступачним ценама. Чињеница је да смо увек били јефтинiji од познатих фармацеутских кућа, тврди наш саговорник и налазили смо неки компромис у тој ценi и остваривали извесну исплативост. Са друге стране, грађанима су имали квалитетне лекове по нижој ценi.

Не било згорег, сматрају фармацеути, угледати се на организацију фармацеутске куће у Немачкој која слови за најбољу у Европи и бавити се и израдом традиционалних лекова, а не само издавати лекове као што је случај у Америци. Да ли ће они који доносе законе имати слуха за реалну ситуацију и вратити апотекама основну делатност због које и постоје или ће са кважаком покупити велике фармацеутске куће, којима ће апотеке само служити као продавнице лекова, питање је на које се одговор може наслутити.

Гордана БОЖИЋ

КОМПЛЕТНА РЕКОНСТРУКЦИЈА НАДУЖЕ УЛИЦЕ КРОЗ ШУМАРИЦЕ

Цео Десанкин венац до пролећа

И преостали део Улице Десанкин венац кроз Спомен парк Шумарице, од Споменика Нади Наумовић до Словачког гробља, биће обновљен најкасније до 21. октобра, док ће у сушичком делу парка, од скретања ка Виноградима до изласка на Вашариште, у пролеће наредне године реконструкција бити окончана

бити ширине 5,5 метара, зелени појас, имаћемо пешачку стазу ширине 1,7 метара и јавну расвету. То називамо трећом фазом јер, подсетићу, с јесени 2010. године реконструисали смо километар пута од Музеја „21. октобар“ до Споменика петом три. Потом је 2011. године уследио наставак од око километар и по до милиновачког друма, а ове године, од априла до недавно, рађено је 1.320 метара од друма до скретања за језеро, односно још 657 метара до Улице Стевана Здравковића, што се управо приводи крају. Јесте да се развукло на четири календарске године, али с обзиром на кризу добро је не поустајемо, наводи Мерџан.

За разлику од досадашњег улажања у Спомен парк „Шумарице“ у предвиђених око 60 милиона динара

РАСКРСНИЦА КОД СПОМЕНИКА НАДИ НАУМОВИЋ

САДАШЊИ ИЗГЛЕД УЛИЦЕ КА СЛОВАЧКОМ ГРОБЉУ

СКРЕТАЊЕ ОД КРУЖНОГ ПУТА КА ЈЕЗЕРУ

Ивих дана, након сагласности Градског већа, Предузеће за изградњу града изабраће најповољнијег извођача који ће радити реконструкцију у трећој фази Десанкиног венца, а то је део улице од Споменика Нади Наумовић до Словачког гробља. Према најавама план је да се реконструкција око 1,1 километра улице оконча до 21. октобра.

То не значи да ће реконструкција ове најдуже улице кроз спомен-парк, која води поред хотела „Шумарице“ и преко милиновачког друма ка језеру, а потом кружно до Вашаришта, остати недовршена, пошто се управо завршава деоница до испод шумаричког језера. Комплетна траса сачекаће до наредног пролећа. Тада ће се наставити са радовима од Улице Стевана Здравковића, (скретање ка Виноградима) до пута за Горњи Милановац.

Откуд оваква одлука објашњава директор Предузећа за изградњу града Вељко Мерџан, уз опаску да ће, свеједно, на пролеће наредне године целокупни кружни пут Десанкин венац који има више од шест километара, добити нови изглед.

- Одлучили смо због Великог школског часа да ове јесени најпре реконструишимо тај крак пута ка Словачком гробљу. Биће идентичан са недавно реконструисаним делом пута који се пружа изнад милиновачког друма који је једносмеран брзина је ограничена на 30 километара на сат. То неће бити случај

РАДОВИ НА ДЕОНИЦИ ОД ЈЕЗЕРА ДО СКРЕТАЊА КА ВИНОГРАДИМА

нара за трећу фазу радова урачуната је и парковска галантерија, клупе, као и, у делу ближе Словачком гробљу на платоу од око 200 квадратна, игралиште за децу са кацкалицима, љуљашкама и вртешкама. Планирана је и реконструкција две пешачке стазе које повезују овај део Шумарица са насељима „21. октобар“ и Стара радиличка колонија.

Директор Мерџан подсећа да је после реконструкције коловоза, пешачких стаза и осветљења, модерних стубова са по две светиљке који обасјавају и улицу и тротоар, урађена и комплетна хоризонтална и вертикална сигнализација кроз Шумарице. Постављени су „длежећи полицајци“, а делом Десанкиног венца изнад милиновачког друма који је једносмеран брзина је ограничена на 30 километара на сат. То неће бити случај

и

нара за трећу фазу радова урачуната је и парковска галантерија, клупе, као и, у делу ближе Словачком гробљу на платоу од око 200 квадратна, игралиште за децу са кацкалицима, љуљашкама и вртешкама. Планирана је и реконструкција две пешачке стазе које повезују овај део Шумарица са насељима „21. октобар“ и Стара радиличка колонија.

Директор Мерџан подсећа да је после реконструкције коловоза, пешачких стаза и осветљења, модерних стубова са по две светиљке који обасјавају и улицу и тротоар, урађена и комплетна хоризонтална и вертикална сигнализација кроз Шумарице. Постављени су „длежећи полицајци“, а делом Десанкиног венца изнад милиновачког друма који је једносмеран брзина је ограничена на 30 километара на сат. То неће бити случај

и

заврши тај део пута ће бити за двосмерни саобраћај, јер намера града је да „отвори“ викенд насеље изнад језера у Шумарицама, али и Винограде, Денино брдо, део града који се назива „Грујина чесма“. Преостаје нам да се уреде делови око потока, да се санира мост у подножју језера и намера је да се са седам прошири на 11 метара, што ће

код моста до самог језера која је остала веома уска. Пошто ће се реконструисати и једна од попречних улица (Николе Вујачића) која води од Винограда и Улице Стевана Здравковића ка језеру, према Мерџановим речима можда се наметне и неко добро пројектно решење за благу измену трасе.

Размишља се и о томе да убудуће и ван летње сезоне овим делом Десанкиног венца пролазе возила градског превоза. Бар код три поплака у току дана аутобуси би требало да скрећу са уобичајене трасе (из правца Шумарица и Драче), према језеру и на Вашаришту поново излазе на улицу Краља Милана. То би већ била крупна саобраћајна промена и значајно за житеље овог дела града.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

УПОЗОРЕЊЕ ЖЕЛЕЗНИЦЕ И ГРАДСКЕ УПРАВЕ

Ризичан прелазак преко пруге

Железнице Србије и локална самоуправа упозоравају грађане који у насељу Лекина бара на недозвољен и ризичан начин прелазе преко необележених пружних прелаза да тиме непосредно доводе у питање безбедност железничког саобраћаја у овом делу града као и своју личну безбедност. Реч је о пешачкој „пречици“ од железничке станице према силосу, преко више колосека, коју углавном користе грађани који живе у насељима с друге стране пруге гледано из центра града.

Како су АД „Железнице Србије“ у ранијем периоду већ предузимале одређене мере, као што су постављање жичане ограде

и истицање упозорења, која су неодговорни појединци убрзо потом уклањали и уништавали, локална самоуправа ће у наредном периоду појачати присуство комуналне полиције која ће у оквиру својих надлежности предузети неопходне мере.

Град ће затражити помоћ и других надлежних институција у циљу брзог и ефикасног решавања овог проблема.

Како се у наредном периоду, због потребе пословања предузећа «Фијат аутомобили Србија», очекује значајно повећање обима

железничког саобраћаја, апелује се на грађане да убудуће користе обележене путне и пешачке прелазе за безбедан прелазак преко железничке пруге, саопштено је у обавештењу Информативне службе града Крагујевца.

НЕОБИЧНИ СЕМАФОРИ НА АЕРОДРому

Возачи, насмејте се

По углађеним манирима као народ нисмо баш чувени, а саобраћајна некултура, откад је аутомобила и века, једна је од наших битних карактеристика. Вичу и псују возачи једни друге, чак чешће они који су направили грешку, што из незнања, што из бахатости. Убрају пешаци на возаче што се не заустављају на пешачком прелазу, а ако се зауставе онда остали возачи засипају погрдама оног испред себе који се дрзну да стане. Бугарне речи лете ка онима који споро возе, дрека се длиже и када ко гања своје возило пребрзо, нервирају нас камиони, аутобуси и трактори испред нас, мотори када прозује. Отварају се стакла код возачевог места, дижу средњи прсти.

Црна хроника бележи и неколико случајева убиства у Србији због паркинга места, још више убиства због неупотовоја саобраћајних прописа. Неко са стране рекао би да се улица готово претворила у стадион где се излази само ради препирке и такозваног „пражњења“ нагомилане негативне енергије.

Један од највећих непријатеља већине возача био је и остао - семафор. Нема ничег грђег, потврдиће свако коме је макар некада нервозно играла нога на папучици гаса, него када сви испред вас прођу кроз зелено светло и таман ка-

УГАО ФОЧАНСКЕ И АВАЛСКЕ

УГАО БЕОГРАДСКЕ И МИОДРАГА ВЛАЈИЋА ШУКЕ

да ви дођете на ред, следи још једна тура чекања. Пројури се каткад и кроз црвено, све под изговором да је још било жуто, те да се из безбедносних разлога возило није смело нагло зауставити, све само да се буде последњи у реду. Но, кад нас и тај баксузлук погоди, одмах се убацује у прву брзину и „турира“ да се не изгуби ни стотинка

након паљења оне боје која нас ослобађа тог неиздржливог затвора.

Да ли из овог разлога, тек на семафорима на Аеродруму, у Фочанској и Београдској улици, осванилу су симпатични цртежи, очито као дело нечије тренутне инспирације. Наиме, у свој паници и грозничавом стезању волана да се што пре настави вожња, возаче по паљењу зеленог светла чека – осмех. То јест, „смајли“ или по спрсаки – смешишко. Једноставан цртеж насликан је црном бојом па се не примећује све док се семафор не „отвори“, а последица има. Они који су желели да из места постигну „стотку“ за пар секунди, враћају поглед, успоравају, па се и сами осмехну и мирније наставе пут.

Пуритански заштитници реда и закона вероватно би ово назвали оштећењем саобраћајне сигнализације, кривичним делом угрожавања безбедности и сличним оголјеним синтагмама.

Међутим, светло је видљиво и цртеж не смета возачима. Штавише, делује као да више користи доноси од самог семафора и знакова поред пута које многи игноришу. Смех је лековит, каже она стара, а да вас један, био и овакав, испрати на посао, у школу или на далек пут, сигурно не може да штети.

H.C.

СПОРА ЛЕГАЛИЗАЦИЈА У КРАГУЈЕВЦУ

Легализовано 5.374 објекта

У ЧЕТВРТОЈ И ПЕТОЈ ЗОНИ ЛЕГАЛИЗАЦИЈА ЈЕ БЕСПЛАТНА

зличита и зависи од површине објекта и од зоне у којој се налази.

За кућу чија је површина већа од 200 квадратних метара нема никаквих попуста и уколико је у екстра зони потребно је платити 50 евра по квадрату, односно 40 евра ако је у другој зони је 37 евра по квадрату, у трећој 36, у четвртој 16 а у петој зони 14 евра по квадрату.

Када је реч о кућама до 200 квадрати, градском одлуком из септембра прошле године која је усклађена са Законом о просторном планирању и изградњи из априла 2011. године, постоје одређени попусти у зависности од зоне где се налази и од броја чланова домаћинства.

Ако је у екстра зони, за легализацију треба платити 37 евра по квадрату, а у првој зони 26 евра по квадрату. Четврта и пета зона су бесплатне за легализацију кућа до 200 квадрати, али су њихови власници у обавези да плате накнаду за изградњу линијске комуналне инфраструктуре, и то за четврту зону 50 евра а за пету 10 евра по ару, наводи се у саопштењу Информативне службе градске Скупштине.

CityVision
МЕСТО ОГЛАШАВАЊА УСПЕШНИХ!
LED ЕКРАН У ЦЕНТРУ ГРАДА

NOVA ERA
СПОЉАШЊЕГО ОГЛАШАВАЊА

Bilbordi kakve ste oduvek želeli!

TOP ЛОКАЦИЈА:
STROGI ЦЕНТАР КРАГУЈЕВАЦ
Нajпрометnija raskrsnica i početak pešačke zone

**POZOVITE
302-852
i uz nagradni kod: "kgnovine"
dobićete
10% popusta za reklamu**

ВОДИЧКЕ ТУРЕ У ОРГАНИЗАЦИЈИ
ГРАДСКЕ ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

ОД ШУМАРИЦА ДО ВОЉАВЧЕ

Градска туристичка организација „Крагујевац“ трећу годину заредом организује водичке туре под називом „Крагујевац кроз улице и музеје“. Јесењи циклус вођења почиње 1. септембра и завршава се 20. октобра, по следећем плану:

1. септембар: панорамско разгледање града са посетом музејима „Стара ливница“ и „21. октобар“

22. септембар: панорамско разгледање града и обилазак манастира Драча

29. септембар: обилазак рудничког краја са посетом манастирима Благовештење и Вољавча

13. октобар: туристичко вођење кроз Нову колонију, Метино брдо и Стару колонију са посетом музеју „Стара ливница“

20. октобар: у сусрет 21. октобру
- Спомен парк Шумарице,
музеј „21. октобар“,
словачко гробље

Полазак аутобуса је у 12 сати испред „Крста“, а повратак до 14 часова.

Једино вођење 29. септембра (обилазак Благовештења и Вољавче) почиње у 11 „Код крста“, а завршава се до 16 сати.

Ближе информације у Туристичкој информативној центру, на платоу робне куће „Београд“ или на телефоне: 335 – 302 или 301 – 306.

ПРОБЛЕМИ СТАНАРА У УЛИЦИ ТОМЕ ВУЧИЋА

Фијаџ добио гас, људи остали без асфалта

Први суседи фабрике аутомобила већ месецима имају муке са раскопаним коловозом због новог гасовода. Џеви брзо постављене, али, као што је готово обичај, на „крпљење“ асфалта увек се заборави. Со на отворену рану додатно досипају возачи ангажовани у фабрици и кооперантским фирмама који околне улице користе за, по правилу, непрописно паркирање

Са доласком аутомобилског гиганта из Италије у Крагујевцу неком је свануло, неком смркло. И док је известан број Крагујевчана дошао до каквог-таквог посла, па још и редовно плаћеног, неки други платили су скупо цену становња у близини фабричког комплекса. Раскршће Кнез Михајлове и Улице Томе Вучића већ више месеци краси раскопан коловоз, а прволиниски јзлепи отвор пружа се целом дужином низ ову потоњу, што за последицу има, приликом проласка возила, облаке прашине и лансирање камења ка пролазницима. Јасно је да туда не саобраћају путничка возила, већ шлепери и тешка механизација за потребе „Фијата“ и коопераната.

- Све је почело с првим данима јуна када су једног јутра, без најаве, осваниле забране саобраћаја са обе стране улице, те смо остали заробљени. Фирма из Београда „Миленијум“ одмах је почела са радовима, а на наше питање о чему је реч, добили смо одговор да је у питању „посао од међународног значаја и да постављају гасоводне цеви за фабрику аутомобила“, опијује развој дугаја Оливера Живковић која живи у Улици Томе Вучића. - Што се њих као извођача тиче, били су врло коректни и свој посао завршили су брзо, за десетак дана. Затим су вратили земљу и на сули тампон. Међутим, када смо их питали да ли ће радити и асфалтирање, добили смо одговор да је то у домену града, а не њих.

По њеним речима, и сами извођачи су наилазили на проблеме од стране појединих градских предузећа. Примера ради, приликом коначног консултовања су мештане у

лице о положају водоводних и канализационих цеви. На опаску да би требало да контактирају ЈКП „Водовод и канализација“, одговорили су да је ово предузеће тражило енормну суму за давање плана на увид. Напослетку је копање вршено на слепо и, како каже Оливера Живковић, само срећом није дошло до хаварије.

Пошто се након извесног времена нико није појављивао, ни најавио, да ће бити поправљена улица, одлучили су да сами „подсете“ на длежне. Најпре су се обратили саобраћајној полицији која је изашла на лице места, констатовала затеченост стање и – отишла. Потом су уследили позиви комуналној полицији, која је такође извршила „увиђај“ и известила станара да ће бити поднет захтев „служби изнад њих“, те су им изашли у сусрет тако што су три-четири пута послали возило за прање улица. Најзад, обратили су се и месној заједници.

- Готово три месеца овуда свакодневно по пар стотина пута, од пет ујутру до поноћи, пролазе шлепери и подижу толику прашину да се не види возило испред вас. Два пешака су чак и повређена јер огромне гуме буквално катапултирају камење из прокопаног канала, и у та два наврата морала је да интервенише и хитна помоћ. Ко не верује, може да провери. Поново смо се обратили комуналној полицији, али смо добили одговоре да су летњи одмори, те да нема новца или нема асфалта и слично. На крају, госпођа из месне заједнице

КРОВОВИ И АУТОМОБИЛИ У ТОМЕ ВУЧИЋА БЕЛИ ОД ПРАШИНЕ

нице нас је посаветовала да саставимо петицију, па смо и то учинили, прича нам Оливера Живковић.

Она помиње и да су се у неколико наврата одређене службе понеле крајње држко, те да им је изједне поручено да „треба да позову Фијат да им очисти улицу“. С обзиром да су доведени на руб живца, станари су се одлучили и на радикализовање протеста и затварање улице. Уредно су се обратили саобраћајној полицији и добили информацију да скуп морају пријавити 48 сати пре одржавања

и да то могу учинити само на пар сати и то одређеног дана.

- Добили смо и „добронајменар савет“ да можемо бити и кривично гоњени јер затварамо нешто тако важно. С обзиром да сам ја звала у име свих нас, узвратила сам контрапитањем да ли знају да је по закону, при том сам навела и члан и закон, недозвољено да на коловозној траси буде ичега, а свакако не цео шлепер шљунка и камена и да је чак и ударна рупа недозвољена. Уместо одговора добила сам ћутање.

Мештанима не саом ове улице, већ и попречних које се укрштају са њом, посебно смета чињеница што се ова траса незванично сматра „Фијатовим“ власништвом, те да се она користи у сврхе фабрике како год се жели. Један од највећих проблема је гомила паркираних возила која сачекује изјутра станаре у Улици Томе Вучића, од којих не могу ифи тротоаром или изаћи својим возилима на улицу. Наводно, преко оближњег мостића пролаз

је дозвољен само возилима са „Фијатом“ пропусницом, док возилима коопераната није, па их возачи паркирају у свим овим суседним улицама.

- Никада није било овако. Раније је било стубића уз ивичајак који су спречавали паркирање. Преко ноћи су уклонjeni и тиме је аминовано фабрикантима да се понашају како желе. Некада се знало да се у десет увече пере улица, данас су нам кројеви бели од прашине, а овде има и старих и деце. Када затражимо да се пошаље „пак“ ради уклањања возила, добијемо одговор да их могу уклонити само ако су баш на нашој капији и да имају обавезу да циркулишу центром, а не и овим деловима града, набраја Оливера.

Она резигнирано констатује да је срамотно да када неко не очисти снег пред кућном комунална полиција одмах пише казну, без обзира да ли је неко стар и нема снаге да то учини, али када је град одговоран за овакав изглед, онда нема никог одговорног.

- Говорили су нам да је у плану тотална реконструкција, а ми не захтевамо комплетну реконструкцију, већ само да се закрпи овај прокоп и да опет живимо у нормалним условима. Зар је то много, пита и одговора Оливера Живковић из Улице Томе Вучића.

H. СТЕФАНОВИЋ

ОЛИВЕРА ЖИВКОВИЋ ПОКАЗУЈЕ „КАНАЛ“ У СВОЈОЈ УЛИЦИ

БОРЧАНИ САМИ НАПРАВИЛИ МОСТ

Све се може кад се људи сложе

Домаћинства и вилендаши у селу Борач, код атара Велики вир, добила су протеклог викенда „суву“ везу са сеоским путем. До сада је једини пролаз био кроз корито Борачке реке. Дрвени мост дуг девет и широк три

метра саградио је Борчанин Богољуб Поповић Поп и то својим средствима. Уложио је триста евра у грађу, а његови пријатељи и компаније допринос су дали првим акцијашким радом. Овај пример је потврда оне

народне: Све се може кад се људи сложе.

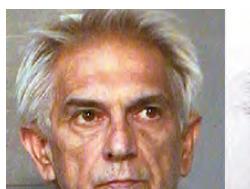
На крају су поред новог моста поставили софру и заједнички се почестили, наравно опет о свом трошку.

Фото М. Итић

ПРЕВАРЕ БИВШЕГ ТВ СНИМАТЕЉА ИЗ КРАГУЈЕВЦА

Душан Раичевић ухапшен као лажни новинар

Београдска полиција ухапсила је Душана Раичевића због сумње да је извршио више превара чиме је прибавио противправну материјалну корист већу од 20.000 евра. Како је саопштено из МУП-а Србије, кривичном пријавом обухваћена је и његова супруга Љиљана Стојановић (49), која је у бекству и за којом се трага.

ДУШАН РАИЧЕВИЋ И ЉИЉАНА СТОЈАНОВИЋ

након стицња повеље они су од оштећених узимали новчане износе ради наводне помоћи око запослења, откупа рекламијних минута на телевизијским станицама и друго.

Такође су наводили оштећене да

за рачун осумњиченог брачног пара узму готовинске и друге кредите којима је плаћана роба и друге услуге, уз обећање да ће им они тај кредит отплаћивати на рате, саопштила је полиција. Осумњиченом Раичевићу дежурни истражни судија одредио је притвор до месец дана. Иначе, Душан Раичевић био је дугогодишњи сниматељ у крагујевачком дописништву РТС-а, а Љиљана Стојановић радила је као лаборант на Природно математичком факултету у Београду.

ОСТАВЉА ПОТОМКЕ ШИРОКИХ И ПОВИЈЕНИХ ЛЕЋА

ВИШЕ ОД ОБИЧНЕ ПРИЧЕ О ЈЕДНОМ ОВНУ

Мистер Марјан од Дивостина

Љубисав и Добрила Радотић одгајили су овна који за заинтересовне купце „нема цену”, а изгледа да ће бити „помилован” и кад дође избор бравова за синовљеву свадбу

Ако у селима Шумадије нађете на домаћинство које нема стоку, будите сигurni да у кући нема чељади кадре да изађе из куће. Јер, наш сељак, док има моћи, не празни оборе. Без разлике да ли је домаћин богат, или нешто „тапњи”, док се иоле може, кућа не остаје без чаше млека, убојнице, брава за славу и божићњара. Стога је сељаку сигурност да трезава неће бити празна и нада да ће доћи до неког динара. Чува је, за не дај Боже, а када каже да је храни „ако нешто буде”, значи да се нада весељу.

Правом сељаку брав је понос и дика којом се хвалише и пркоси, као што се у граду диче скупим колима и телефонима. Кад у обору има живине каквог нема у околини, срце му је пуно и нема паре за које би га дао.

Баш таквог овна лептана одгајили су Љубисав и Добрила Радотић из Дивостина. Име му је Марјан и са непуне две године тежи, цени домаћин, најмање 110 килограма. Али, није само килаџа оно што Марјана издава од овнова у околини. Он се, поред стаца каквог нема на далеко, дичи највећим украсем своје врсте, бујним роговима.

У кућу Радотића стигаје је као јатње које је донео син, чијој се свадби овај средовечни брачни пар годинама нада. Одгајан је у стаду са дестак овација које Љуба и Биба, попут бројних родитеља сеоских нежења, држе надајући се весељу. Мажен и пажен, живи као прави султан у свом харему.

ГАЗДА ЉУБА СА МАРЈАНОМ КАО КУЋНИМ ЉУБИМЦЕМ

Већ има прве потомке који, на радост поносних домаћина, имају негова повијена и широка леђа. Глас о Марјановој лепоти чуо се на далеко, па у дом Радотића све чешће навраћају радозналци, али и купци који нуде велике паре не били њиме украсили своје стадо. Без обзира колико нуде, изгледа да сви узалуд „цепају опанке”.

- Не долазе само људи из околних села, него из читаве околине. Били су неки од Тополе, Раче, из Марковца. Ја их одведем да га виде, али одмах кажем да није за продају. И не знам колико бих тражио, пошто на продају и не помишљам. Он је нама ко члан породице. Ја са њим разговарам, храним га хлебом, мазим га. А он зна ко је човек, чим ме чује, одмах дотрчи. И сину је посебан љубимац. Он је често на путу, али чим дође прво оде да га види и да се са њим поигра. Толико нам је драгоцен да га не дајемо за приплод у туђа стада. Ко хоће може да доведе овце, али он да иде из свог обора - нема говора, јер нисмо сигуруни како ће се о њему бринути, а и дешавало се да ован настрада од супарника. Колико смо га заволели, како смо се за њега везали и колико он за нас вреди најбоље ћете схватити ако вам кажем да нисам сигуран да би и за свадбу, за коју жена и ја годинама живимо, могао да га закољем, каже газда Љуба.

Овај домаћин, који је зарадио пензију за воланом аутобуса и камиона, са супругом Добрилом, коју сви знају као Бибу, стоку гаји из љубави, јер, како кажу, имају хвалу Богу, довољно за пристојан живот. Немају много, јер здравље више не дозвољава. Биба прича да је једва преживела кад је, због болесног срца, морала да прода последњу краву.

- Кад ми је доктор казао – или крава из штале или ти на гробље, ја сам казала да ћу пре да умрем. Умalo нисам цркла кад сам видеја да је син дао оглас да је продаде. Нисам могла да гледам кад су је одводили, мислила сам да ће ми срце пукн. Сад имам ово мало овација, неку свину и мало живине. Ни то нам није неопходно, али мислим да се има, ако дочекамо весеље да се одужимо народу, прича домаћица. Уз све обавезе она стиже и да уреди двориште које изазива пажњу пролазника.

Док не стигне млађа домаћица, и Љуба и Биба се труде да одрже узорно домаћинство. Ован Марјан за сада је сигуран, јер изгледа да су га толико заволели да нема говора да би његови рогови могли да красе чак ни свадбени ружањ.

Пише Никола Стефановић

И ре више од два века, 1805. године, крај винограда и своје куће Стеван Миловановић посадио је и храст. Родоначелник „династије“ Стевановић своје зоре почињао је погледом на савршене низове чокота и са погледом на њих одлазио на починак. Тек деценијама касније, његови потомци отишли су од старог храстаста и преселили се у центар села. Данас, после две стотине година, виногради ове породице из Жировнице никада нису били већи, уређенији, плоднији. Никада се ни више вина није производило као данашњих дана. Но, прави пробој на тржиште Србије, па што да не, и европско, тек се очекује. Је мада је носилац ове производње, као власник домаћинства, Чеда Стевановић, он ће, ако га упитате, то порећи и објаснити да је све идеја његове деце. Себе сматра само „моралном подршком“.

- Имам два сина, снаје и унуке и све је била њихова иницијатива, а ја сам их у томе подржала. Ово је породична фирма и сви они су управо сада док разговарамо на имеју јер је у току берба шљива, започиње Чеда Стевановић.

Имали су срећу да им је дедовина била сачињена од великог „комада“ земље. Са таквим почетним „ капиталом“ било је природно и очекивано да посед напредује и увећава се временом, под условом да је у власништву, како се каже, „домаћина“.

- Наследили смо седам и по хектара у „једној табли“. Онда смо касније докупљивали мало-помало, па се, стицјем околности, десило и да нам један човек понуди да заменимо земљу, а његова је била баш код наших винограда. Тако данас имамо десет хектара под чокотима, пет хектара под шљивом и по хектар под дуњом, кајсијом и крушком.

■ А од државе – шипак

С обзиром да Жировница припада општини Баточина, која, позната је, нити има, нити покушава да пронађе средства за стимулацију пољопривредника, успех зависи само од личног труда и појктртвовања појединача, међу које спадају и јунаци наше приче. Када се закорачи у просторије „АгроБаточине“, фирмe Стевановића, затиче вас слика најновијих машина и беспрекорних буради. Све је до перфекције уредно.

- У фирмама је тренутно запослено троје технologa и чланови породице, а када има највише посла око винограда, у време орезивања и бербе, ангажујемо и двадесетак сезонских радника. Од државе смо тражили субвенције и након што смо добили за прва три хектара, у следећој „турци“, вредној 46.000 евра, одбјени смо. Разлог је, пошто смо смешан. Нашиме, изговор сам био ја и то што сам уплаћивао ПИО и здравствено по два основа – као носилац пољопривредног газдинства и као запослени у „АгроБаточини“.

Не ваљаш кад плаћаш, не ваљаш кад не плаћаш, објашњава Чеда.

Уследиле су разне жалбе и када је као једина опција остао суд, Стевановићи су одлучили да не губе узлудно енергију, већ је уложе „у се и у своје кљуце“. Из тога су произашла четири хектара под црним грожђем и шест под белим. Три различита вина, бела „совиња“ и „шардоне“ и црно у виду комбинације „каберне“ и „мерлоа“. Од прве бербе прошло је већ четири године, а по Чединим речима, ове године први пут је постигнут максималан урожај.

- Као и већина других и ми смо у почетку имали гомилу култура засађених на тој површини. Међутим, мало смо путовали по Европи и Србији и схватили да је тако немогуће направити неки напредак, већ само окењањем специјализованој

ПРВИ И ЈЕДИНИ ПОДРУМ КРАГУЈЕВАЧКОГ ВИНА

Грожђе Стеван

Породица из Жировнице у свом власништву има преко осамнаест хектара под грожђем, шљивом, кајсијом, дуњом, крушком.

Сасвим довољно за отварање првог подрума који, како кажу, географски припада Крагујевцу. А сем квалитетног грожђа, вина и ракије, овде успевају и несвакидашње, циновске шљиве пореклом из Италије

новић из Крњева и „Ковачевић“ из Ирига. Тако сам добио прилику да се шалим пре неколико година када је долазио у посету председник Русије и када је послужен вином из подрума „Ковачевић“ да и Медведев ужива у вину од шумадијског грожђа.

Но, није само грожђе оно чиме се винари из Жировнице могу подићи. Сем пomenутих вина, из њихових подрума данас излазе и четири врсте ракије – шљивовица, дуњевача, кајсијевача и виљамовка. То је, бар, оно што је флаширано и окићено званичном етикетом подрума „Стевановић“, а сем ових праве се и мале количине медоваче.

■ Шљиве какве

Шумадија није видела

Да су умешни у справљању жестоких пића казује податак да је њихова шљивовица у последње две године донела три златне медаље: са „ракијафест“ у Београду пре две године и лани са новосадског сајма и сајма пића у ЕКСПО центру.

- Некако је део породичне традиције да имамо изузетно квалитетну ракију. Мој деда и отац били су познати по доброј ракији, па је то напослетку и озваничено наградама. Нема неке посебне тајне и рецепта, већ је моје мишљење да је то резултат тога што се у нашој породици увек обра-

ЧЕДА СТЕВАНОВИЋ СА ШЉИВОМ ОД ОКО СТО ГРАМА

У ЈЕКУ БЕРБЕ АНГАЖУЈУ СЕ И СЕЗОНСКИ РАДНИЦИ

НОГОРЈА

овића стигло и до Медведева

ВИНОГРАД НА ДЕВЕТ ХЕКТАРА,
У ПОЗДИНИ ДВОВЕКОВНИ ХРАСТ

НОВ И МОДЕРАН ПОДРУМ „СТЕВАНОВИЋ“

ћала пажња на чистоћу суша-
дова. Наши људи, нажа-
лост, често кад испеку, ра-
кију сипају у буђаву бу-
рад, па се после жале да „о-
вогодишња ракија нешто
није добра“, али им не па-
да на памет да обрате па-
жњу на „амбалажу“, казује
Чеда док се без журбе воз-
имо ка његовом винограду
и воћњацима.

Издалека се над валови-
тот земљом издиже храст широке,
разгранате крошње, једини у крају.
Није потребна никаква табла ни оз-
нака, јасно је да смо стигли до циља.

Виноград је подељен колским дру-
мом и лева страна резервисана је за
бело грожђе, а десна за црно. Међут-
им, Чеда нам открива и једну зани-

мљиву „смицијалицу“ за све
оне жељних „грожђа без моти-
ке“.

- Све укупно има око 55.000 чокота, а ових првих
четиристо на које најчешће посадио сам за „путнике
намернике“. То су конзумне
сорте, далеко укусније у од-
носу на ове „винске“. Ето,
рекох, ако већ неко жели да
бере, нека му овде, одмах на
почетку, да не иде доле и бе-
ре ово што иде у производњу.

Питамо да ли је овај мали трик дао
резултата, међутим, на наше велико
изненађење одговара да није, иако и

цело село одлично зна за ово „поклон
грожђе“. Помислисмо да је „слађе“
да се зађе међу „производнне“ чоко-
ти и начини штета него да се слобод-
но убере ово попут меда слатко.

- Ма, јок, нема никог. Неће нико
да дође ни да убере, не знам да ли
мрзи људе, шта ли је...

А пуче к' око. Гроздови велики,
отежали, сочни. Настављамо ка
шљивару који је смештен у проду-
жетку винограда. Већ издалека види-
мимо гране натрпане огромним мод-
роплавим лоптама, величине о-
них тениских.

- Е, то је нешто што се још не ви-
ђа овде код нас. То је сорта „грозе фе-

лиција“, конзумна. Увезли смо око
хиљаду стабала из Италије да проба-
мо да је раширимо и код нас. Даје о-
громне плодове. Било је шљива, ме-
рили смо, које су тежиле и читавих
120 грама. У четири шљиве скоро по-
ла кила. Али, у просеку теже изме-
ђу 80 и 90 грама. Платили смо три и
по евра по стаблу, а кило ове шљиве
продаје се за пола евра. Дупло више
nego „стенлеј“ и „чачанска лепотица“.

Беремо једну и задивљујуће гледа-
мо како готово стаје у целу шаку. Ве-
личине је јабуке или брескве. Скеп-
са нас напушта по првом угризу – ве-
ома су укусне. Можда не као чувена
ценарија, али њих стаје 16 у стоти-
ну грама. Па, ипак, Стевановић по-
мало отпухује кроз нос незадовољан
односом италијанских продаваца.
Међу купљеним стаблима добио је и
пар десетина неких неодређених
сорти. Лепо су родиле и оне, али су
сићушне. Јужњачки менталитет, из-
гледа, свуда се исказује на исти начин.

- Волео бих и помогао бих нашим
људима који би желели да прошире
своје шљиваре и узгајају и ову
сорту. Ми немамо равнице и десе-
тине хектара као Војвођани, али имамо
земљу као створену за воће, за
шљиву нарочито. А и она је захвална,
не тражи много бриге. Зами-
слите само да свако од 60 крагује-
вачких села има макар пет хектара
под шљивом, па рачунајте колики
би приход био. И земља јефтина.
Али, као да млађе генерације не за-
нима да се тиме баве, сетно врти
главом Чеда.

И поново обрачунава колико је то
тона по хектару, колико вагона, ко-
лико евра у просеку за свако село. Па
се опет у њему разбуктава нада да ће
својим подрумом утрти пут још неким
виноградарима из крагујевачког
виногорја. А до тада његово вино
„Стари храст“ већ ће, могуће, бити
служено и по ресторанима у европ-
ским престоницама. Ни такви циљеви
нису неоствариви када постоји во-
ља и уложи се труд. Ко жели доказ,
може доћи у Жировницу и видети то
и својим очима.

www.erstebank.rs Erste telefon: 0800 201 201, 060 79 79 000

ERSTE BANK
Kod nas ste uvek prvi.

Erste keš krediti Može više, uz kamate niže.

Dinarski keš kredit Erste Banke je odlično rešenje za Vaše trenutne finansijske потребе. Ispunite svoje жеље и искористите dodatnu pogodnost - kreirajte kamatnu stopu po svojoj meri!

Niže kamate na veće iznose кредита или уз коришћење неког од dodatnih proizvoda banke i to уз период отплате до 72 meseca.

УКРАТКО

Месец женског активизма и уметности

Пројекат „Месец женског активизма и уметности“ званично је почeo протеклог викенда у Арт кафе галерији Студентског културног центра. Током трајања овог пројекта, филмске пројекције планиране су сваког понедељка, од 20.30 часова, у „Кутији шибица“ СКЦ-а, а предавања ћe сe одржавати на истој локацији сваког уторка, од 20 часова. Пројекат нуди велики број различитих активности у току једног месеца, а улаз за сва дешавања је бесплатан.

Месец женског активизма и уметности је пројекат подржан од стране Америчке амбасаде и УСАИД-а.

Књижевна зона

У организацији „Шумадија сајма“ и под покровитељством града, до 1. септембра, у Пешачкој зони у центру, одржава се „Књижевна зона“, летња продајна изложба књига и школског прибора. Овога пута асортиман представља само десет издавача белетристике и уџбеника из целе Србије, као и трговци школским прибором. Сајамске активности и ове године прате књижевне вечери на отвореном.

Из вечери увече, крагујевачког публици представљају се млади и афирмисани песници, а у петак, 31. августа, са крагујевачком публиком дружиће се Весна Митровић, која ћe представити књигу „Осмехом сунца и нитима месечине до магијског пролеће“. За сам крај ове манифестије вечерњи термин биће резервисан за промociју збирке „Замак снова“ Сузане Мијатовић.

Цепно издање о Светом Сави

Недавно је из штампе изашла књига „Свети Сава - Светоотачке мисли“ у издању крагујевачког „Бонуса“. Реч је о цепном издању, 12 пута осам центиметара, на 389 страница. Између остalog у књизи се налази хронологија житија Светог Саве, ктиторства и књижевна дела, Светоотачке мисли, а поред foto документата побројани су и сви храмови и парохије које носе име Светог Саве. Књигу је приредио Петар Станковић, уредник и лектор је Радован Шаренац, а ликовно решење потписује Иван Танић.

Ова књига ћe увести читаоце у основе сложене и богате тематике о Светом Сави, наводи у предговору проф др Димитрије Калезић и додаје да је реч о сложивом делу, али лаком и питком да се може више пута прочитати и увек са новим интересовањем.

- Леп прилог књизи чине и одабрани искази одређених аутора из разних периода наше историје. дакле, посебно својство књиге чине њена дореченост и прегледност, закључује Калезић.

СУШНО КУЛТУРНО ЛЕТО

Ни паре, ни идеја

Недостатак новца само је један од проблема зашто у установама културе током лета није било програма

Причу о културном лету, болној теми, можда је најбоље започети питањем шта је то обележило време одмора и великих врућина? Који су то културни програми одскочили од других, шта је оно што бисмо волели да видимо и следећег лета?

На ова питања, у већини случајева, добили смо исте одговоре. Иако је наша намера била и да направимо мини анкета међу Крагујевчанима, у томе нисмо успели. Уместо одговора добијали смо само зачујен поглед пролазника. Многи су само продужили даље, а неки би чак и стигли да слегну раменима.

Потрагу за одговорима потражили смо и на „вишем“ нивоу, међу запосленима у културним установама и њиховим руководиоцима. Занимљиво је да запослени не жеље да причају именом и презименом. Њихов утисак је да ситуација није нимало ружичаста, проблеми су бројни, а о решењима не би да говоре.

На наше инсистирање да, ипак, дају неко решење, одговор је био изненадујући – треба менјати све.

Као највећи проблем истакли су недостатак средстава, простора, али и воље да се нешто мења. Хронична болжка, мањак средстава, основни је проблем зашто током лета културних програма готово да није било у установама културе.

■ Дугорочни планови

- Нисам приметио да је било нешто важно или вредно пажње. Таква ситуација, да званичне установе остају без икаквих програма лети, понавља се из године у годину. Испратио сам рад галерије „Мостови Балкана“, која је имала неколико изложби. За сваку похвалу су иницијативе појединачна, али

НОВИНА У „СИНЕПЛЕКСУ“

Породични викенд

Први „Породични викенд“ у биоскопу „Синеплекс“ одржава се 8. и 9. септембра.

Током овог викенда од 12 до 16 часова посетиоци биоскопа моћи ћe да уживају у филмовима за децу и породицу, међу којима ћe бити летњи хитови „Ледено доба 4: померање континената“, „Мадагаскар 3: најтраженији у Европи“, „Чудесни Спајдермен“, као и „Храбра Мерида“, коме ћe ово бити први викенд приказивања у биоскопу.

Осим филмова, део „Породичног викенда“ биће забавни програм и поклони. Гости биоскопа биће маскоте из популарних дечијих филмова, мађионичари, балонџије и остали забављачи, а сваки малишан ћe на поклон добити примерак часописа „Мали забавник“.

Посетиоце очекује и специјални „Породични мени“ по посебно ценама уз картицу „Породичног

ЗЛАТКО МИЛОЈЕВИЋ

носиоци културних програма ипак морају бити овдашње установе културе, наводи Александар Милојевић, власник галерија „Рима“.

Он запажа и да се у медијима све чешће провлачи велики број странаца који ове године борави у нашем граду, али и чињеницу да ниједна културна установа није покушала да привуче ниједног од 7.000 њихових програма или понудом.

- Велики је број странаца у Крагујевцу који су жељни и садржаја и новина. Њима се ништа не нуди. О томе како надокладити све те недостатке ваља озбиљно размислити и направити концепт, али имати и визију, не правити нешто од данас до сутра, већ дугорочне планове. Многе европске установе културе знају свој програм и годинама унапред. Такође, најважније је да се не направе програми само да би се достигла нека бројка, да бисмо могли да кажемо, ево видите ове бројке, већ ти програми морају бити и квалитетни. Дакле, не квантитет на уштрб квалитета. Није лако, али у том правцу ваља размишљати, објашњава Милојевић.

Зоран Ђорић, директор Позоришта за децу, истиче да је већ година проблем летња сцена.

- Недостаје инфраструктура, уколико погледате Београд, Ниш, Нови Сад, видећете да током лета ови градови организују бројне про-

граме на летњим сценама. Нажалост, Крагујевац тако нешто нема. Самим тим добили бисмо и нове програме. Нажалост, кад би ме неко питао за локацију где сместити летњу сцену не бих могао да му одговорим, искрен је Ђорић.

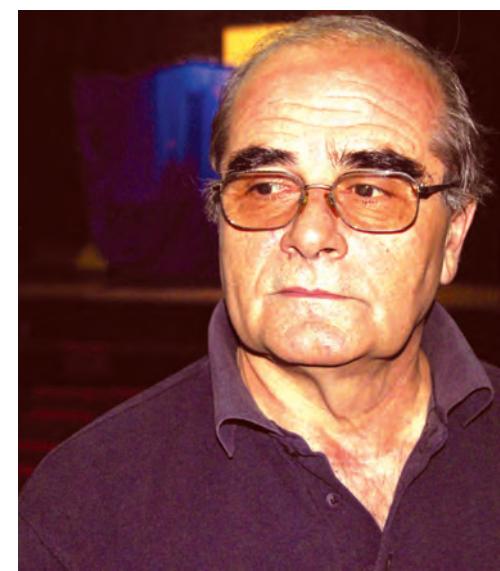
Сличног мишљења је и његов колега у Спомен-парку.

- Потребно је увести сталне програме попут фестивала у другим градовима, од Ниша, Палића, Врњачке Бање. Без тога сваког лета остајамо без културних програма. Летњи период је „препуштен“ „ад хок“ дешавањима и тако ћe бити све док се не донесе дугорочно решење. Крагујевачка публика лети може да погледа понеку изложбу и пар свирки.

Потребна нам је летња сцена које нема, а наш предлог је да се направи у Шумарицама, каже Златко Милојевић, директор Спомен-парка „21. октобар“.

■ Проблем и радно време

У неформалном разговору један од овдашњих радника у култури као важан проблем поменуо је

ЗОРАН ЂОРИЋ

том више нико не ради. Кад се народ одмарал - не ради нико. Кад Крагујевчани излазе у шетњу и имају времена - не ради нико. И онда се сви питају зашто нема публике. Ко има времена да посети неку од културних установа радним даном? Само они најупорнији, које данас чине 90 одсто публике, каже наш саговорник.

Питањем радног времена установа културе до сада се нико није бавио, а и то је један од проблема. Као и недовољно културних и едукативних програма намењених младима и деци, који, сем Дечије библиотеке и Позоришта за децу и немају другу алтернативу.

Слична ситуација је и са тинејџерима. Концерти и неколико музичких фестивала је једино што се њима нуди. Зато и не чуди истраживање Завода за проучавање културног развијатка, по коме чак 86 одсто средњошколаца ретко или никад не посећује музеје, 84,5 одсто не посећује књижевне вечери, а 79 одсто галерије. Око 78 одсто ученика средњих школа ретко или никад не иде у позориште, а две трећине готово никад не одлази у биоскоп.

Елем, време одмора и великих врућина је иза нас. Бољи од других овога лета, у не баш оштрој конкуренцији, били су Библиотека и „Мостови Балкана“, а један број културних установа чак није имао ниједан програм током лета. Кажу – испразнила се каса. Ипак, један од запослених у култури приметио је да ваља повести разговор о томе да ли у култури недостаје само новац или је реч о не-достатку политike или о још неким другим питањима и проблемима.

Мирољуб ЧЕР

радно време. Уочио је да је све више културних установа које су преузеле радно време фирми – од 9 до 5.

- То значи да културне установе пуном паром раде кад и сав остало радни народ. Недељом и субо-

ПРЕПОРУЧУЈЕМО

Храбра Мерида

Нови филм једног од најбољих анимираних студија „Пиксар“ је још један хјабриди до сада и свакако први са женским јунаком у првом плану. Реч је о филму „Храбра Мерида“ који поред екипе из „Пиксара“ потpisује и „Дизни“, па гледаоци могу да очекују прави спектакл.

Украпто, Мерида је одлична стреличарка и плаховита ћерка краља Фергуса и краљице Елинор. Одлучна у томе да сама кроји свој живот, Мерида ћe се оглушки о древни обичај кога бучни лордови, огромни Мекгифин набусити Мекинтош сматрају светињом. Меридини поступци ћe ненамерно покренути хаос и лутњу у краљевству, а кад буде потражила помоћ од ексцентричне мудре жене, оствариће јој се злосрећна жеља. Опасност која следи примораће Мериду да открије значење праве храбости како би поништила страшну клетву пре него што буде прекасно.

„Породични викенд“ ћe, након септембра, постати део редовног месечног програма биоскопа, уз премијере најбољих филмова на мењењима деци и породици, поклоње и промоције.

зик, а биће доступан и у 3D техничци.

Ово је иначе прошлогодишњи блокбастер у Америци, а у прилог томе говори и чињенице да режију потписује чак троје филмација:

СЦЕНА ИЗ ФИЛМА „ХРАБРА МЕРИДА“

Марк Ендрујс, Брэнда Чепман и Стив Пурсел.

Иначе, ово је први филм у коме је коришћен „Долби атмос“ систем звука.

ПРВА НА РЕПЕРТОАРУ ЈЕ ПРЕДСТАВА „ХОЋУ ДА БУДЕМ ВЕЛИКИ”

ПОЧЕЛА СЕЗОНА

У септембру осам представа

Позориште за децу стартоваће са новом сезоном већ у суботу, 1. септембра, а прва на репертоару наћи ће се представа „Хоћу да будем велики”. Текст за овај комад адаптирао је Радиво Ђајтинац, а представу је режирала Ирена Тот. За креацију лутака и сценографију задужена је Благовеста Василева, а мајстори лутака и реализатори сценографије су Тибор Фараго и Благовеста Василева.

На репертоару до краја септембра наћи ће се још осам представа. У среду, 5. септембра крагујевачки малишани моћи ће да погледају „Тричи, тричи Трчуљак”, у режији Јована Царана, а у суботу, 8. септембра, „Магарећу кожу”, Милоша Крстовића.

Недавно су почеле и пробе на новој представи. Реч је о балету са луткама на музiku из „Лабудовог језера“ Чайковског. И овог пута у представи учествује скоро цео ансамбл овог позоришта, а редитељ је Бугарин Тодор Влов, који је већ неколико пута сарађивао са Крагујевчанима. Премијера овог комада заказана је на Дан позоришта, 1. октобра, међутим у Позоришту за децу најављују да ће крагујевачки малишани бити у прилици да виде овај комад и у неколико предпремијерних извођења крајем септембра. Иначе, овај пројекат ће коштати око 1,7 милиона динара, а средства је обезбедила локална самоуправа и Министарство културе.

„АЛНАРИ“
НАГРАЂУЈЕ

Шпијунске игре

Два најбржа читаоца „Крагујевачких“ биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов издавачке куће „Алнари“. Потребно је да у петак, 31. августа, позвовете 034 333 111, после 10 часова и добијете роман „Шпијун“, аутора Клајва Каслера. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан“ у Рода центру.

Детектив Ајзак Бел, јунак романа „Потера“ и „Саботажа“, враћа се на велика врата како би решио последњи, најопаснији задатак. Година је 1908. и односи између земаља постaju све напетији како се свет неумитно приближава Првом светском рату. Када један бриљантни инжењер америчке ратне морнарице изврши самоубиство, његова ћерка посумњаје да се ту ипак крије нешто друго. За помоћ се обраћа чуvenој детективској агенцији Ван Дорн и Ајзак Бел врло брзо открива да сви докази заправо указују на убиство. Када још неколико људи умре под сумњивим околностима, постаје јасно да неко – неухватљиви шпијун – има за циљ да уништи највеће америчке технолошке умове. Али, то је само почетак. Завера поприма све веће разmere, а Бел ће морати да се сучочи са немачким, јапанским и британским шпијунима у мисији која ће угрозити све највеће америчке ратне бродове. Ајзак Бел се и раније сусретао са опасношћу, али овај пут од њега не заврши само будућност његове земље, већ читавог света.

ИЗЛОЖБА СЛИКА

Лирска исповест

Галерија „Мостови Балкана“ током лета била је најактивнија установа културе у граду. Крагујевачка публика могла је да на сваких петнаест дана погледа нову поставку, а након дигиталних графика и принтова три уметника, Властимира Николића, Бранислава Марковића и Владе Милиновића, у четвртак, 30. августа биће отворена нова изложба слика. Реч је о поставци „У мом срцу, срцем са Богом“, ауторке Марјије Бојовић. Ова млада сликарка представиће се са 15 радова.

Заједнички именитељ слика различитог тематског израза, а опет близок, јесте богомислије и у њему искрена жеља срца да волим. Лирска исповест у боји, нескривена намера да покажем отворени прелом душе, затим и тачку исцељења у ухваћеном бистром погледу некога кога познајем, објашњава Марија Бојовић.

Кроз изложене радове ова уметница тражи инспирација и у другим ликовима, а један од најнезаборавнијих и у великом и у малом издању је њен стриц.

Волим своје пријатеље, али и оне драге људе са којима ми се стазе укрштају повремено, а после тих „укрштеница“ некако увек постајем изнутра сигурнија и лепше се осе-

ћам зато што они стварно постоје и схватам да је и језик слике исто толико универзалан, а простор практично бескрајан, као и у другим уметностима око нас, каже сликарка

Марија Бојовић је рођена 1979. године у Београду, а Факултет ликовних уметности, одсек сликарство, завршила је 2003. године у класи проф. Јована Сивачког, код кога је завршила и последипломске студије. Члан је УЛУС-а од 2004. године.

Излагала је на десетак групних изложби, а ово јој је осмо самостално представљање. Добитник је студентске награде за портрет „Ђорђе Бошан“ 2002. године и уметничке колоније „Њаради“ за 2004. годину из области ликовне уметности у оквиру „Ју палете младих“ у Врбасу. Илустрисала је више књига. Живи и ради у Београду и дави се иконописањем.

Отварање изложбе заказано је за 19 часова, а Крагујевчани ће моћи да је погледају до 12. септембра.

НОВЕ ПРЕДСТАВЕ

Полиц поново у Крагујевцу

ПЈЕР ВАЛТЕР ПОЛИЦ

Радници пропале српске фабрике, пошто су остали без посла, своју тугу утапају у пиву и бесциљном

тумарању по забитима предграђа. Али, светлост се указује када један од њих дође на идеју да решења за своје финансијске, породичне и љубавне проблеме пронађу у извођењу мушких стриптиза. И, заиста, ангажовани од стране једног ноћног бара они то доследно и изведу - постају људи који су повратили своје доскора безнадежно изгубљено достојанство.

За кореографију задужена је Јована Тодоровић, избор музике Драгослав Танасковић Трнда, а костимограф је Јелена Јањатовић. Премијера ове урнебесне комедије заказана је за 24. септембар.

КОНКУРСИ

Фестивал аматерског филма

Микро фестивал аматерског филма у Београду позива је заинтересоване да пријаве своје кратке филмове, видео радове или било које друге врсте уметничког видео изражавања за треће издање тог фестивала „Реч на траци“. Рок за достављање филмова је 23. септембар, а прихватљиво трајање филмова је до 15 минута. Максималан број радова које можете пријавити је три филма по аутору.

Не постоје ограничења у односу на садржај и теме филмова, као и земље порекла аутора.

Званични језици фестивала су српски и енглески, филмови на другим језицима морају имати титл на енглеском.

Подаци које је потребно доставити су: назив филма, име, презиме и општи подаци о аутору, контакт телефон и имејл, кратак опис и трајање филма. Филмове треба послати на адресу: Марија Родић, Деспота Стефана 27/6, 11 000 Београд. Радове је могуће пријавити и електронским путем, подизањем филма на неки од сајтова за дељење великих фајлова и слањем линка за преузимање, заједно са неопходним подацима, на имејл фестивала након чега ће пријем бити потврђен и филм ће се сматрати примљеним. Додатне информације могуће је добити електронском поштом, посредством адресе mikro.fff@gmail.com.

Боравак у Паризу

Удружење ликовних уметника Србије (УЛУС) расписало је конкурс за резиденцијални програм у сликарским атељеима УЛУС-а у Паризу, у 2013. години.

Уметници који конкуришу пријављују молбу, портфолио, појашњен уметнички пројекат (једна страна), који би реализовали у Паризу у току три, односно четири месеца боравка, објављено је на сајту УЛУС-а. Такође, сви који конкуришу морају да уплате по 500 динара за манипулативне трошкове.

Пријаву на конкурс треба лично донети или послати поштом (уметници из УЛУС-а). Рок за доставу материјала је 1. септембар. Цене по месецу на овогодишњем нивоу износе за једну особу 430 евра - месец, па пута три месеца или четири, а за две особе 535 евра, па пута три или четири месеца, плус путни трошкови, депозит, живот и продукција.

Документацију треба доставити у Уметнички павиљон „Цвијета Зузорић“ у Београду.

Стенд ап конкурс

Заинтересовани за учешће у стенд ап такмичењу у Београду могу да се пријаве до 10. септембра, чиме стичу шансу да на „Стенд ап фесту“, који ће бити одржан у октобру, поделе стејџ са најбољим комичарима из целог региона. Заинтересовани могу до пошаљу до 10. септембра кратке оригиналне снимке на адресу standup@standup.rs. Најбољим кандидатима затим предстоји ватрено крштење 20. септембра у Дому омладине у Београду.

КУЋА ПИСАЦА

Седморо из региона

Седам значајних писаца из шест земаља биће од ове недеље до 25. септембра први учесници резиденцијалног боравка у Мокрину. Издавачка кућа „Архипелаг“, у сарадњи са предузетником „Тера Паноника“, организује први резиденцијални боравак писаца из Србије, начин познат и веома раширен у свету јер подстиче књижевну и културну размену.

Резиденцијални боравак значајних писаца из југоисточне Европе биће организован у Кући на Равном Брегу, једној од најлепших кућа у Србији која је део јединственог културно-туристичког комплекса у Мокрину, за чији су пројекат аутори добили награду за најбоље архитектонско дело у 2011. години на 33. салону архитектуре.

Домаћин првим учесницима биће актуелна добитница Европске награде за књижевност Јелена Ленголд, која је једини писац из Србије. Међу осталим позваним писцима су хрватски писац Анте Томић, један од најзначајнијих словеначких писаца средње генерације Душан Чатер, познати писци из Босне и Херцеговине Ненад Величковић и Мухарем Бајдуљ.

У Мокрину ће боравити и један од најзанимљивијих мађарских аутора млађе генерације Ђерђ Сербхорват и Александар Прокопић, један од најпревођенијих савремених македонских писаца.

Свих седам писаца имаје савршене услове за боравак и писање, а једина обавеза је да напишу по једну причу на задату тему. Све приче у једној књизи објавиће „Архипелаг“. Сваке године биће задата нека нова интересантна тема из модерног живота. На тај начин, сваке године ће у Кући на Равном Брегу настјати по једна књига, збирка кратких прича.

ВИТЕЗОВИ РЕДА ЗМАЈА

ДЕСЕТ МИЛЕНИЈУМА СКРИВЕНЕ ТРАДИЦИЈЕ ЕВРОАЗИЈЕ (14)

Змајеви цељски

Пише Живојин Андрејић

рофови Цељски потицали су из Сенека у Савињској долини. Као немачка феудална породица господари Сенека (Жовнека) појављују се у првој половини 12. века. Ова породица водила је високо баварско династичко порекло од грофице Хеме и њеног мужа, савињског маркграфа Виљема другог. Реч је о династији Бабенберг. Успон породице је почeo за време Конрада првог који је имао многобројно потомство које је мудро пожежио и поудавао. Конрад је познат и као витешки песник. Најуспешнија је била женидба двојице синова са грофицама породице Хојнбург (Вовбург) која је носила титулу грофова Цељских. Када је породица Хојнбург изумрла, 1322. године, Фридрих први Санег је наследио Цеље са његовим целокупним имањем. Фридрих (умро 1360. године) је са Дидмундом Валсевском имао синове Урлиха првог и Хермана првог, који су за господаре имали Хабзбурговце на основу споразума закљученог у Салцбургу 1311. године. Немачки цар Лудвиг је 1341. године Фридриха од Жовнека прогласио грофом Цеља.

Урлих је био витез који је ратовао у разним земљама и за рачун различних владара што му је донело славу у целој Европи. Урлих први Цељски се оженио са Аделаидом Ортембуршком, а његова млађа сестра Ана је истовремено удата за његовог шурака Отона Ортембуршког. Старија сестра Катарина била је удана за Алberta Горичког а потом за Ханса Валдбурга. Херман први је остао на породичном имању и, захваљујући великим везама Урлиха првог, оженио се ћерком босанског бана Стефана другог Котроманића Катарином, 1361. године. Урлихов син Виљем оженио се Аном, ћерком пољског краља Казимира Пјаста. У том браку је имао само кћер Ану која се 1401. године удала за пољског краља Владислава Јагела. Херман први Цељски је са Катарином Котроманић имао синове Ханса и Хермана другог. Херман први је рано умро 1385. године, а његов син Херман други је имао синове Фридриха другог и Хермана трећег, незаконитог Хермана и усиновљеног Лудвига и кћери Елизабету, Ану и Барбару.

Женидбама до моћи и имовине

Женидбама и удајама Цељски су постали једна од најмоћнијих породица. Фридрих други оженио се Елизабетом Франкопан, Херман трећи се прво оженио Елизабетом Абенсбершком, а потом беатричом Вителсбах, Елизабета је удана за грофа Хенрика Горичког, Ана за угарског патријарха Николу другог Горјанског, а Барбара за угарског краља Жигмунда Лукsembуршког.

Пошто је и Виљем умро 1392. године, наследник је постао Херман други, син Хермана првог. Херман други је био савезник угарског краља Жигмунда на чијој је страни ратовао и у бици код Никопоља 1396. године. Угари су ову битку изгубили од Турака које је предводио Бајазит први на чијој страни је ратовао и његов шурак, кнез Стефан Немања седми Лазаревић. Херман други је спасао краља Жигмунда и одвео га у Цариград. Од тог тренутка је његова моћ још више порасла јер се између њих развило велико пријатељство.

Осим тога, Жигмунд је био рођак са Херманом другим. Херманова мајка Катарина Котроманић је била рођена сестра Жигмундове таште Јелисавете, краљице Угарске, супруге краља Лajoша првог Анжујског. До још већег орођавања са краљом Жигмундом дошло је после смрти краљице Марии, Херманове сестре од тетке. Херман други је успео да Жигмунда ожени својом ћерком Варваром (1406.). Санеговци добијају титулу грофова Цељских и „отпуст“ од својих феудалних господара куће Хабзбург и постају „великаши немачке државе“ (1423.). Херман је добио многе поседе у Славонији и Међимурју, град Вараждин и положај бана Хрватске, Далматије и Славоније. Дозволио је Цељском да кује новац, да убира приходе од царина и рудника.

Херманов син Фридрих други био је ожењен Јелисаветом Модрушком, ћерком Степана Франкопана, али је имао везу са Вероником Десенишком у коју је био заљубљен. Фридрих други је имао синове Урлиха другог, Фридриха трећег и незаконитог Ханса. Јелисавета је пронађена мртва 1422. године, а потом се Фридрих оженио Вероником.

НАДГРОБНА ПЛОЧА ФРИДРИХА ЦЕЉСКОГ У ПТУЈУ

ГРОФОВИ ХЕРМАН ПРВИ И ХЕРМАН ДРУГИ ЦЕЉСКИ

Нема сумње да ју је убио супруг Фридрих. Међутим, његов отац никако није хтео да пристане на овај брак тако да је сина бацио у тамницу, а Веронику извео пред суд под оптужбом да је вештица. Цељски суд је Веронику ослободио оптужби, али је то није спасило мржње грофа Хермана другог. Удављена је у замку Ојстраци, у кади, 1425. године.

Урлих други, син Фридриха и убијене Јелисавете, рођен 1406. године, наставио је путем свога деде. Урлих је према опису савременика био „човек висок стасом, јаких прса и kostiju, сув и витак, добро неговане кошце, великих, крвавих и набреклих очију, храпава гласа... смео и оштроуман, али хировит и непоуздан, неуморно радан, незаситив при ужињавању, неверан и безверан, неискрен и варалица, похлепан, расипан, брз при говору и при делу... бездушан политичар... Туђе је отимао, своје расипао“. Сматра се да је из тих разлога ставио у свој грб нагу девојку. Највише је лично на свог деду Хермана другог. Био је жељан авантура, тако да је 1430. године отишао на поклонничко путовање у манастир Св. Јакова де Кампостелу, у предалеку Галицију на северозападу Пиринејског полуострва. Путовали су четири месеца, а пратило га је шездесет коњаника и више богато опремљених племића. Прошао је кроз Арагон и Кастиљу где се срео са краљевима Алфонсом петим Арагонским и Јованом другим Кастиљским. И његова слабост су биле жене, „неуморан љубећи жене“, као и развратан живот.

Гроф Урлих - Србин или Нема

После смрти Твртка другог предузимали су акције да наследе Босну, а показивали су аспирације према југостоку и Србији. Из тих разлога је Урлих други запросио и оженио петнаестогодишњу Кантакузину - Катарину, ћерку српског деспота Ђурђа Бранковића, 20. априла 1433. године. Катарина је добила посебан статус када се удала: „Гроф Урлих био је ожењен ћерком моћног господара и кнеза господина Ђурђа, деспота српског. Она није била наше, већ грчке вере, исповедала је своју веру и имала попове и капелане своје вере. Ретко кад је

била на нашој миси и служби божјој“. Енеја Силвије Пиколомини за њу каже да је била лепа и поштена, за разлику од грофа кога су Срби звали Олрих. Урлих други и Катарина су у несрћном браку имали троје деце. Најстарији син, рођен између 1435. и 1438. године, добио је име по мајкином оцу Ђурђе, умро је као дете (1445.). Други син, именом Херман (четврти), рођен је 1439. године, али је он умро у дванаестој години. Треће дете Јелисавета се родила око 1442. године. И њихова ћерка Јелисавета била је православне вере, на чему је Ђурђе инсистирао, а Урлих други се противио. Наводно, Јелисавета је била крштена по католичком обреду, али је њена мајка, „непријатељ римске цркве“, прекрстила у православље. Када је постигнут договор да се Јелисавета уда за сина Урлиха, већи непријатеља Матију Хуњадија у њему је посебно означен да остаје права. Међутим, до овог брака није дошло јер је и Јелисавета умрла 1455. године. Све ово је изазвало у Европи сумњу у праву веру грофа Урлиха. Један извор каже да је Урлих био Рацки, односно Србин. У спрским изворима Урлих други био је Немац.

Доласком Албрехта Хабсбурга на власт у Угарској Урлих је био у њега, а потом и у његовог сина Ладислава петог Постума (Посмрче), што му је подигло углед, али је у исто време повећало број непријатеља. Због сарадње са својим тајстом Ђурђем дошао је у директан сукоб са Јанком Хуњадијем. После успешне одбране Београда од огромне турске војске на челу са султаном Мехмедом другим од стране крсташке војске коју су предводили Јанко Хуњади и фрањевац Капистран, јула 1456. године избила је куга. Куга је однела у Илоку и седамдесетогодишњег Капистрана и Јанка Хуњадија.

Прва личност у краљевини Угарској постao је Урлих други Цељски. Када су краљ Ладислав пети и Урлих други дошли у Београд на челу хри-

шћанске војске у новембру 1456. године, Ладислав Хуњади и Михајло Силађи позвали су Урлиха да дође на разговор. Не сумњају ништа, Урлих је дошао и том приликом је нападнут. Он се грчвito бранio, али су га савладали и одсекли му главу. Његово тело је више дана лежало у београдској тврђави, а потом је однето у цеље Катарини и сахрањено у цељском самостану. Катарина и дванаест дворана у црно обућени стајали су поред гроба у који су спуштени његов окlop, копље, мач, кацига и штит. Пре тога је изашао један витез и његов штит и капиџу бацио на земљу, поломио његов грб и три пута узвикнуо: „Данас кнезови Цељски и никад више!“.

Потоњи легат пише о Урлиховом убиству на следећи начин:

„Нема сумње да је гроф Урлих убијен убијен, син Јанка Хуњадија, онога што је често побеђивао Турке. Мисли се да је син убијен грофом који није користио хришћанству него отац уништао његову мајку Мухамеда; јер и Мухамед и гроф били су непријатељи веље, ојац је спољни и овај до маћи.“

Гроб Јубљане са раскирљеним змајем

КАТАРИНА БРАНКОВИЋ ЦЕЉСКА

Месец и по дана после смрти супруга Урлих другог грофици Катарина је умро отац, деспот Ђурђе, у Купинику 24. децембра 1456. године, у деветој деценији живота, од последице рањавања у десну руку у борби са Михајлом Силађијем. Од кога су помрли многе српске војводе Вукосав „Говединић“, Дмитар Радојевић и Дмитар Крајковић. Попут године потом и мајка Ирина – Јелена. Два старија брата, Гргур и Стеван, била су већ давно ослепљена, а брат Лазар је умро 20. јануара 1458. године. Већ 1459. године под турску власт је пала њена домовина Србија. Једино се њен братанац Вук Гргуров (Змај огњени Вук) борио против Турака.

Катарина је живела од својих и мања у Загребу и Вараждину, а ускоро је имања морала да уступа цару Фридриху. Продала је цару градове Копривницу, Медведград, Велики и Мали Калник и Вараждин. Отишла

је у Венецију, а потом у Дубровник 1461. године, а већ следеће је про-
дала своја имања у Хрватској Јану
Витавцу, чешком плаћенику који је
био некада у служби њеног мужа.
Добијала је новчану помоћ од цара
који јој је поклонио град Кршко на
Сави. Едно време је живела у двор-
цу Београд, југозападно од Удине,
који је купила са братом Стефаном.
На позив своје сестре султанице
Маре отишла је у Лежево код Драме.
Тамо је добијала помоћ од султана
Мехмеда другог, али је доживела и
тешке дане. Њена братаница Јеле-
на, кћи деспота Лазара, удовица
босанског краља Стефана Томаше-
вића, оптужила ју је код султана
1476. године, тако да је стављена на
муке.

Када је 1481. године умро султан
Мехмед други и на власт дошао
Бајазит други настутили су за њу бо-
љи дани, тако да је могла да присту-
пи преговорима за продају дворца
Београд горичком грофу Леонарду.
Нацивела је сестру Мару. Умрла је
пре новембра 1492. године и сахра-
њена у манастиру Кончи код Шти-
па.

У старом Цељском граду и данас
постоји Фридрихова кула која доми-
нира. Грофови Цељски су подигли
капелу Жалосне Матере 1400. годи-
не, која је украшена фрескама. У

ШУМАДИЈСКЕ ПРИЧЕ

Коза

Пише Владимира Јагличић

Фронт је она затупаста јаруга, доле, испод ку-
ће, мало изнад друма. Тамо је Недељко и
погинуо. Брањи је дом од усташа.

Командир је у јаруги оставио десетину да
брани друм, али није било много наде да ће де-
сетина овог пута извршити задатак.

Десетар му је рекао:

- Разумем, Војине.

Али, нису се гледали у очи. Чим окрене леђа,
распришиће се.

Сви су већ спремили за бежанију.

- Шта ми још и ово треба - промрмља он.

Кад је брат, професионални капетан регулар-
не војске, бацио униформу, замало се нису поби-
ли. Брат, уосталом, ништа није ни говорио. Само
је окачио пиштош о клин, стрпао војну опрему у
стари породични сандук и показао железничку
карту за Загреб. Због тога је, дакле, изучио све те
силне војне школе на које га је дао покојни отац...
Али је знао да је брат од малих ногу незадовољан,
киван и завидљив.

- Шта ми ово треба - још једном рече, отвара-
јући полуразвралену капију.

Недељко му, ако ћемо право, није био друг. Шта
друг, он је Недељку био командир, познавали су
се површно, иако од рођења. Својеглав, љут - а ка-
кав може и бити човек коме жена остави једно-
годишњег сина и побегне у бели свет? Док је Недељко
мајка била жива, сналазили су се, она је
унука и одхранила. А после њене смрти, кад су о-
стале три мушке главе у дворишту - нико ни ру-
чак да пристави. Хранила их је та једна коза, у
штали. За славу су, биће, јели јаретину, јер се сваке
године коза близнила, а обичним данима - ча-
нак млека с мало удробљена хлеба, то је све.

Као војник - Недељко је био међу најгорима.
Силазио је у јаругу испод куће. А даље - ни за живу главу. Једном се само преварио и кренуо у ак-
цију, кад је чуо да ће пљачкати неко усташко село.
Он чувају је кућу, други нека чувају своје. Ми-
слио је да ће тако сачувати главу. Главу јесте сач-
увава, али је од осталих делова тела остао дроб:
све је разне усташки пројектил. Погинуо је
близу своје куће, али није се имало шта сахра-
нити.

У дворишту је пробушену лопту шутирао дечак
од једанаест, или дванаест година. Сироче. Дечак-
ова мајка је, одавно, са неким усташом, отишла
у Међимурје. Тамо је родила још троје. Ко зна где
су они сад.

У кући где не редује женска рука - карамбол.
Собу окупирале муве. Струје одавно нису имали.
Деда Милан је лежао у постељи. Он дуго већ ву-
че ноге, а изгледа да задњих дана на ноге и не може.

Војин укратко Милану изложи ситуацију: уста-
ше су такорећи пред прагом. Биће у дворишту за
два до три сата. Читаво село је већ спремно, спа-
ковано за сеобу. Мора се кренути истог часа. Он је био ратни друг и командир њиховог Недељка,
зна да немају ни трактор, ни кола, ни краву, ни ко-
ња, само ту једну козу. Али Војин, има трактор,
милиће полако, на целу колоне, а иза њега биће,
на коњској запрези, његова жена Јована и троје
деце, док ће иза ње ланцем бити привезана и спе-
цијалним челичним сајлом обезбеђена (да се не
могу залетети, на низбрдици, у коњску запрезу)
дрвена кола с кућним намештајем. Тамо могу да
седну њих двојица, издржаће до првог избеглич-
ког центра у Србији, а унук може да пази да се ла-
нац не упреде и да при застојима и на низбрди-
цима прикачи, позади, руцатом, иза срчанице,
са његове десне стране се налази грб. На штиту гр-
ба је змај без крила, а на цимери раскрије-
ни змај. Од по-
 себне вредности су вајарски укра-
си и тзв. „Цељ-
ски олтар“ у јужној апси-
ди и главном олтару „Бого-
родица са плаштом“ (1410-1420.).

ГРБ ЦЕЛОВЦА -
КЛАГЕНФУРА

Херман Цељски је основао карту-
зијански самостан са црквом Св.
Тројице у Плетерју 1407. године. Це-
љски су основали и доминикански
самостан Нови клоштер при Жалцу
и павлински самостан у Лепоглави,
а њихов грб се налази и на црквама
у Загорју (Шмарје), Светини Јаво-
ровици и долењском Шенштетру.

Градови Цељских имају у свом гр-
бу змаја као знак некадашње при-
падности витезовима реда змаја.
Грб града Целовца, средишта Каран-
таније, има на себи представу главе
не градске куле над којом је раскри-
љеног змаја. И грб Јубљане, престо-
нице Словеније, којом су некада
владали грофови Цеља, има кулу на
којој стоји раскријени змај. На ре-
ки Савињи је подигнут 1900-1901.
године, Змајски мост на коме се на-
лазе фигуре раскријених змајева о-
творених чељусти.

ске избеглице, а потом би се снашли. Па и сад, ево,
очи да му извади, због Милана и његовог унука.
Сметали су јој чак и тамо, у трећим колима, тра-
жећи се места међу намештајем и поку-
ћством.

Јовани и деци је било удобно, колико то може
у избегличкој колони, у коњској запрези је било
поњава, било је сена, имала су сиво-маслинасту
цераду. А деду и унуку су увукли између ормана,
клупа, шпорета, машине за прање веша, хладња-
ка, столица и столова и дрвене грађе коју је Војин
повезао, злу не требало. Деда се клацкао, ле-
жећи на табли славског Војиновог стола, прекри-
веној танком поњавом. Зајећа би на свакој цом-
би. После два километра пута изгубио је свет.
Привезана дугим конопом око врата, за колима
је каскала шарена рогата коза.

Kонвој се зауставио на ненаданом месту. Чи-
тав дан их је надлетала усташка авијација.
Помоћи наше авијације - није било. Чули
су да су усташе бомбардовале реп колоне који се
губио километром иза њих. Они који су утекли
међу првима успели су да избегну бомбе. Али,
многи су заостајали и усташе су их сада бомба-
ма охрабриvale да буду што бржи у себи - да се
више никада не врате. Они који су путовали пут-
ничким аутомобилима, сустукићи колону, доноси-
ли су ужасне вести, да су старци и старице ос-
тали по селима одмах стављани под нож и, нај-
чешће, бацани у бунаре. Куће су, углавном, по-
паљене.

Деда Милан се, каткад, будио:

- Во... во... во...

Унук је помислио да деда тражи воде. Имали
су млека од козе, али млеком нећеш угасити жећ.
Кваскао је деди усне и чело из чутурице. При по-
ласку скоро нико се није досетио да понесе воде,
мислили су брзо ће стићи, биће воде на путу, али
се већ после два-три сата пута осетило да воде не-
ма, а особито сад кад је застанак на путу оволови-
ки. Усташе су срушиле мост на пресахло речи-
ци струмичких обала - али не усташка авијација, не-
го сигурно сељани из оближњег усташког села; са-
да су војни инжињери, послати из Србије, под о-
безбеђењем, постављали понтонски. Колона је за-
стала на друму, километар изван усташког села.
Нису се усушивали да уђу у село. Плашили су се
снајера.

- То је оно село где су ваљевски резервиsti у-
сташе пре пар година терали да шетају кроз мин-
ско поље - рече Никола Војину. Никола је био Шу-
мадинац. Долуто је из Шумадије десет година пре
рата, призетио се у Крајину. Сад је испало да је-
дини он не иде у избеглиштво, већ се враћа у за-
вичај. Војин се пристио и шта је једанпут Нико-
ла рекао пред сеоском прадавницом. Босанци су
се тада хвалили својим ратним духом, па и на
рачуни Шумадије, а онда је Никола одговорио:
„Причајте шта хоћете. Али, Турци код нас већ два
века не праве проблеме, него бурек“. И сви су у-
ћутали. Од тада је Војин послушавао шта ће Нико-
ла рећи.

- Те мине су усташе и поставиле, погинула су
два наша - рече Војин. - Поштено је да их сами
разминирају.

- Требало је, уместо у минско поље, да их од-
веду у посластичарницу, на колаче - рече Нико-
ла и искази зубе. - Сад бисмо, можда, смели да за-
хватимо воде.

- Требало је - сложи се Војин. - И то преко Ја-
сеновца. Али, ето, пропустиши.

Прије им дечак и рече:

- Деда Милан је жедан.

Војин се намршти:

- Обрати се мојој жени, тамо, у оним коли-
ма.

Дечак приђе колима и провири испод цераде.
Јована га је непријатељски гледала.

Yуспутним закључаним двориштима чепкра-
ле су кокоши. За једну ограду био је приве-
зан магарац. Он је, мора бити, осетиши ми-
рис кобила и магарица који је ветрић доносио с
друма, кезио зубе, копкао предњом ногом и
гледао према друму. На сред села које се чини-
ло безљудним, одиста је била чесма. Дечак је за-
хватио воде у чутурицу, напио се из шаке, и кре-
нуо натраг.

Последње сеоске куће од друма делио је кило-
метар равне стрижене детелине. На пола пута деч-
ак осети да га је нешто доцнуло: с леђа, изме-
ђу лопатица. Као да је бол прошао кроз њега и из-
губио се пред њим. Под ногама нестаде тла. Не-
ма колена, нема табана,ничега испод њега не-
ма - па ни земље.

- И куд ћу сад са два леша - вајкао се Војин. -
Поведеш тако, некога...

Деда и унук су лежали један поред другог на
табли славског стола. Дечака су Војин и Никола
једва пренели преко ливаде, тек кад је пала ноћ,
плашили су се снајпера. Требало их је сада сахра-
нити, где и како?

- За дан ћемо бити у Србији - рече Никола. -
Нека их, засад, у колима. Није много топло, из-
држаће.

Инжињерци су били делатни. Зајазише обале
пре поноћи. Испред иде трактор, мили. На пр-
вим, коњским колима, иза трактора, у ћебадима
и душечима - Војиново троје деце и жена Јована.
Кајасе држи старија ћерка.

На другим колима на запрези с намештајем -
деда и унук, мртви. За колима - гегуџка коза. Ње-
ноје виме набрекло, она га једва носи, чини се
као да ће се сваког часа једна набрекла сиса от-
кинути с ње. На следећем застанку, надомак гра-
ница, Војин сије с трактора да провери да ли је
ланца затегнут како треба. Док је дечак био жив,
пазио је да се ланац не упреде, прикочивао је ко-
ла, а сад нема ко.

Коза је преживала сено. Ко год би видео козу,
сажалио би се на њу и тутну би јој нарамчиј се-
на. Да је којим случајем остала у штали, ни уста-
ше је, сигурно, не би заклала. А како да јој нашко-
диш кад те гледа оним паметним, крупним очи-
ма, испод великих трепавица. Одмах се сетиш ма-
јке. Није њу ни тешко хранити - траве је свуд по-
ред пута. Мора да су је и појили, јер не мекеће.
Из уста кози цурка бела pena: прежива поједено
сено. Капа и са њених сиса, на земљу. Војин сх-
вати да је већ други дан немужена.

Он на колима пронађе крији лавор из бивше
кујне. Постави га под животињу и поче пунити
верлим мазовима. Напунивши судове окре-

САТИРА**ТАМО ДАЛЕКО**

Већ седамнаест година живим у Луцерну, у Швајцарској. Ожењен сам Швајцаркињом Сабине, са којом имам две девојчице - Лауру и Габриелу. Радим као стоматолог у приватној ординацији. Добро зарађујем, што ми је омогућило да купимо кућу на обали Луцернског језера. Имамо два аутомобила и јахту. Сваке зиме и лета одмарамо се у различитим деловима света.

Не знамо где терамо. За сада нам иде одлично!

Милан Р. СИМИЋ

Били смо на карневалу у Рију, неколико пута на Доминикани, а боравили смо по две седмице и на Тајланду, Аруби, Санта Луцији, Куби, Флориди...

Имамо складан брак, само ми жена повремено замера што пре-више времена проводим за рачунаром и што на интернету тражим информације о Србији.

Заиста, морам да признаам, да ми је то постала опсесија, али од те зависности, за сада, не успевам да се ослободим. Престао сам да пушим, не пијем више алкохол, из јеловни-ка сам избацио тешку и масну

Власт је заразна. Зато је изолована од народа!

Милан Р. СИМИЋ

храну, али никако ми не полази за руком да боравак пред компјутером смањим на разумно време. Дешава се неких дана, када не радим у ординацији, да проведем и по пет-шест сата у читању сајтова српских новинских агенција, ТВ станица, дневних и недељних новина.

- Мирко, опет си у својој соби и гледаш у екран - често ме прекорева Сабине. - Зар није боље да изађемо и да се на свежем ваздуху прошетамо поред језера?

- У праву си, драга - дајем јој за право - сачекај ме само десет минута да нешто погледам.

- Знам и друге Србе, али никога толико не мучи носталгија, као тебе. Много си везан за своју бившу земљу - с љутином у гласу говори ми Сабине кроз затворена врата. И онда, уместо десет, останем

**- Каква нам је монета?
- За свако поткусуривање!**

Ивко МИХАЛОВИЋ

још два сата у читању вести о жестоким сукобима међу странкама и унутар странака, о државној бла-гајни која је пред банкротом, о несташцима основних лекова, о старцима који су умрли од глади, о људима који продају органе да би добили новаца за преживљавање, о отварању нових народних кухиња, о саобраћајним несрећама због лоших путева, о милионским пљачкама државног новца, о бруталним убиствима међу члановима породице...

- Мирко, хоћемо ли да излази-мо? - опет се оглашава моја жена, пошто је издало стрпљење. - Зар то-

Нашу славну прошлост прегазило је време!

Милан Р. СИМИЋ

лико волиш Србију, да мораши сваког тренутка да знаш шта се тамо догађа?

Не одговарам јој ништа. Не желим да јој објашњавам. Боље је да мисли како сам толико везан за отаџбину, да не могу без старог краја.

А ја, заправо, свакога дана уверавам себе колико сам срећан што сам напустио Србију и што живим у држави у којој нема свега тога грозног о чему читам да се догађа „тамо далеко“.

Александар ЧОТРИЋ

Карикатура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

Лидери странака су превазишли идеолошке разлике. Сада се mrзе из личних разлога!

Александар ЧОТРИЋ

Горан Миленковић

Књига

Да је жена попут књиге предочио нам је још Казанова, у својим мемоарима. Спрега између жене и књиге је нераскидива. Као и књига, и жена воли да буде примећена и прочитана. Да је читалац никада не испушта из руке. Да јој се наново враћа и да јој се диви.

Најжалост, неке књиге нико не узме са полице, иако оне стрпљivo чекају годинама да их неко примети. Страственом читаоцу се, пак, деси да узме неке књиге, прочита их, али се испостави да су оне ужасно досадне и незанимљиве. Онда их врате тамо где су их нашли и више их нико не такне.

Има и књиге које су добро написане, али их никада нико не прочита. Понеке страдају и зато што су похабане. Опет, неке од тих изарчених се и даље редовно узимају, мамећи читаоца да сазна зашто су небројано пута узимане у руке. Ако су биле добре другима значи да су вределе. Многи их узму тек онако, да их прелистају. Чисто да буду информисани и виде о чему се у њима ради.

Сви, ипак, воле ново, неотворено. Зато половне књиге ретко ко задржи. Има и књига од посебног значаја. Њима се баве само изузетни знаљци и они који непогрешиво знају шта траже. Али, такве књиге ретко се налазе у приватним библиотекама. Углавном чаме саме, у засебним витринама. Закључане.

Најгоре је оним недодирнутим књигама, које никада нико, из неког чудног разлога, нити узме са полице, нити их отвори. Деси се да су толико непримећене да никада и не буду додирнуте. Мени је највише жао управо тих. Њихово чекање постаје височност и тако се забораве, као да никада нису ни постојале.

Мада, страшно је и оним књигама које узме погрешни читаоци па их никада не разуме, колико год да их је читao. Несхваћене и компликоване, углавном се саме врате на полицу. Проблем књиге је што их увек туђа рука узима и враћа, како му се прохте. Па је, можда, поново узме и врати, опет како му падне на памет.

Има и оних који уживају у мирису неотворених књига, тек изложених, оних о којима се мало зна. Деси се да читалац дуго облеће око такве књиге, пилка је, преврће, дајући јој лажну наду да ће је узети, а онда оде, заборавивши на њу.

Ретки су читаоци који узму само једну књигу, па им целог живота стоји крај узглавља. Или је свуда носе са собом. Ретке су такве књиге. И такви читаоци.

И читаоци су се избезобразили. Све мање их занимају књиге, а све се више окрећу овом ћавољем интернету. Не уживају држећи их у рукама и поред јастука, само им се виртуелно посвете. Зато књиге данас све више чаме чезнући да ће постати нечија прочитана тајна.

Неке књиге су лаке, па им се људи посмевају. Неке су сувише тешке, па остају остављене. Неке су посебне, па одмах скрену пажњу на себе. Неке су исте као и друге: преписане и пресликане. Меког или тврдог повеза. Мале или велике. Неке су само сликовнице. Увек сам се плашила да не постанем књига - бајка. Да ме, најпре, сви хоће а онда да причају као сам наивна и превазиђена. Ни енциклопедије нису захвалне. Свако узме само оно што му треба. Делић. Никада не посегне за целином. Неке делове никада и не прочита.

Људи воле ведре књиге. Оне које уливају оптимизам. Истина, има и оних који воле мрачне, неразумљиве. Мада, више се праве да их читају и стварају илузију да им је лепо. Ретки воле и дебеле књиге. Искрено им се диве. Само, данас сви радије посежу за оним танкима. За читање се има све мање времена.

Данас има свакојаких књига. Не можемо ни да замислимо шта се све нуди. Али, једно је сигурно: читалац бира књигу, а не књига читаоца. Она само чека да се неко смиљује не би ли је узео. Или да је неко препоручи. И то је неправда.

Најгоре по књигу је да је се домогне неко ко уопште не воли да чита. Набећени колекционар који је купује због боје и шарених корица.

Зато је за добру књигу неопходан занимљив садржај. Без много паметовања и без вишке глупости. И врхунски дизајнер, који ће умети да је направи додатно привлачном. У противном, помоћи јој нема. Гриње су неумољиве. Вребају на свакој страници.

ЛЕПА ЈЕЛА

Разонода

ОДВАЛЕ

МИЛУТИН, владика ваљевски:
- Важно је да се сви верници покају за своја лоша дела, како би нам Бог послao кишу.

ОЛИВЕРА КОВАЧЕВИЋ, ТВ водитељка:
- Парнера можете тражити, али не и љубав, као што и Бог све може да уради човеку, осим да га натера да га воли.

ДАНИЈЕЛА АМИЦИЋ, манекенка, однедавно супруга водитеља Огњена Амицића:
- На бурму сам се некако навикла, али не и на помисао да сам у браку.

ЖАРКО ОБРАДОВИЋ, министар просвете, о „кондиционим“ припремама пред отварање роштињаде у Лесковцу:

- Морам да припремим организам за гастрономску бомбу. Треба се изборити са толиким разњићима, пљескавицама, мућкалицама.

АНА БЕКУТА, певачица:
- Ја стварно волим луксуз. Дивно је када себи можете да приуштите скупу и добру торбу, па још и ципеле уз њу. Прелепо је када можете да купите италијански намештај, да платите врхунске масаже и најбољи козметички третман.

АЛЕКСАНДАР ВУЛИН, бивши „јуловац“, сада шеф Владине канцеларије за Косово:
- Цео живот носим бројаницу. То је начин да будем фокусиранији и мирији. Носио сам је и кад сам био у ЈУЛ-у, она нема везе са религиозним осећањима.

СУЗАНА МАНЧИЋ, водитељка, после раскида вишегодишње везе са грчким бизнисменом:

- Не знам да ли сам спремна за нову љубав, али као дупла шкорпија знам да сам увек отворена за лепа осећања. Једноставно, не умем да функциониши без љубави.

ЈОВАН КРКОБАБИЋ, министар рада и социјалне политике и шеф пензионерске странке:

- Не очекујем штрајкове и веће изливе социјалног бунта. Јесен мора да буде врућа од рада, а не од штрајкова.

Милош Иљатовић ЗУМ

Изгледа да је порука била - хладна

За пензије пре него што „упече звезда“

Чика поштар се расхлади над „нагази“ мопед

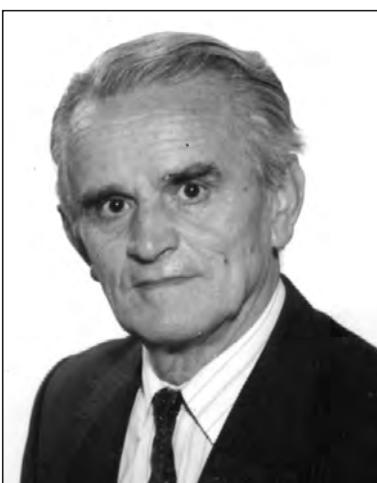
Град на 40 степени

И треба да буде вруће

Нема везе, после ћу се окупати

ТУЖНО СЕЋАЊЕ

**Новаковић
Војислав Лола**

31.8.2010 – 31.8.2012.

Живот смо делиле са Тобом. Сваки осмех, сваку сузу. Дан по дан.

Сада су нам дани испуњени тужним сећањем на велику радост и љубав која нам толико недостаје.

Твоје заувек: Драгана, Каћа и Мaja

СЕЋАЊЕ

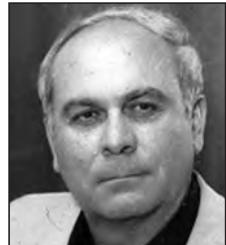
Јанковић Александар

2009 – 2012.

Деко, недостајеш нам.

Унуке Ђуки и Селка

СЕЋАЊЕ

Јанковић Александар

2009 – 2012.

Оставио си трагове који се не бришу, сећање које не бледи, доброту која се не заборавља.

Твоја породица

СЕЋАЊЕ

Перовић Љубица

2003 – 2012.

Заувек ћемо чувати успомену на твоју љубав, доброту и племенитост.

Твоји: Прле, Мица, Весна и Верица

СЕЋАЊЕ

Цура
1924 – 2008.

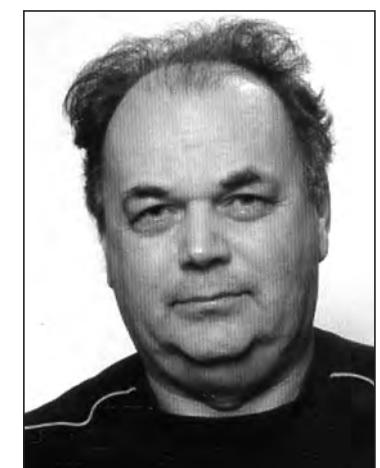
Драголјуб
1922 – 1983.

Увек их се радо сећа породица

Прошло је четрдесет дана од смрти мого најбољег пријатеља и једине љубави

**Рајка
Новаковића**

1956 – 2012.

У суботу, 1.септембра 2012. године, одржаћемо помен на Бозману у 11 сати.

Његова супруга Снежана

СЕЋАЊЕ
3.9.2007 – 3.9.2012.

Милена Челиковић

Недостаје нам твоја нежност и племенитост.
Син Зоран, снаја Јасмина и унука Ивана

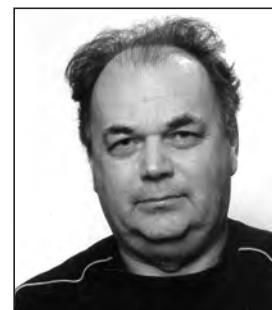
Време пролази али не и љубав и успомене на тебе.
Заувек ћеш биту и мом срцу.

Рајко Новаковић

1956 – 2012.

Драгом и једином брату последњи поздрав од сестре Раде са породицом

Хвала ти за све, за љубав, подршку и разумевање

Рајко Новаковић

1956 – 2012.

Заувек ћеш бити у нашим мислима.

Сестричина Јасмина
са породицом

СЕЋАЊЕ
29. августа 2012. године навршило се две године од смрти наше драге

**Слободанке
Šаковић**

1946 – 2010.

Слобо, заборав не постоји. Сећање не бледи. Тугу и бол не брише време. Неизмерна љубав за тобом трајаће вечно.

СКАНДИНАВКА

144	ЕНГЛЕСКА ПЕВАЧИЦА ЕНИ	ОБЛАСТ У ГРЦКОЈ И АЛБАНИЈИ	НАШ БАДАЧ КУПЉЕ СА СЛИКЕ					
ИМЕ ВОДИТЕЉКЕ КИШ ЈОКИЋ								
ЕЛЕКТРО-ПРИВРЕДА СРБИЈЕ (СКР.)								
ГРАД У ФРАНЦУСКОЈ								
ИМЕ ЦЕЗ МУЗИЧАРА КИДА								
КЕЛВИН		РИЗМА ОДРЖАЊЕ, ОПСТАЈАЊЕ						
ВОЂНИ НАПИТАК								
	ПОЖАРЕВАЦ ДОБИТНИК ОСКАРА		ВРСТА СИНТЕТИЧКОГ ВЛАКНА	МАЛИ БОКАЛИ	ОБАВИТИ ИСЕЉЕЊЕ	ТОНА ТЕРЕТА	САСТАВНИ ВЕЗНИК	
ИЗГУБИТИ НА СНАЗИ								
МАТОРОСТ								УЛТРА-КРАТКИ ТАЛАСИ (СКР.)
ДЕО ПРИБОРА ЗА ЕЛО (М.Н.)						УРУГВАЈ		
ЖИВОТИЊА (СТР.)					КРУНА СИСАВЦИ			
БИЉКА ИЗ ПОРОДИЦЕ УСНАТИЦА								
НАКАДИТИ МИРИСОМ ТАМЈАНА								НЕЗНАЛНICA (ЛАТ.)
ВАНАДИЈУМ	ЦЕЛЗИЈУС НАРОДНО МУШКО ИМЕ	ГРАД НА СЕВ. КИНЕ ПРЕМДА, МАДА						
АВЕНИЈА		ИСТИ ВОКАЛИ див, ТИТАН		СРЕБРО ВАЉУШЦИ У СУПИ				
НАДИМАК ГЛУМИЦА БРАНИСЛАВА ЈЕРИНИЋА			МЕСТО КОД ТОЛМИНА ВРСТА ПАЛЬМЕ					
	ФУДБ.ТРЕН. ПАОЛО РАНИЈИ ПЛИВАЧ ИЈАН				РЕНДГЕН ОРГАН ЧУЛА МИРИСА			
ПЕСНИК РАБИН-ДРАНАТ								
ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА			СТРАНО ЖЕНСКО ИМЕ АКАДЕМИЈА НАУКА					
РАДИЈУС	ПОЗДРАВ ГЛАВОМ НА ДОЛЕ ЕНЕРГИЈА							
ДВОЦИФРЕН БРОЈ								

ПОЉОПРИВРЕДНИ АНАГРАМ

А СЕЈАЊЕ ВЕСТ

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: напућити, алемани, матирати, атавин, ћ, скратити, таблица, и, оо, ико, стаж, ајос, итонка, а, авар, пм, тбилиси, рађа, але, ис, зазор, оквасити, дапчевић.

АНАГРАМ: духовна музика. **ОСМОСМЕРКА:** поштар.

СУДОКУ: а) 172-346-895, 358-179-462, 469-528-173, 746-283-951, 231-795-648, 985-614-327, 827-961-534, 594-837-216, 613-452-789.
б) 391-684-257, 458-127-936, 762-593-841, 813-475-629, 275-916-384, 946-832-175, 534-261-798, 687-359-412, 129-748-563.

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7	8
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								
20								
21								

УСПРАВНО: 1. Обесити о раме (0), 2. Хемијски симбол сумпора - Калуђерски напрсник (1), 3. Дворска пратња (0), 4. Ампер (озн.) - Град у Француској (1), 5. Поткорена величина (0), 6. На празан желудац (1), 7. Област на Пелопонезу - Злато (фран.) (2), 8. Овамо (песн.) - Целокупан, потпун (2), 9. Време забране лова (0), 10. Калифорнијски рок бенд (0), 11. Име креаторке Шанел - Ранији фудбалер, Давор (1), 12. Рентген (скр.) - Северни јелен (2), 13. Војна пошта (скр.) - Мастило (1), 14. Нејасно чути - Динар (озн.), 15. Поборници супротног мишљења (0), 16. Име грчког певача Руваса - Грчко слово (1), 17. Француски фудбалер, Давид (1), 18. Река у Русији - И један и други (2), 19. Онај који нешто узима, корисник (0), 20. Летњи месец - Снежни "човек" са Хималаја (1), 21. Најчешће слово - Кикирики (0).

ВОДОРАВНО: 1. Престижна холивудска филмска награда - Анемија - Јуак одмила, ујо (2), 2. Билтен (скр.) - Ауто-ознака за Аустрију - Француска оперска дива старије генерације - Грчка певачица, Хелена (4), 3. Певач, Цеј - Место код Лознице (1), 4. Становници Анама - Непринци-пијелно коришћење лоших прилика за личну корист - Реомир (озн.) (2), 5. Страно женско име - Савез совјетских република (скр.) - Холандски ФК - Име балерине Павић-Јунг (3), 6. Место код Сарајева - Становник Атике - Планина код Приштине (2), 7. Надареност, таленат - Имати потребу (1), 8. Име боксера Холифилда - Јавни градски превоз (скр.) - Италијански поздрав - Киселина (лат.) (3).

МАГИЧНИ ЛИК

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО:

1. Застор, простира, 2. Институт, завод,
3. Сликарски сталак,
4. Врста тродинезионалне филмске технике,
5. Пролаз, пролажење,
6. Старо насеље у Београду.

СЛОГОВИ:

ВА, ВА, ЗА, ЗАК, ЛА, ЛА, ЛАЈ, МА, МА, НЕ, НО, ПРО, РА, РАЧ, СА, СИ, СТА, СТИ, У, ФЕ, ШТА.

1	2	3	4	5	6
2					
3					
4					
5					
6					

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: средњи

			5	7		
4						
	5	1		3		
3						
	1		8	6	5	
			2	3	9	
6	4	9	3		5	8
	9	2	6	1	4	3
1		4	5		6	

НИВО ТЕЖИНЕ: средњи

9	8				5
1	6				4
	3	8	2	6	
	4	9	3	7	1
2	3	1	8	6	
	5	1			8
4	9		5		
	5		1		4
					6

ФУТСАЛ

Реми, победа и пораз

ТО би укратко био рапорт са досадњих контролних утакмица српског првака у фудбалу, Економца, са мини турнеје по Словенији и Италији.

„Студенти“ су прошле среде играли нерешено са прваком Словеније - Литијом 2:2, а стрелци су били Јањић и Рајчевић. Затим је чета Ивана Божовића одлично одиграла са италијанским Лупарен-

ЖРЕБ ЗА СП

Срећа на страни орлова

Прошлог петка у Бангкоку је обављен жреб за седмо Светско првенство које ће се од 1. до 18. новембра одржати на Тајланду. По оцени наших представника, „орлови“ су имали среће јер су добили једну од лакших група, тако да ће играти са селекцијама Египта, Чешке и Кувајта.

сеом, редовним учесником Лиге шампиона. Иако су губили резултатом 2:0, крагујевачки шампион је успео да преокрене резултат и за бележи заиста сјајну победу, головима Бразилца Да Косте, новајлије Грцића и Рајчевића.

Економац је у недељу одиграо и утакмице са италијанском Марком од које је поражен са 2:1, иако су „студенти“ повели голом Коцића. Интересантно је да су Крагујевчани и у овом сусрету могли до преокрета или је бројне прилике зауставио, невероватни, трећи голман Италијана.

ПЛИВАЊЕ

Пирати најбољи

ЦИЦИБАНИ Пливачког клуба Пират били су убедљиво најуспешнија екипа на Првенству централне Србије одржаном у недељу у Крушевцу.

Млади Крагујевчани освојили су 22 медаље, девет златних, седам сребрних и шест бронзаних.

М. М.

ШАХ

Двојица у олимпијском тиму

ШАХОВСКИ клуб Водовод дао је селектору српске репрезентације Милошу Абрамовићу двојицу чланова за предстојећу шаховску Олимпијаду која се од 28. августа до 10. септембра одржава у Истанбулу. Нашу земљу ће представљати шампион Србије Иван Иванишевић и Миодраг Перуновић.

У конкуренцији 159 земаља учесница Србија је рангирана између 20. и 25. места, али наш тим очекује бољи пласман. Игра се 11 кола уз два слободна дана.

За титулу најбољег Шумадинца

РЕСТОРАН „Мир“ у насељу Аеродром биће место одржавања другог по реду појединачног Првенства Шумадије у шаху. Термин је 9. септембар, а право учешћа имају сви заинтересовани регистровани и нерегистровани играчи са територије Шумадије.

Играће се девет кола по швајцарском систему, обезбеђене су награде, а пријављивање се врши код секретара савеза.

М. М.

ИНТЕРВЈУ: ПЕТАР МИЛИКИЋ

Не играмо само једно лето

Направили смо велики успех када смо само после пет месеци од оснивања били први у Другој лиги и у плеј офу изборили пласман у виши ранг. Крагујевац је спортски град, овде сви спортиви успевају, па не видим зашто не би и наше ново спортско мезимче - каже председник Ватерполо клуба Раднички

Пише Милутин Марковић

Mало по мало лепеза спортива у нашем граду све је шира. Некада не-приклонио смо фудбал и бокс до-бијали су стидљиво, али сигурно конкуренцију, најпре у кошарци, рукомету одбојци, атлетици, а у новије време у спортивима који нису баш „примерени“ овим просторима - америчком фудбалу и бадминтону.

Ове године „запатио“ се још један, веома атрактиван и успешан у Београду, ретко ван њега. Затворени базен покренује је питање ватерпола у Крагујевцу, а прилика је одмах искоришћена и то, макар такмичарски, веома успешно. Без икакве традиције Раднички се већ после првог „скока у базен“ попео степеницу више у лигашкој хијерархији.

- Оснивањем Ватерполо клуба Раднички хтели смо да дамо подршку веома трофејном српском спорту, да рашири крила и да се деци која су, вероватно јако талентована, омогући приступ некој другој игри до које до сада нису могли да дођу. Мислим да је подржавање овакве приче пун погодак градских власти.

Велики број младих интересује се за овај спорт, па ће, надам се, у скоријој будућности из квантитета произаћи квалитет.

У Крагујевцу се до сада ватерполо ревијално играла једна група људи. Јесте ли ви њихови наследници?

- Ово је сасвим нова прича, нови играчи и нови људи који су доведени у Крагујевац да пропагирају овај спорт како би деца која су зинтресована видела о чему се ради. Будућим настављачима започете традиције потребно је да имају узоре, а заинтересованима да уживо виде нешто што су гледали само на телевизiji. Наравно, публике неће бити ако игра није квалификација, овај град заслужује Прву лигу, а пласман ћемо, надам се, остварити за коју годину.

У првој сезони остварен је пласман у Прву Б лигу. Јесте ли очекивали успех пре почетка такмичења?

- Нисмо очекивали, али смо прижељкали. Склоп срећних околности, уз благо аминовање градских власти и директора базена без којих ово не би било могуће, дало је резултат. Кроз такмичење амбиције су нам расле, „загризли“ смо

мало јаче и прича је доведена до краја.

Ми смо „бум“ у српском ватерполо свету ове године, цео клуб и његова организациона структура. Добили смо честитке са свих страна, од конкуренције, људи из других клубова, када су сазнали како се опходимо према играчима и ривалима. Ушли смо са најпопуларнијим намерама, а оне су да на здравим основама направимо темељ за децу која ће сутра да се баве спортом. Људи окупљени око ватерпола су поштени, са добрым намерама, здравим идејама и не видим разлог да се тако не настави.

Ко су играчи који су започели крагујевачку ватерполо причу?

- Имали смо среће да у Крагујевцу из Суботице дође Немања Андрић, човек који ће у клубу остати као играч и тренер. Неколицина ће остати овде, а неколицина се вратити у своје матичне клубове, Кикиндју, Београд, Нови Сад. Имамо играче из Краљева, дакле са целе територије Србије. Нисмо хтели да се вежбамо за један клуб и будемо њихова испостава, већ смо се везали за играче који су били ванстроја и немају ангажмане у другим клубовима, а квалитетни су.

Пошто улазимо у виши ранг обратићемо се клубовима за „позајмицу“ како бисмо „изгурвали“ лигу. Разговарали смо са људима из Звезде, Партизана, ЖАК-а, прелазни рокови нису још увек завршени, па се надам да ћемо у октобру, када стартује, имати изузетно јаку екипу за Прву Б лигу.

Шта је приоритет у такмичењу?

- Превасходни циљ је да се статус Б лигаша задржи, док се јуриш на Прву лигу оставља за неку будућа времена.

Зависи дosta и од старта. Уколико се ту показамо добрим, кориговаћемо се у ходу и направити стратегију.

Шта са наследницима?

- Већ у септембру Ватерполо клуб Раднички ће кренути у акцију оснивања школе овог спорта. Најпре ћемо урадити маркетинг, затим кренути по школама да анимирамо полазнике. На-

дамо се великом одазиву, али га се и плашимо. Не желимо никога да одбијемо, али могућности су ограничene. У сваком случају од квантитета нема ништа лошег.

Без паре нема музике. Како стојите у том сегменту?

- Тачно. За постојање овог клуба најзаслужнији су градске власти без којих би досадашња егзистенција била незамислiva. Спонзоре који би могли да изнесу потребан трошак немамо, тако да су добра воља градске управе и директора базена пресудне.

Наравно, после оваквог успеха разговарамо са неким људима, па ако се у томе буде успело, обезбедићемо солидну потпору за непосредну будућност и такмичење.

очекујете ли да се у будућности ватерполо у Крагујевцу „прими“?

- Наш град је у старој Југославији имао највећи број пеџароша „по глави становника“, а није имао реку, већ поток. То је оно проклето - када нешто немаш, много га пријељујеш.

Надам се да ће ватерполо да се одржи. Пливачки клуб се одржао, увек је био на отвореним базенима, зими се ишло по окolini, па се котирао веома добро у својим оквирима. Не видим разлога за неуспех. Крагујевац је спортски град, сви спортиви успевају, зашто не би и овај нови.

АУТОМОБИЛИЗАМ

Награда Града Крагујевца

ОВОГ викенда све љубитеље ауто трка у Крагујевцу, на популарном и атрактивном месту код Градског сајмишта, очекује наступ најбољих возача на кружним стазама у Србији. По речима организатора трке, АСК Крагујевац, очекује се учешће око 70

аутомобилиста, који ће се такмичити у осам класа. Организатор такмичења имаће чак 12 возача а наступиће и још тројица Крагујевчанима из АМК Застава рејсинг тим.

Због свега што се дешавало на последњој брдској трци на Тари, по-већане су и мере безбедности.

- Обезбедили смо далеко већи број редара, биће знатно више постављено гумених препратали али гледаоци неће моћи никаде да се налазе осим у унутрашњем делу стазе, на простору који је за то пред-

виђен. Имамо и одличну сарадњу са полицијом па се надамо да ће све протећи у најбољем реду, рекао нам је секретар АСК Крагујеваца Предраг Гавриловић.

Трке су на програму у суботу од 14 сати и недељу од 13, а деоница око Сајмишта биће затворена за саобраћај оба дана у времену од пет до 18 сати. Цена карте за овај спорчки догађај је 300 динара.

Генерални покровитељ трке, као и претходних година, је Град Крагујевац.

БИЦИКЛИЗАМ

Бурђић први у Сарајеву

КРАГУЈЕВАЧКИ бициклисти Бојан Бурђић, освојио је прво место на Међународном „Салкано купу“, који је прошле недеље одржан у Сарајеву, за чију, турску екипу, по којој такмичење и носи назив, иначе, вози наш репрезентативац у планинском бициклизаму.

Већ у недељу, крагујевачки шампион учествоваће у Шиду на новој трци за Лигу Србије.

Хасановић и Марић шампиони

РЕПРЕЗЕНТАТИВАЦ Радничког Есад Хасановић, освојио је прошле недеље у Ваљеву, прво место у критеријумској вожњи, и на тај начин одбранио титулу шампиона од прошле сезоне. Треће место на овом такмичењу освојио је још један крагујевачки такмичар Јолт Дер.

„Црвени“ су у Ваљеву добили и шампиона у категорији до 23 године, а то је талентовани Дејан Марић, који је на овом такмичењу, прошле године, освојио треће место.

И Јовановић најбољи

СЈАЈНОМ викенду крагујевачких бициклиста доприноје још један крагујевачки репрезентативац Небојша Јовановић, који се на брдској трци, одржаној прошле недеље на Дивчибарама, окитио титулом шампиона. Јовановић је, такође, одбранио прво место које је освојио и прошле године на истом такмичењу.

На Дивчибарама је возио Есад Хасановић, који је са минутом за-кашњења стигао трећи на циљ.

На пласману клубова, АСК Крагујевац је на крају такмичења био трећи са освојених 34 бода.

КАРТИНГ

Добри резултати

ПРОШЛЕ недеље, у Кули је одржана четврта трка за шампионат Србије, у организацији картинг клуба из Суботице.

Првог дана такмичења од возача АСК Крагујевац, најбоље резултате остварили су Александар Ристић и Милош Мидраговић, који су били најбољи у класама 4 односно 6, у

RАДНИЧКИ је могао и морао до прва три првенствена бода ове сезоне у дуелу са имењаком из Ниша. Ипак, осим не-броењу шанси, већег поседа лопте у ногама, боље игре али и лоше реализације, после три кола Јелен супер лиге "црвени" имају скор од свега два првенствена бода.

Тренер Кузјевећ изјавио је после утакмице да жали што његов тим није остварио победу, или да га, истовремено, радује, како је истакао, што екипа има узлазну путању и све боље игра. Нишлије, свакако, поред тога што су морале да играју у Јагодини, јер се њихов терен на Чарлу реновира, а упркос врућини и спарном времену, те да су се тек после читаве децензије поново обрели у друштву најбољих – презадовољни су оним што су, бранећи се, направили.

Крагујевчани су заиста одиграли на добром нивоу. Посебно у другом полувремену. Ипак, баш у том периоду игре, као и прошле недеље против Новог Пазара, примили су гол. Играч Нишлија, чувеног фудбалског презимена, Бинић, после грешке Косорића повукао је лопту напред, и када му је голман "црвених" Чанчаревић пошао у сусрет, пласирао је у небрањени део мреже. Само три минута касније, Крагујевчани су изједначили. Поново у главној улови, као и прошлог викенда, био је Тинтор, који је поравнао резултат, после центаршути Пејчића искоса са десне стране из слободног удараца. Други гол у првенству штопера Радничког, што је и укупни учинак овог тима у досадашња три кола, и, што је можда још интересантније, други гол главом.

ОДБОЈКА И даље банкари

КРАЈЕМ прошле седмице настала се, за сада показало се, успешна сарадња Одбојкашког клуба Раднички и Креди банке. У свечаном салону Скупштине града представници ова два успешна овдашња бренда, потписала су споразум о сарадњи и за наредну сезону. Тако ће клуб у „презимену“ и даље носити назив ове банке.

Уговор су потписала председник Радничког Обрен Ђетковић, др Предраг Михајловић председник и мр Алојз Ковше заменик председника Извршног одбора Креди банке, а том приликом је речено да је такмичарски циљ пласман у прве четири екипе у Србији, што једно доноси плеј оф за титулу, али и међународно такмичење. М. М.

РАДНИЧКИ НИШ – РАДНИЧКИ 1923 1:1 (0:0)

Неће, па неће!

Јагодина - Градски стадион. Гледалаца: 1.000. Судија: Драјан Крстић (Београд). Стрепци: Бинић у 58. минути за Раднички Ниш, а Тинтор у 61. за Раднички 1923. Жути картони: Пејчић (Раднички Ниш), Тинтор, Мутавчић (Раднички 1923).

Раднички Ниш: Перећић, Ђорђевић, Пешић, М. Петровић, Ранђеловић, Коларевић, С. Петровић, Пејчић, Бинић (ог 87. минута Ј. Јовановић), А. Јовановић (ог 93. минута Вукомановић), Стефановић (ог 78. минута Миланковић).

Раднички 1923: Чанчаревић, Павловић, Радосављевић, Тинтор, Косорић, Мутавчић, Петровић (ог 90. минута Обровац), Својић (ог 60. минута Сикимић), Пејчић (ог 87. минута Недовић), Симовић, Сталајевић.

Е, тада је уследила, буквально, игра само једног тима на терену у Јагодини. Радничког 1923. Само три минута касније, бележимо одличан продор и још боли центаршут Симо-

вића, на који је реаговао Сикимић – главом преко пречке. Већ у следећој акцији Пејчић је одлично упослио Симовића, који, из можда најатрактивнијег потеза на утакмици, када је

Стигао и Оташевић

Фудбалски клуб Раднички 1923, довео је још једно појачање на позицији штопера. Ради се о двадесетшестогодишњем Владимиру Оташевићу, доскорашњем члану суботичког Спартака. Оташевић је пре Спартака, иначе, седам сезона играо за Металац из Горњег Милановца чији је био и капитен. Уговор је потписан на две године, а право играња стиче већ ове недеље. У крагујевачком клубу истичу да постоји могућност да још неко појача редове "црвених", и не крију амбиције да трагају за још једним нападачем.

"из прве", односно волејом, послао лопту поред same стативе. У 68. минути поново добар потез Симовића, али је сада непрецизан био Спалевић у шеснаестерцу Нишлија.

Тада је поново уследио сличан сценариј као и у утакмици против Пазараца у прошлом колу. Екипа која је слабија, почела је да одугољачи, да троши време, играчи да се преврђу по терену, па у таквој, "мртвој" игри, иако су Крагујевчани и даље вршили притисак, није било правих прилика.

Раднички 1923 заиста је био близу тријумфа, јединствена је оцена свих у клубу, али поново је реализација играча у нападу затажила. Ипак, штета. Заиста, јер била је то прилика да са три бода "црвени" крену сигурније у наставак првенства. Тим пре што их у наставку такмичења, најпре, ове суботе, у оквиру четвртог кола Јелен супер лиге, очекује још једно гостовање, код Хајдука у Кули, а онда у Крагујевац стиже и београдска Црвена звезда.

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ

З. КОЛО: Раднички (Н) - Раднички 1923 1:1; ОФК Београд - Хајдук 0:0; Партизан - Јагодина 1:0; Слобода - Доњи Срем 2:2; Војводина - БСК 1:0; Јавор - Спартак 2:0; Рад - Сmederevo 0:0; Нови Пазар - Црвена звезда 1:2.

Доњи Срем	3	2	1	0	5:3	7
Војводина	3	2	1	0	2:0	7
Партизан	3	2	0	1	9:2	6
Јавор	2	2	0	0	7:0	6
Јагодина	3	2	0	1	2:1	6
Рад	3	1	2	0	4:2	5
Нови Пазар	3	1	1	1	5:3	4
Црвена звезда	2	1	1	0	4:3	4
Слобода	3	1	1	1	4:3	4
Раднички (Н)	3	1	1	1	3:5	4
БСК	3	1	0	2	1:8	3
Раднички 1923	3	0	2	1	2:4	2
Сmederevo	3	0	2	1	0:5	2
Хајдук	3	0	1	2	1:3	1
ОФК Београд	3	0	1	2	0:2	1
Спартак	3	0	0	3	0:5	0

4. КОЛО: Хајдук - Раднички 1923, Црвена звезда - Раднички (Н), Сmederevo - Нови Пазар, Спартак - Рад, БСК - Јавор, Доњи Срем - Војводина, Јагодина - Слобода, ОФК Београд - Партизан.

НИЖЕ ЛИГЕ

СРПСКА ЛИГА „ЗАПАД“, 2. коло: Бане - Победа Белошевац 0:0; Железничар - Слобода (Ч) 3:2; Сељак (М) - Раднички (Кл) 2:0; Мачва - Рудар 5:0; Партизан (ББ) - Полет (Љ) 0:1; Млади радник - Вујић 1:1; Слога (ПМ) - Шумадија (А) 4:2; Крушик - Јасеница 1911 2:1.

Табела: Крушик 6, Мачва 4, Сељак (М) 4, Полет (Љ) 4, Јасеница 1911 3, Слога (ПМ) 3, Железничар 3, Раднички (Кл) 3, Вујић 2, Млади радник 2, Победа Белошевац 2, Партизан (ББ) 1, Слобода (Ч) 1, Бане 1, Шумадија (А) 1, Рудар 1 бод.

3. коло: Победа Белошевац - Железничар (недеља, 17.00), Шумадија (А) - Крушик, Вујић - Слога (ПМ), Полет (Љ) - Млади радник, Рудар - Партизан (ББ), Раднички (Кл) - Мачва. Слобода (Ч) - Сељак (М), Јасеница 1911 - Бане.

ЗОНА „МОРАВА“, 2. коло: Славија - Карађорђе 1:4; Орловац - Водојажа 1:2; Таково - Тутин 1:0; Полет (Т) - Трепча 3:1; Мокра Гора - Металац 1:0; Слобода (Г) - Пријевор 0:2; Омладинац (НС) - Јошаница 3:1; Шумадија 1903 - Омладинац (З) 0:0.

Табела: Карађорђе 4, Пријевор 4, Полет (Т) 4, Водојажа 4, Омладинац (НС) 4, Мокра Гора 4, Шумадија 1903 4, Таково 3, Тутин 3, Јошаница 3, Омладинац (З) 2, Металац 1, Трепча 0, Орловац 0, Слобода (Г) 0, Славија 0 бодова.

3. коло: Металац - Слобода (Г) (недеља, 11.00), Омладинац (З) - Славија, Јошаница - Шумадија 1903, Водојажа - Таково (недеља, 17.00), Пријевор - Омладинац (НС), Трепча - Мокра Гора, Тутин - Полет (Т), Карађорђе - Орловац.

ПРВА ГРАДСКА ЛИГА, 2. коло: Маршић - Будућност 1:1 (прекид у 90. м.), Шумадија - Корићани 1:2; Сушица - Ердоглија 1931 2:1; Слога (Д) - Колонија 1:2; Виногради ДБ - Шумадија (Ч) 5:1; Сељак (МП) - Партизан (Ц) 0:0; Арсенал - Јадран 1:2; Јединство - Љава 1:0.

Табела: Колонија 6, Јадран 6, Корићани 4, Партизан (Ц) 4, Виногради ДБ 3, Шумадија 3, Слога (Д) 3, Арсенал 3, Јединство 3, Сушица 3, Маршић 2, Ердоглија 1931 1, Сељак (МП) 1, Будућност 0, Љава 0, Шумадија (Ч) 0 бодова.

3. коло: Партизан (Ц) - Арсенал (субота, 17.00), Љава - Шумадија, Будућност - Јединство, Јадран - Маршић, Шумадија (Ч) - Сељак (МП), Колонија - Виногради ДБ, Ердоглија 1931 - Слога (Д), Корићани - Сушица (недеља, 17.00).

ДРУГА ГРАДСКА ЛИГА, 2. коло: Багремар - Младост Теферић 6:2; Кутлово - 21. октобар 2:1; Србија - Шумадија 2008 3:0; Азбест - Кошутњак 2:4; Сељак (Ц) - Хајдук 1:3; Добрача - Кременац 1:1; Младост - Слобода (Л) 1:2; Борац - Ботуње 2:3.

Табела: Багремар 6, Србија 6, Слога (Л) 6, Хајдук 6, Кутлово 6, Ботуње 4, Кутлово 3, 21. октобар 3, Кременац 2, Младост 1, Сељак (Ц) 1, Добрача 1, Азбест 0, Младост Теферић 0, Шумадија 2008 0, Борац 3 бода.

3. коло: Шумадије 2008 - Азбест (субота, 17.00), Ботуње - Багремар, Слога (Л) - Борац, Кременац - Младост, Хајдук - Добрача, Кошутњак - Сељак (Ц), 21. октобар - Србија, Младост Теферић - Кутлово (недеља, 17.00).

КОШАРКА

Ратнички Раднички

Без Даче не може

Формирање тима је при крају, екипа већ увеклико ради, а екипи се „прикључио“ њен најстарији члан и једне године капитен Радничког. Реч је о Данилу Мијатовићу, стандардном играчу из претходне три године, који је ставио потпис на трећи за редом уговор са овом екипом.

Ради се о играчу на позицији четири, мада га Мирослав Николић форсира као тешког центра. Висок је 205 сантиметара и има 29 година, а до сада је за свој стари - нови клуб одиграо 188 утакмица.

Борисов, Бојан Крстовић, Данило Мијатовић, Терико Вајт, Владислав Драгојловић и Марк Вортингтон, мада је остављен простор за њену допуну у наредном периоду.

М. М.

АИКИДО

Крагујевачком фајтеру три злата

МАРКО Радотић, двадесетдеветгодишњи Крагујевчани, освојио је три златне медаље на недавном првенству света које је одржано у Брегенцу у Аустрији, а које је окупило око 500 такмичара.

Марко Радотић такмичио се у такозваном греплинг дивизиону, односно наступао је у три